

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

4/2022. (III. 23.) AB határozat	a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvényellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről.....	900
3151/2022. (IV. 12.) AB határozat	bírói döntés megsemmisítéséről	907
3152/2022. (IV. 12.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	913
3153/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	925
3154/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	928
3155/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	931
3156/2022. (IV. 12.) AB végzés	bírói kezdeményezés visszautasításáról	935
3157/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	938
3158/2022. (IV. 12.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről	941
3159/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	945
3160/2022. (IV. 12.) AB végzés	bírói kezdeményezés visszautasításáról	949
3161/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	954
3162/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	958
3163/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	961
3164/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	965
3165/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	969
3166/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	973
3167/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	977
3168/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	979
3169/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	982
3170/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	987
3171/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	992
3172/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	997
3173/2022. (IV. 12.) AB végzés	eljárás megszüntetéséről.....	1002
3174/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1003
3175/2022. (IV. 12.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1006

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 4/2022. (III. 23.) AB HATÁROZATA

a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Schanda Balázs* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a Kúria és választási bizottságok határozataiban megállapított tényállás, valamint az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó 2022. február 15-én 9 óra 19 perckor kifogást nyújtott be a Hajdú-Bihar Megye 06. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB). A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208–209. §-ai alapján a Ve. 2. § (1) bekezdésében megjelölt egyes alapelvek, így a választás tisztaságának megóvása [Ve. 2. § (1) bekezdés *a*) pont], a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség [Ve. 2. § (1) bekezdés *c*) pont] és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás [Ve. 2. § (1) bekezdés *e*) pont] megsértésére, a kifogás keltezése napján kézhez vett, egy önkormányzat havi megjelenésű közszolgálati lapja 2022. februári számában szereplő cikkben foglalt valótlan közlések miatt. A kérdéses lapszámon „2022. február” szerepel, erre tekintettel az OEVB nyilatkozattételre hívta fel az önkormányzati lap kiadóját (a továbbiakban: kiadó) a februári lapszám megjelenési időpontjának kiderítése érdekében. A kiadó 2022. február 17. napján kelt nyilatkozata szerint a lap kézbesítése 2022. február 11. napján kezdődött, és február 13. napján fejeződött be. Az OEVB 5/2022. (II. 18.) számú határozatával a kifogásnak helyt adott. Az OEVB arra tekintettel, hogy a lap terjesztése nem egyszerre történt meg, a Ve. 209. § (3) bekezdése alapján a kifogást határidőben benyújtottnak tekintette, és megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés *a*), *c*) és *e*) pontjainak megsértését.
- [4] A kiadó az OEVB határozata ellen fellebbezett, a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítását kérve. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az indítványozó kifogása elkésett.

- [5] 1.2. A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a 89/2022. (II. 23.) számú határozatával az OEVB határozatát helybenhagyta. Indokolásában rámutatott arra, hogy az ügyben annak van jelentősége, hogy mely időpontot kell az állított jogsértés elkövetése időpontjának tekinteni. Az NVB kiemelte, hogy a sérelmezett lapszám nem jelöli meg napra pontosan a megjelenés időpontját, kizárólag a „2022. február” dátum szerepel rajta. Az NVB – egyetértve az OEVB határozatban foglaltakkal – megállapította, hogy az állított jogsértés elkövetése időpontjának 2022. február 13-át kell tekinteni, mivel a kiadó nyilatkozataiból is megállapítható, hogy ez a dátum volt az, amikor a város minden háztartásába eljutott az önkormányzati lap, függetlenül attól, hogy magát a lapot mikor olvasták a választópolgárok. Erre tekintettel az OEVB helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jogszabálysértés vélelmezett időpontja 2022. február 13. napja volt, így tehát az indítványozó a kifogást határidőben nyújtotta be.
- [6] 1.3. Az NVB határozatával szemben a kiadó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítását. Kérelmében arra hivatkozott, hogy a vélelmezett jogszabálysértés elkövetésének időpontja 2022. február 11. napja. Nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy 2022. február 13-án fejeződött be a sajtótermék kézbesítése, mivel a folyamatos jogszabálysértés esetére rendelt jogszabályi rendelkezések alkalmazását a Ve. 209. § (2) bekezdésének második mondata kizárja. A kifogást csak 2022. február 15-én, a háromnapos határidő eltelte után terjesztette elő az indítványozó, így az a kiadó álláspontja szerint elkésett.
- [7] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta, és az indítványozó által támadott, Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzésével az NVB és az OEVB határozatát megváltoztatta, és a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Indokolásában kiemelte: a Ve. 209. § (1) bekezdése alapján a kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen az elbírálásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz. A Ve. 209. § (3) bekezdése értelmében nyomtatott sajtótermék esetén a jogszabálysértés elkövetésének időpontja a sajtótermék megjelenésének napja. Ebben az esetben a (2) bekezdés – folyamatos jogsértésre irányadó – rendelkezései nem alkalmazhatók. A Kúria szerint a jogalkotó egyértelműen rendezte, hogy a nyomtatott sajtótermék esetén mit kell a jogszabálysértés elkövetése időpontjának tekinteni, meghatározva ekként a sajtótermék megjelenésének napját. Kifejezetten rögzítette azt is a Ve. 209. § (2) és (3) bekezdéseiben, hogy ebben az esetben nem folyamatos jogsértésként kell tekinteni a lapnak az olvasókhoz való eljutásának értelemszerűen fokozatos és időben elnyúló szakaszát. A Ve. 209. § (1) bekezdése alapján jogszabálysértés elkövetése szempontjából a megjelenés időpontjaként kizárólag a terjesztés megkezdése vehető figyelembe, hiszen csakis a már megjelent, azaz a végleges formára szerkesztett és nyomtatott lapot lehet hagyományos módon terjeszteni. A kifogásban állított jogsértés ezért a terjesztés megindulásával már megvalósult. A Ve. 209. § (1) bekezdése szerinti határidőt a kifogás benyújtására tehát ettől az időponttól, jelen esetben 2022. február 11. napjától kell számítani. A sajtótermék megjelenésének napja a fentiek szerint 2022. február 11., amelyhez képest a 2022. február 15. napján benyújtott kifogás a Ve. 209. § (1) bekezdése alapján elkésett. Az NVB ezzel ellentétes tartalmú határozata így a Ve. 209. § (3) bekezdésébe ütközik. Minderre tekintettel a Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés *b)* pontja alapján az NVB határozatát és az OEVB határozatát megváltoztatta, az elkésett kifogást pedig a Ve. 215. § *b)* pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Kvk.VI.39.234/2022/6. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert ellentétesnek tartja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése meghozatalakor egyáltalán nem vette figyelembe a kifogástevő nyilatkozatát, indokolásában nem reagált az indítványozó érveire, a nyilatkozatban megfogalmazott aggályokat pedig teljes mértékben figyelmen kívül hagyta. Az indítványozó szerint az indokolás hiányossága nem önmagában, hanem arra figyelemmel okozott kirívó alapjogsérelmet, hogy a Kúria nem indokolta meg a kérelem elbírálásának irányát meghatározó alapvető kérdéseket sem, mint az érintettség alapja, illetve a kérelem egyéb tartalmi hibáit. Érvelése szerint az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelően a bíróságnak pártatlanul kell eljárnia, a fair eljárás követelményének az elé került ügy intézése során mindvégig meg kell felelnie.
- [10] Az indítványozó – korábbi alkotmánybíróági, valamint vonatkozó Emberi Jogok Európai Bírósága által kialakított gyakorlattal is alátámasztott – érvelése szerint a választási eljárás során hozott határozatok érdemi vizsgálata különösen szigorú szempontoknak megfelelő beadvány, illetve kérelem alapján lehetséges. Álláspontja

szerint ahogy a sikertelen kérelmező, úgy a konkrét esetben a sikeres esetében is alapvetően indokolást érdemel az, hogy milyen okból bírálta el a bíróság érdemben a jogorvoslati kérelmét. Csak ez biztosít garanciát arra, hogy a bíróságok pártatlanul, részrehajlás nélkül működjenek, különösen akkor, ha döntésük ellen rendes jogorvoslatnak nincs már helye. A pártatlanság látszata sérelmet szenved akkor, ha az előadó bíró a végzésből kihagyja azokat a részeket, melyekből döntése megalapozatlanságára, iratellenes voltára lehetne következtetni, annak ellenére, hogy az ellenérdekű fél észrevétele egyértelműen rámutat arra, hogy a jogorvoslati kérelem – az adott ügy szerinti jogág szabályai szerint – orvosolhatatlan hibában szenved. Jelen esetben az indítványozó állítása szerint a felülvizsgálati kérelemre válaszul előadott nyilatkozatában kifejtett szempontok utalás szintjén sem jelentek meg a Kúria végzése indokolásában, ez pedig a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti. Az indítványozó szerint a Kúria úgy lett volna köteles mérlegelni az ügy összes körülményét, hogy ismerteti az indítványozó álláspontját, és ahhoz képest megállapításokat tesz. A végzés indokolásából – pontosabban annak hiányosságaiból – azonban kitűnik, hogy ez a mérlegelési folyamat nem játszódott le. A Kúriának ugyan nem kell a döntését az indítványozó álláspontjára alapoznia, de nem hagyhatja teljesen figyelmen kívül azt. Az indítványozó joga ahhoz, hogy a felülvizsgálati eljárás során nyilatkozatot tehessen, nem eljárásjogi kényszerűség, amelynek meg kell történnie annak érdekében, hogy az eljárás formális törvényessége fennálljon, hanem ez jelenti az érintett fél számára az utolsó lehetőséget arra, hogy álláspontját megvédhesse az eljáró bírói fórum előtt. Következésképpen nemcsak abban az esetben sérül a tisztességes eljáráshoz való jog, ha a nyilatkozat tételére nem biztosítanak lehetőséget a fél számára, hanem akkor is, ha ezt a nyilatkozatot a minimális mértékben sem veszik figyelembe a határozat meghozatalakor. Az indítványozó tartalmilag arra is hivatkozott, hogy ha a Kúria nem tesz eleget az indokolási kötelezettségének, mert nem ad választ a beadványaiban foglalt felvetéseire, az sérti a jogorvoslati jogát, mivel a Kúria döntésével szemben már nincs további rendes jogorvoslat.

II.

[11] 1. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése:

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

[12] 2. A Ve. érintett rendelkezései:

„209. § (1) A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított harmadik napon megérkezzen a kifogás elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási bizottsághoz.

(2) Folyamatosan fennálló tevékenység esetében a kifogást a sérelmezett tevékenység fennállásának teljes időtartama alatt be lehet nyújtani. A jogorvoslati határidő kezdete nem a sérelmezett tevékenység kezdő időpontja, hanem az az utolsó időpont, amikor a sérelmezett állapot még fennáll.

(3) Nyomtatott sajtótermék esetén a jogszabálysértés elkövetésének időpontja a sajtótermék megjelenésének napja. Ebben az esetben a (2) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók.”

III.

[13] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben [Ve. 233. § (1) bekezdés] érkezett alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában meghatározott követelményeknek megfelel: az indítványozó érintettnek tekinthető, továbbá a rendelkezésre álló jogorvoslatot kimerítette. Az alkotmányjogi panasz eleget tesz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeinek is.

- [15] 2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az indítványozó előadása alapján az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Kúria támadott végzése az indokolt bírói döntésekkel szemben támasztott követelményeket sérti-e, így a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét vetve fel.
- [17] 3. Az Ügyrend 31. § (6) bekezdése lehetővé teszi, hogy az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozattervezetet terjesszen a testület elé. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az ügyet, a befogadási eljárást mellőzve, érdemben bírálta el.

IV.

- [18] Az alkotmányjogi panasz megalapozott.
- [19] 1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja szerint az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Ennek érdekében vizsgálja, hogy a bírói döntésben alkalmazott jogértelmezés megfelel-e az Alaptörvény 28. cikkében foglaltaknak, vagyis hogy az eljáró bíróság a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte-e, abból a feltételezésből kiindulva, hogy a jogszabályok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.
- [20] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azaz azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}
- [21] 2. Az indítványozó a Kúria támadott végzésével összefüggésben a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való joga sérelmét állította, ezért az Alkotmánybíróság áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben kialakított gyakorlatát, melyet jelen ügyben is irányadónak tekintett. Az Alkotmánybíróság többször kifejtette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos tartalmát. A 7/2013. (III. 1.) AB határozat értelmében az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás elsősorban az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon.
- [22] Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és

észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}.

- [23] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie, és nem minden egyes részletre {összefoglalóan lásd például: 18/2019. (VI. 12.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]}.
- [24] 3. Az Alkotmánybíróság az ismertett gyakorlatát a konkrét ügyre vonatkozóan is irányadónak tekintette, és annak figyelembevételével vizsgálta meg a támadott végzés alapjogi indokolását; és a következőket állapította meg.
- [25] A Kúria végzése indokolásában hivatkozott arra, hogy az NVB határozata ellen a kiadó mint kérelmező kizárólag eljárási okból, a kifogás elkésettségére hivatkozva nyújtott be felülvizsgálati kérelmet (lásd: Kúria végzése [18] bekezdés). A Kúria végzéséből megállapítható az is, hogy a bíróság az indítványozó számára biztosította a nyilatkozattétel lehetőségét, mely alapján az indítványozó a felülvizsgálati kérelemre két nyilatkozatot tett (lásd: Kúria végzése [14] bekezdés).
- [26] Nem állapítható meg ugyanakkor a végzés indokolásából, hogy az indítványozó nyilatkozatait a Kúria bármely módon figyelembe vette volna eljárása során; azokat nem ismertette, azokra semmilyen módon nem reagált, a figyelmen kívül hagyásuk okaira a végzésben egyáltalán nem tért ki.
- [27] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor nem vonatkoztathatott el attól sem, hogy a Kúria eljárása az indítványozó kifogásának elkésettségét állító felülvizsgálati kérelem alapján indult. Az Alkotmánybíróság elvi érveléssel mutat rá a következőkre: a Kúria a támadott végzésében a Ve. 209. §-ának rendelkezéseit értelmezte. Ennek során indokolásában kifejtette, hogy a jogalkotó egyértelműen rendezte azt a kérdést, hogy a nyomtatott sajtótermék esetén mit kell a jogsértés elkövetése időpontjának tekinteni, ami a Ve. 209. § (3) bekezdése értelmében a sajtótermék megjelenésének napja. Adott esetben a Kúria a sajtótermék megjelenése időpontjaként – korábbi gyakorlatára is hivatkozva – a terjesztés megkezdését tekintette irányadónak. A Ve. 209. § (3) bekezdése ugyanakkor a jogszabálysértés elkövetésének időpontjaként kizárólag a sajtótermék megjelenésének napját deklarálja, azonban a terjesztésre vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést (mint ahogy egyébként a sajtótermékben megjelenő közlésekről való tudomásszerzésről sem). A megjelenés napját a Kúria által kialakított gyakorlat azonosítja a sajtótermék terjesztésének megkezdésével, ez a megszorító értelmezés azonban az Alkotmánybíróság szerint a jogszabály hatályos szövegéből nem olvasható ki, és ennek megfelelően a jogalkotó akaratából sem következik. Nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy egyes sajtótermékek eltérő megítélés alá esnek, éppen annak függvényében, hogy megjelenésük ciklikusan, adott időpontban történik-e, vagy – ahogy az alapul fekvő ügyben is – a kiadó maga terjeszti egy, akár több napig tartó perióduson keresztül. El kell tehát határolni azokat a sajtótermékeket, amelyek meghatározott időközönként jelennek meg, és bárki megvásárolhatja őket (újságárusnál, dohányboltban, benzinkútnon stb.), azoktól a sajtótermékektől, amelyeket a kiadó maga kézbesít és juttat el a nyilvánossághoz. Ugyanis ez a zárt terjesztés akár többnapos időintervallumot is felölelhet, mint a konkrét ügyben, ahol a kiadó saját előadása szerint a lap eljuttatását a lakossághoz 2022. február 11-én kezdte meg, és 2022. február 13-án fejezte be. A sajtótermék az ilyen terjesztés esetén tehát különböző időpontban jut el a lakossághoz, illetőleg az sem jelenthető ki teljes bizonyossággal, hogy egyáltalán minden egyes lakoshoz eljut.
- [28] Az Alkotmánybíróság szerint a Ve. vonatkozó rendelkezéséből nem következik az, hogy a kézbesítés megkezdését kellene a megjelenés időpontjának tekinteni, és nem a zárt terjesztés befejezését, különös tekintettel arra is, hogy ez akár egy több napig elhúzódó periódus is lehet. Az Alkotmánybíróság szerint tehát a Kúria a Ve.-ben foglalt követelményeken túlmenően további feltételeket állapított meg jogértelmezéssel, ezzel valójában jogalkotást végzett. A jogalkalmazó nem írhatja felül a jogszabály tartalmát. A Kúria nem jogosult arra, hogy jogértelmezés formájában a Ve.-t kiegészítse a törvényben nem szereplő feltételek előírásával.
- [29] A kifogás a Ve. vizsgált szabályozásában hatékony jogorvoslat, vagyis az ügyben eldöntendő eljárási szakjogi kérdés háttérében ott áll a jogorvoslati alapjog is. A vizsgált esetben az alapjog gyakorlása szempontjából fontos jogorvoslati határidő kezdő napjának a megállapítása volt vitatott. Az adott tényállás mellett az erre vonatkozó törvényértelmezés szükségképpen kihatott az alapjog gyakorolhatóságára. Ezt az összefüggést

- a Kúria nem vette kellő súllyal figyelembe a döntése meghozatala során. Az adott tényállás mellett a törvényértelmezése nem volt tekintettel a hatékony jogorvoslathoz való alapjog érvényesíthetőségének a szempontjára a kifogást tevő részéről. Úgy hárította az elkésettség jogkövetkezményét az indítványozóra, hogy nem vette figyelembe, hogy a jogorvoslati határidő kezdő napjának meghatározása egyes sajtótermékek esetén eltérő lehet.
- [30] Elvonatkoztatva a konkrét ügytől, a terjesztés kezdő időpontjának azonosítása a megjelenés napjával akár oda is vezethet, hogy annak, akiről valamely sajtótermék közlést tartalmaz, a jogérvényesítése akár el is lehetetlenülhet, hiszen a kúriai végzésben is megjelenő jogalkalmazói gyakorlat a sajtóterméket kiadó fél nyilatkozatára hagyatkozva akár valótlan adatokon is alapulhat. Mindezeket túl megjegyzi az Alkotmánybíróság azt is, hogy adott esetben a sajtótermék nem kizárólag nyomtatott, hanem online formában is megjelent, és jelenleg is folyamatosan elérhető, az erre vonatkozó jogorvoslat tekintetében a Ve. 151. § (2) bekezdése tartalmaz eltérő rendelkezéseket.
- [31] 4. A fent írtakra tekintettel az Alkotmánybíróság tehát megállapította, hogy a Kúria Kvk.VI.39.234/2022. számú végzése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ezért a végzést megsemmisítette.
- [32] 5. A határozat közzététele a Magyar Közlönyben az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2022. március 11.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs alkotmánybíró különvéleménye

- [33] A többségi határozattal, a Kúria végzésének megsemmisítésével, nem értek egyet. Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az indítványt hatáskörének hiányában vissza kellett volna utasítania.
- [34] Osztom az Alkotmánybíróság többségi döntésének azon álláspontját, amely szerint a konkrét kúriai végzés folytán a jogorvoslathoz való jog sérülhet, amennyiben a kúriai döntés a Ve. 209. § (3) bekezdésében foglalt, nyomtatott sajtótermék esetében a sérelmezett jogszabálysértés elleni kifogás benyújtási határidejét szűkítően értelmezi. Ugyanakkor álláspontom szerint e jog megsértését az indítvány nem állította, alkotmányjogi érvelést erre nézve nem terjesztett elő, ebben a tekintetben határozott kérelemmel sem élt.
- [35] Az indítvány határozott kérelmet kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jog sérelmével összefüggésben tartalmaz.
- [36] Ugyanakkor ez utóbbival összefüggésben egyrészt nem hagyható figyelmen kívül, hogy az indítványozó mint kérelmező az NVB határozata ellen kizárólag eljárási okból, a kifogás elkésettségére hivatkozva nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért a Kúria is kizárólag ennek a tárgynak a körében vizsgálhatta felül a vitatott döntést (amelyre maga a kúriai végzés is hivatkozik). Másrészt ezzel összefüggésben figyelembe veendő továbbá az Alkotmánybíróság eddigi következetes gyakorlata, amely értelmében a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból mint a fél alapjogából kibontott, indokolt bírói döntéshez való jog sérelme ugyanakkor nem adhat alapot minden olyan esetben történő alkotmánybírói beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság a sérelmezett bírói döntés alaptörvény-

ellenességének vizsgálata során ugyanis tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben foglaljon állást, ez esetben ugyanis negyedfokú bírósággá válna {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.

- [37] Mindezek alapján nézetem szerint az indítvány önmagában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére alapítottan nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely érdemben elbírálható volna, ezért az Alkotmánybíróságnak azt vissza kellett volna utasítania.

Budapest, 2022. március 11.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/647/2022.

Megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 56. számában.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3151/2022. (IV. 12.) AB HATÁROZATA

bírói döntés megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Kvk.V.39.269/2022/4. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Magyarország Kormánya nevében a kormányzati kommunikációért felelős miniszter, Rogán Antal, a miniszterelnök kabinetfőnöke nevében eljáró Miniszterelnöki Kabinetiroda meghatalmazott jogi képviselője útján (dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Kovátsits László ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Kúria Kvk.V.39.269/2022/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló előzményi ügy kérelmezői és további két kifogást tevő egy közös beadványban 2022. február 28-án kifogást terjesztettek elő. Előadták, hogy Magyarország Kormánya és az annak érdekében eljáró Miniszterelnöki Kabinetiroda keretében működő Kormányzati Tájékoztatási Központ 2022. február 25-én „A kormány álláspontja az ukrán helyzetről” tárgyú e-mailt (a továbbiakban: e-mail, vagy hírlevél) küldött azon állampolgárok számára, akik a vakcinaregisztráció során az adataik kapcsolattartási célú felhasználásához hozzájárultak. A hivatkozott e-mailt a kifogástevők a beadványhoz mellékeltek. Az e-mailben a következő szöveget kifogásolták: „Éppen ezért felelőtlennek tartjuk, és nem támogatjuk azt az ellenzéki álláspontot, hogy Magyarország katonákat és fegyvereket küldjön Ukrajna területére. Nem fogunk támogatni olyan javaslatokat sem, amelyek hazánk gázellátását és a rezsicsökkentést veszélyeztetik.” A kifogást tevők szerint az e-mail kiküldésével Magyarország Kormánya, illetve az annak érdekében eljáró Miniszterelnöki Kabinetiroda, továbbá az annak részét képező Kormányzati Tájékoztatási Központ megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontja szerinti alapelveket és az e-mail kampányeszközként a Ve. 140–141. §-ok figyelembevételével a választópolgárok választással összefüggő akarátának befolyásolására alkalmas volt. Álláspontjuk szerint a Kormány és az annak érdekében eljáró Miniszterelnöki Kabinetiroda keretében működő Kormányzati Tájékoztatási Központ a választópolgárok nagy csoportjához juttatta el azt a kampányüzenetet, amely a kormánypárt jelöltjei mellett foglalt állást, az állítólagos „ellenzéki álláspontot” negatív színben feltüntetve.
- [3] 1.2. A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) az NVB 120/2022. számú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította a Ve. 215. § c) és d) pontja alapján. A kifogás I. részeként a Kormány személyes adatokhoz való hozzájárulásának módját és felhasználását azonosította, és azt állapította meg, hogy a kifogás tényleges iránya az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi

CXII. törvény szerinti, ún. hozzájáruláson alapuló adatkezelés jogszerűségének vizsgálata, amelyre nem terjed ki a Ve. hatálya, azért azt a hatáskör hiányára utalással érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A kifogás II. részeként az üzenet alapjogi jogsértő jellegét azonosította, melynek érdemi vizsgálatát kizárta a bizonyíték hiányára, valamint a konkrét alapjogi sérelemmel kapcsolatos okfejtés hiányára hivatkozással.

- [4] 1.3. Az NVB határozatával szemben a kérelmezők terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet.
- [5] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet elbíráló döntésében hivatkozott a Kúria egy másik tanácsa által meghozott, 2022. március 5-én kelt Kvk.II.39.260/2022/5. számú végzésben (a továbbiakban: előzményi végzés) foglaltakra, mely előzményi végzésében a Kúria másik tanácsa szerint a hírlevélben megjelölt tartalom azáltal lépte át a Ve. 142. §-a kereteit, hogy nem tartozik jogszabály által kijelölt feladatellátás körébe az ellenzék vélt, vagy valós álláspontjának kritizálása. Az előzményi végzés értelmében a választói akarat befolyásolásának megkísérlése céljából felhasznált kampányeszköz is kampánytevékenységnek minősül a Ve. 140. § és 141. §-a szerint, ezért az ellenzék álláspontját felelőtlennek állító kommunikáció alkalmas lehet a választói akarat befolyásolásának megkísérlésére, ezért megállapítható a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt esélyegyenlőség elvének, valamint az e) pontjában foglalt rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme.
- [6] A Kúria hangsúlyozta, hogy az előzményi végzésnek a jelen ügyre is irányadó megállapításaitól azonos ténybeli és jogi megítélésű ügyben nem térhetett el, azokat a jelen ügyben is irányadónak tekintette.
- [7] Mindezek alapján – figyelemmel az előzményi végzésben foglaltakra – a Kúria Kvk.V.39.269/2022/4. számú (jelen alkotmányjogi panasszal támadott) végzésével az NVB 120/2022. számú határozatának a felülvizsgálati kérelemmel támadott részét megváltoztatta és megállapította, hogy a Kormányzati Tájékoztatási Központ a 2022. február 25-én és az info@kormany.hu e-mail címről küldött hírlevele azzal a kijelentéssel, hogy „[É]ppen ezért felelőtlennek tartjuk, és nem támogatjuk azt az ellenzéki álláspontot, hogy Magyarország katonákat és fegyvereket küldjön Ukrajna területére” megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esélyegyenlőség elvét és az e) pontja szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás elvét.
- [8] A Kúria döntésének elvi tartalma szerint kormányzati kommunikáció során kampányidőszakban a jelölt szervezetek tevékenységét minősítő kijelentés sértheti az esélyegyenlőség elvét, a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét.
- [9] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszban kifejtett álláspontja szerint az állampolgárokat megilleti a tájékoztatáshoz való jog, amelyet jelen ügyben az állampolgár kifejezett, erre irányuló kérése esetén a kormányzati kommunikáció biztosít. Magyarország Kormányának nem joga, hanem kötelezettsége az Alaptörvény D), G) és Q) cikkeiben foglaltak megóvása, amelynek többek között az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése alapján, azaz a tájékoztatáshoz való jogon keresztül tud eleget tenni. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének, valamint az Alaptörvény 15. cikk (1) és (2) bekezdésének együttes értelmezése alapján a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeinek biztosítása azon túl, hogy a Kormány feladata, egyben Alaptörvényben biztosított joga is, hiszen a feladat ellátásához szükséges jogosultság megvonása esetén a feladat ellátása meg sem valósulhat, annak legitimációja kérdésessé válik. Az állampolgárok felé megvalósuló tájékoztatás a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága keretében tud érvényesülni. A Kúria döntése tehát alaptörvény-ellenes, mert az túlzott mértékben korlátozza a Kormány tájékoztatási jogát, a kormányzati kommunikációt.
- [10] Az indítványozó szerint a Kúria végzése sérti a Kormány tisztességes eljáráshoz való jogát, mivel a Kúria az eljárása során nem vizsgálta és mérlegelte a Kormány fentiek szerinti tájékoztatási kötelezettségét. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztató hírlevél nem a Ve. szerinti (egyéb) kampányeszköz, hanem társadalmi célú üzenet, a Kormány álláspontjáról szóló tájékoztatás volt. A Kormány tevékenységével nem a Ve. 140. § és 141. § szerinti tevékenységet folytatta, hanem a kormányzati tájékoztatási kötelezettségének tett eleget a kormányzati állásponttól eltérő vélemények cáfolatával, ezzel a lakosság és a gazdasági élet szereplőinek hiteles megnyugtatótását célozta, vagyis tevékenysége nem ment túl a Ve. 142. §-ban meghatározott követelményen. A kormányzati állásponttól eltérő vélemények cáfolata nélkül a Kormány nem tudná ellátni a hiteles tájékoztatási feladatát, vagyis a Kormánynak azonnal be kellene szüntetnie a tájékoztató tevékenységét, ami odáig vezetne, hogy kampányidőszakban a Kormány nem teljesíthetné a jogszabályban előírt kötelezettségét. Nincs olyan tételes jogi rendelkezés, amely tiltaná a Kormány tájékoztató tevékenységének kampányidőszakban történő folytatását, sőt az Alaptörvényből éppen ennek ellenkezője vezethető le. Azáltal tehát, hogy a Ve.-ben fogalt követelményeken túlmenően a Kúria addicionális feltételeket állapított meg, nem értelmezte a normát, hanem valójában jogalkotást

végzett, normát alkotott. Az indítványozó álláspontja szerinti tilalmazott önkényes bírói jogértelmezéshez (jogalkotáshoz) vezet tehát, ha a Ve.-ben foglaltakon túlmenő korlátokat állít a Kúria.

- [11] A fent kifejtettekből az indítványozó szerint egyértelműen következik, hogy a Kúria döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, emellett, illetve ezen keresztül pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés szerinti jogállamiságot és jogbiztonságot, és Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerinti hatalmi ágak elválasztásának elvét is.
- [12] Álláspontja szerint a Kúria támadott végzésével az előzményi végzésében megfogalmazott elvi tartalmat, mely szerint „a Ve. 142. § hatálya alá tartozó kormányzati kommunikációs szervtől tevékenysége gyakorlása során kampányidőszakban elvárható, hogy a kormányzati tevékenységről szóló tájékoztatása egyértelműen elkülönüljön a jelölőszervezetek alkalmasságát vitató, tevékenységét minősítő kampánytól” tovább szűkítette, azzal ellentétes döntést hozott. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alkotmánybíróság 3130/2022. (IV. 1.) AB határozatában foglaltakra.

II.

- [13] 1. Az Alaptörvénynek az indítvány által felhívott rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„D) cikk Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”

„G) cikk (1) Születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.

(2) Magyarország védelmezi állampolgárait.

(3) Senkit nem lehet születéssel keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani.

(4) Az állampolgárságra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

„Q) cikk (1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”

„IX. cikk (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„15. cikk (1) A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, amit az Alaptörvény vagy jogszabály kifejezetten nem utal más szerv feladat- és hatáskörébe. A Kormány az Országgyűlésnek felelős.

(2) A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

III.

- [14] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el.
- [15] 2. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A Kúria végzését 2022. március 9-én hozta, az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2022. március 12-én küldte meg e-mailben a Kúriának. A Kúria 3/2017. (XI. 28.) KMK véleménye értelmében a választási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti ügyekben a polgári perrendtartásban, illetve a közigazgatási perrendtartásban meghatározott elektronikus eljárásra nincs mód, a panasz előterjesztésére azonban e-mailen (egy a Kúria által megjelölt e-mail címen) sor kerülhet. A fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panasz határidőben érkezettnek minősült.
- [16] 3. Az indítványozó jogi képviselője meghatalmazását csatolta.
- [17] 4. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt ismérveinek az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványelemek tekintetében eleget tesz. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének, D) cikkének, G) cikkének, Q) cikkének, I. cikk (3) és (4) bekezdésének, 15. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelmére az indítványozó azonban csak az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványelemeken keresztül, közvetve hivatkozik, önálló, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának megfelelő indokolást arra nézve nem ad elő, hogy a Kúria döntése önmagukban ezeket az alaptörvényi rendelkezéseket miért sérti.
- [18] 5. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mérlegeléssel állapítja meg, hogy az indítványozó teljesítette-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, így különösen az Abtv. 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti feltételeket.
- [19] 6. Megállapítható, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel ellenérdekű félként vett részt a Kúria előtti eljárásban [Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pont].
- [20] A módosított Abtv. 27. § (3) bekezdése a közhatalmat gyakorló indítványozók esetében további törvényi feltételként írja elő annak a vizsgálatát, hogy a panaszában megjelölt, Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az egyes alapjogok a természetüknél fogva csak az emberre vonatkoznak, míg más alapjogok a jogi személyeket – így a közhatalmat gyakorló szerveket – is megilletik. Az Alkotmánybíróság a fenti szempontok alapulvételével megállapította, hogy az indítványozó által hivatkozott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] olyan Alaptörvényben biztosított jognak minősül, amely természeténél fogva nem csak az emberre vonatkozik. Erre tekintettel az indítvány ezen alapjog vonatkozásában az Abtv. 27. § (3) bekezdésében foglalt törvényi feltételnek megfelel [vö. 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [18]].

- [21] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint az olyan alaptörvényi rendelkezés, amelynek címzettje nem az indítványozó, számára jogot nem biztosít, nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, ezért arra alkotmányjogi panasz sem alapítható. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének azon, indítvány által hivatkozott előírása, amely szerint Magyarország biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit, nem Alaptörvényben biztosított jognak, hanem az állam objektív intézményvédelmi kötelezettségének minősül.
- [22] 7. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [23] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek annak vizsgálatát tartja, hogy a Kúriának a Kormány tájékoztatási tevékenységét érintő jogértelmezése összhangban van-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével és nem vezet-e *contra legem* eredményre.
- [24] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a támadott döntés a hatáskörét [Alaptörvény 15. cikk (1) és (2) bekezdés] az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, valamint a kormányzati kommunikáció működésének súlyos zavarát idézheti elő. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja vagylagos feltételként szerepelteti az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét a hatáskör Alaptörvénybe ütköző módon való korlátozásával, ezért az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltakat a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint Alaptörvényben biztosított jog állított sérelmével összefüggésben értékelte.
- [25] 8. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [26] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [27] 1. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt állítja, mert álláspontja szerint tájékoztatási tevékenysége értékelésekor a Kúria nem volt tekintettel az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésére visszavezethető kötelezettségére, és cselekményét a Ve. 142. §-ának önkényes, és egyben *contra legem* értelmezésével minősítette alaptörvény-ellenesnek.
- [28] 2. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az indítványban felhívott 3130/2022. (IV. 1.) AB határozatban már vizsgálta a Kvk.II.39.260/2022/5. számú, a Kúria egy másik tanácsa által meghozott előzményi végzésének alkotmányosságát, vizsgálata eredményeként pedig megállapította annak alaptörvény-ellenességét és megsemmisítette azt.
- [29] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott döntését az Alkotmánybíróság által utóbb megsemmisített előzményi végzésre alapította, hangsúlyosan vette figyelembe annak főbb megállapításait.
- [30] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az alkotmányossági probléma mindkét ügyben azonos. Jelen esetben a Kúria döntésének alkotmányossága szempontjából a döntő körülmény szintén az, hogy a Kúria az adott cselekmény összes körülményét figyelembe vette-e a Ve. 141. § szerinti „kampányidőszakban folytatott tevékenység” és a Ve. 142. § szerinti „jogszabályokban meghatározott feladat során végzett tevékenység” elhatárolása körében, ezzel összefüggésben mérlegelte-e, hogy a vizsgált esetben a kormányzati kommunikációt elsődlegesen a választási kampány ideje alatti, egyedi háborús konfliktushelyzet indokolta.
- [31] 4. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a 3130/2022. (IV. 1.) AB határozatában, tárgyazonos ügyben tett főbb megállapításait a jelen esetben is irányadónak tekinti, az alábbiak szerint.
- [32] A Kúriának az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel azt kellett megvizsgálnia, hogy a Kormány kommunikációja a Ve. 141. §-a szerinti vagy a 142. §-a szerinti tevékenységnek minősül-e.
- [33] Az Alkotmánybíróság szerint „[a]z önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. [...] Az Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú

feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.« A jogértelmezési hiba *contra constitutionem* akkor válik önkényessé, ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja.” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]}

- [34] A Kúria támadott döntésében nem vette kellő súllyal figyelembe az adott cselekmény összes körülményeit. Így nem értékelte azt, hogy az állampolgárok tájékoztatását célzó, jogszabályon alapuló, a Kormány feladatkörét közvetlenül érintő, a Ve.-ben kifejezetten nevesített kampányeszköznek nem minősülő, aktuálpolitikai kérdést érintő kommunikációs közlésre (tájékoztatásra) sajátos körülmények között, rendkívüli háborús helyzetben, összességében és elsődlegesen az állampolgárok tájékoztatása érdekében került sor.
- [35] Nem szerepel a Ve.-ben olyan kifejezett korlátozás a Kormány rendkívüli helyzetben indokolt tájékoztatási kötelezettségével összefüggésben, mint amelyet a Kúria végzése a Ve. eljárási alapelveiből értelmezés útján kiolvasott.
- [36] A kúriai jogértelmezés Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésének sérelmére vezető hibáját az okozza, hogy a vizsgált ügy tényállására nem a Ve. 142. §-át, hanem a Ve. 141. §-át alkalmazta, és az Alaptörvény 28. cikkének értelmezési elveit figyelmen kívül hagyva, jogértelmezésekor nem volt tekintettel arra, hogy a Kormány kommunikációs tevékenységével az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésére visszavezethető tájékoztatási kötelezettségének tett eleget.
- [37] 5. Az Alkotmánybíróság a 3130/2022. (IV. 1.) AB határozatban foglaltakat jelen ügyben is alkalmazva megállapította, hogy a Kúria Kvk.V.39.269/2022/4. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/712/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3152/2022. (IV. 12.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a nemzetgazdaság működőképességének megőrzése céljából a nyersanyag-ellátás veszélyhelyzet időszaka alatt történő megfelelő biztosítása érdekében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és kapcsolódó kormányrendeletek, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló, 2021. november 30. napjáig hatályos 78/2021. (II. 19.) Korm. rendelet 2. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Indokolás

I.

- [1] 1. A jogi képviselővel (Szecskay Ügyvédi Iroda) eljáró gazdasági társaság indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján, melyben a nemzetgazdaság működőképességének megőrzése céljából a nyersanyag-ellátás veszélyhelyzet időszaka alatt történő megfelelő biztosítása érdekében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és kapcsolódó kormányrendeletek, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló, 2021. november 30. napjáig hatályos 78/2021. (II. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte.
- [2] 1.1. A Kormány (a támadott jogszabály preambulumban megjelöltek szerint) az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva alkotta meg az R.-t. Az R. 1. alcíme a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bányatv.) és kapcsolódó kormányrendeletek eltérő alkalmazásáról rendelkezett.
- [3] A R. 2. § (1) bekezdése értelmében a magyar állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv a magyar állam javára megszerzett bányászati jogot a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvényben (a továbbiakban: Nvtv.), valamint az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvényben (a továbbiakban: Ávtv.) szabályozott feltételekkel és módon, meghatározott időtartamra szóló szerződéssel hasznosításba adás útján is hasznosíthatta, az R. 2. §-ában foglalt eltérésekkel. Az R. 2. § (2) bekezdése főszabályként azt rögzítette, hogy a hasznosítási szerződés megkötésére a magyar állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv nyilvános pályázatot ír ki, azonban az R. indítványozó által támadott 2. § (5) bekezdése arra is lehetőséget biztosított, hogy zártkörű pályázat kiírására kerüljön sor, amennyiben az adott ügylet megvalósítása – társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti cél megvalósítása érdekében – kiemelten indokolt, és arról a Kormány erre figyelemmel határozatban döntött.
- [4] 1.2. Az indítványozó (alkotmányjogi panasz szerint) jogelődjén keresztül 1993 óta végez Magyarországon kavics- és homokbányászati tevékenységet, az indítvány benyújtásakor közel 300 főt foglalkoztat, több tucat bányászati jogosultsággal rendelkezik és 9 darab bányát üzemeltet Magyarországon. Az indítványozó az R. hatálybalépését követően több alkalommal, írásban kifejezte érdeklődését olyan bányatelkek hasznosítása iránt, melyek bányászati jogával a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) rendelkezett.
- [5] Az MNV Zrt. indítványozó megkeresésére adott tájékoztatása szerint a Kormány elfogadta a nem nyilvános terjesztésű 2097/2021. Korm. határozatot, mely a kérdéses bányatelkek vonatkozásában zártkörű hasznosítási pályázat kiírásáról rendelkezett, és meghatározta a meghívandó társaságokat is. A Korm. határozat alapján

az MNV Zrt. zártkörű pályázatot írt ki, melyre vonatkozóan a honlapján hirdetményt tett közzé, a zártkörű pályázatra az indítványozó nem került meghívásra. A pályázat érvényességéről és eredményességéről az MNV Zrt. ugyancsak a honlapján tett közzé hirdetményt.

- [6] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben az R. zártkörű pályázat kiírását lehetővé tevő 2. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [7] Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételek fennállását azzal indokolta, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés közvetlenül elzárta az indítványozót egy bányászati jog hasznosítására irányuló pályázati eljárásról történő indulás lehetőségétől. Azáltal pedig, hogy az indítványozó a pályázati feltételeket sem ismerhette meg, azzal szemben jogorvoslati eljárás sem állhatott a rendelkezésére, ekként a jogsérelem bírói döntés nélkül, közvetlenül az R. alkalmazása folytán következett be.
- [8] 2.1. Az alkotmányjogi panasz szerint az R. 2. § (5) bekezdése elsődlegesen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével ellentétes, az R. megalkotására ugyanis a Kormány nem kapott felhatalmazást, vagy ha kapott is, annak kereteit a Kormány egyértelműen túllépte, ekként már önmagában az érvénytelenül megalkotott szabály léte sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait. Az indítványozó kiemeli: abban az esetben, ha a Kormány jogalkotása törvényi felhatalmazás hiányában, vagy a felhatalmazás kereteit túllépő módon történik meg, az az Alaptörvény 15. cikke szerinti alkotmányos garancia megsértését jelenti, a jogforrási hierarchia sérelme pedig végső soron az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti sérelemként értékelhető.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a bányászati jogok hasznosításának kérdése semmilyen összefüggésben nem áll a koronavírus járvánnyal, ekként a szabályozás felhatalmazás nélkül született meg. Ezt az alkotmányjogi panasz azzal indokolja, hogy a bányászati jogok hasznosításának átengedésére az R. 20+10 évre biztosít lehetőséget, miközben a veszélyhelyzet időtartama ennél lényegesen rövidebb, legfeljebb hónapokban mérhető. E vonatkozásban az indítványozó példaként hoz más kormányzati intézkedéseket (így például a fizetési moratóriumot vagy a bértámogatást), melyek közös jellemzője, hogy azok csak meghatározott, rövid időre vonatkozóan kerültek elfogadásra. Az indítványozó ezen túlmenően arra is hivatkozik, hogy a zártkörű pályázat kiírásának csupán az a feltétele, hogy azt a Kormány „társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti cél megvalósítása érdekében kiemelten indokoltnak” tartsa, ami az indítvány szerint lényegében korlátlan rendeleti jogalkotást eredményez, márpedig a Kat. 51/A. § szerinti felhatalmazás nem lehet korlátlan.
- [10] Az indítványozó érvelése szerint azonban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése még abban az esetben is sérül, ha az Alkotmánybíróság úgy ítélné meg, hogy az R. a Kat. 51/A. §-a szerinti felhatalmazás keretein belül született meg. Ezt az indítványozó azzal támasztja alá, hogy a Kat. 51/A. §-a értelmében a veszélyhelyzeti intézkedések bevezetésére „az állampolgárok élet-, egészség-, személy-, vagyoni- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében” van lehetőség, márpedig az R. 2. § (5) bekezdése a zártkörű pályázatot „társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti cél megvalósítása érdekében”, azaz lényegében bármilyen esetben lehetővé tette. Ez az „egyéb szempontok szerinti cél” tartalmában korlátlan, és az indítvány szerint bizonyosan túlnyúlik a Kat. 51/A. §-a szerinti, tételesen meghatározott célok körén.
- [11] 2.2. Az indítvány szerint abban az esetben, ha az R. 2. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenessége formai okból [a B) cikk (1) bekezdése alapján] nem állapítható meg, a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét tartalmi okból is meg lehet állapítani, az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése, illetőleg XV. cikk (1) és (2) bekezdései megsértése miatt.
- [12] Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése sérelmére vezet az indítvány szerint, hogy az R. 2. § (5) bekezdése a piaci szereplők egy részét, így az indítványozót is elzárja attól, hogy a bányászati jogok hasznosításának jogát megszerezze és így kitermelési tevékenységet folytasson, az újonnan megjelenő vállalkozások esetében pedig ez egyenesen a piacra lépés lehetőségét is kizárja. E körben az indítványozó kiemeli, hogy az R. 2. § (5) bekezdése objektíve zárta el az indítványozót, mint aktív piaci szereplőt attól, hogy a gazdasági-vállalkozási tevékenységét folytathassa. Az indítványozó hivatkozik a 71/2009. (VI. 30.) AB határozatra, melyben az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek találta azt a jogszabályi rendelkezést, mely a rádiófrekvenciahasználati jogosultságok pályázaton kívüli, ismételt megújításának lehetőségével objektíve elvonta a piacra lépni szándékozó vállalkozások esélyét arra, hogy frekvenciahasználati jogot szerezhessenek, mely alkotmánybírósági

határozat megállapításai az R. támadott szabályával összefüggésben is alkalmazhatóak az indítványozó megítélése szerint.

- [13] Az indítvány szerint az R. 2. § (5) bekezdése az Alaptörvény XV. cikkével is ellentétes. Ennek indoka, hogy a Bányatv. korábban kizárólag nyilvános koncessziós pályázat eredményeként megkötött koncessziós szerződéssel tette lehetővé a bányászati kitermelési tevékenységet, azonban az R. 2. § (5) bekezdése immáron korlátlan lehetőséget ad a zártkörű pályázat kiírására. Azáltal pedig, hogy a kiválasztási szempontrendszer nem átlátható, a szabályozás önkényesen zár el egyes piaci szereplőket attól, hogy hasznosítási jogot szerezhessenek.
- [14] 3. Az innovációs és technológiai miniszter az Abtv. 57. § (1b) bekezdésének megfelelően, az igazságügyi miniszter pedig az Alkotmánybíróság Abtv. 57. § (2) bekezdése szerinti megkeresése alapján tájékoztatta az Alkotmánybíróságot szakmai álláspontjáról.

II.

- [15] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„15. cikk (3) Feladatkörében eljárva a Kormány törvényben nem szabályozott tárgykörben, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján rendeletet alkot.”

- [16] 2. Az R. 2021. november 30. napjáig hatályos, indítvánnyal érintett rendelkezése:

„2. § (5) Zártkörű pályázat kiírására kerül sor, ha az adott ügylet megvalósítása – társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti cél megvalósítása érdekében – kiemelten indokolt, és arról a Kormány erre figyelemmel határozatban döntött.”

- [17] 3. A Kat. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„51/A. § (1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben – a 21-24. alcímben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.”

III.

- [18] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [19] 1. Az Abtv. 30. (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcva napon belül lehet írásban benyújtani. Az R. 2021. február 20. napján lépett hatályba, az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszát 2021. augusz-

tus 13. napján, határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.

- [20] 2. Az R. és annak az indítványozó által támadott 2. § (5) bekezdése 2021. november 30. napjával, a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésére tekintettel egyes törvények eltérő alkalmazásáról szóló 647/2021. (XI. 30.) Korm. rendelet 13. § 35. pontja értelmében hatályát veszítette.
- [21] Az Alkotmánybíróság a 8/2021. (III. 2.) AB határozatban, ugyancsak a veszélyhelyzettel összefüggésben, már rögzítette, hogy valamely támadott jogszabályi rendelkezés időközbeni hatályvesztése nem szükségképpen jelenti az alkotmányossági vizsgálat akadályát: „amennyiben egy jogszabályi rendelkezés alkalmazásra került (hatályosult) és ez a panaszos szerint alapjogi sérelmet okozott, a vizsgálat – határidőben érkezett kérelem esetében – akkor is lefolytatható, ha a támadott jogszabályt (jogszabályi rendelkezést) a jogalkotó időközben módosította – esetleg hatályon kívül is helyezte –, ugyanakkor ezzel az állított alapjogi sérelmet nem szüntette meg.” (Indokolás [67]) Különösen igaz ez a veszélyhelyzet idején megalkotott és ezáltal szükségképpen csak rövidebb időn keresztül hatályban lévő rendelkezések alkotmányossági vizsgálata esetén: az Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdése éppen azért rögzíti, hogy különleges jogrendben az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányossági kontrollt gyakorolhasson a veszélyhelyzet időszakára eső jogalkotás és jogalkalmazás felett.
- [22] Az indítványozó érintettségét megalapozó, az alkotmányjogi panaszban megjelölt körülmények kifejezetten az R. 2. § (5) bekezdése alkalmazásához köthetőek: az alkotmányjogi panaszra okot adó (az indítványozó érintettsége vizsgálhatóságát megalapozó) zártkörű pályázat kiírása az R. 2. § (5) bekezdése alapján történt, és az egyfordulós zártkörű pályázati eljárás (az MNV Zrt. hirdetménye szerint) ugyancsak az R. 2. § (5) bekezdésének hatálya alatt lezajlott, és a hasznosítási szerződés is ez idő alatt került megkötésre. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy az R. 2. § (5) bekezdése indítvány benyújtását követő hatályvesztése az Alkotmánybíróság eljárásának jelen esetben nem képezi akadályát.
- [23] 3. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.
- [24] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz alapján az indítványozó érintettségének személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie {lásd például: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az indítványozó által támadott jogszabályi rendelkezés zártkörű pályázat kiírását teszi lehetővé a magyar állam javára megszerzett bányászati jog hasznosítására. Az adott esetben a magyar állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv (jelen esetben az MNV Zrt.) által kiírt zártkörű pályázat résztvevői számára a pályázati folyamattal összefüggésben rendelkezésre állhat jogorvoslat. Azon jogalanyok azonban, akik egy ilyen zártkörű pályázaton nem vesznek részt, szükségképpen elesnek a zártkörű pályázat résztvevői számára egyébként rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségektől is, így pedig számukra megnyílhat az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésének lehetősége magával a zártkörű pályázatot lehetővé tevő jogszabályi rendelkezéssel szemben akkor, ha az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti panaszhoz megkövetelt érintettségüket igazolni tudják. Ehhez azonban annak igazolása szükséges, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés sajátos jellemzőjük vagy egy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán annak ellenére vonatkozik rájuk és érinti őket közvetlenül, hogy a zártkörű pályázati eljárásnak nem voltak a résztvevői. Jelen esetben az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyaránt igazolta, hogy kavics- és homokbányászati tevékenységet folytat, miként azt is, hogy már a zártkörű pályázat kiírását megelőzően jelezte érdeklődését a zártkörű pályázattal érintett bányatelek hasznosítása iránt, mely szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozó személyes, közvetlen és aktuális érintettségét jelen esetben elfogadta.
- [25] 4. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét arra hivatkozással állítja, hogy az R. 2. § (5) bekezdése törvényi felhatalmazás hiányában, vagy legalábbis a felhatalmazás kereteinek nyilvánvaló túllépésével született meg (közjogi érvénytelenség). Az Alkotmánybíróságnak ezért az indítvány befogadhatóságának vizsgálata körében értékelnie kellett azt, hogy közjogi érvénytelenségre alkotmányjogi panasz keretében az indítványozó mennyiben hivatkozhat. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint ugyanis a jogállamiság

önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére pedig csak kivételesen (a visszaható hatály tilalma megsértése és a kellő felkészülési idő követelményének sérelme esetén) alapítható alkotmányjogi panasz [legutóbb például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [22]].

- [26] 4.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az Abtv. 26. § (1) és (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét állítsa. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „az indítványozó elsősorban egyéni jogsérelmére alapozva kérheti a norma vizsgálatát, a jogalkotási eljárás vélt vagy valós hiányosságaira, közjogi érvénytelenségre hivatkozással – Alaptörvényben biztosított jog egyéni jogsérelme nélkül – közvetlenül nem” {3149/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság mindezekből korábban arra a következtetésre jutott, hogy alkotmányjogi panasz eljárásban „közjogi érvénytelenségre csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmének állítása mellett (azzal közvetlen összefüggésben), nem pedig ahelyett lehet hivatkozni, enélkül ugyanis nem lehet szó személyes, közvetlen és aktuális érintettségéről” {10/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően alkotmányjogi panasz eljárásban a közjogi érvénytelenségre való hivatkozás járulékos formában valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jognak minősülő alaptörvényi rendelkezéssel közvetlen összefüggésben helye lehet. Ez utóbbi vizsgálathoz az alkotmányjogi panaszhoz két konjunktív feltételt kell teljesítenie: egyfelől, a panaszhoz valamely, az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított joggal összefüggésben önmagában (tehát a közjogi érvénytelenségre történő hivatkozástól függetlenül) is teljesítenie kell az alkotmányjogi panaszok befogadásával szemben az Abtv. 52. § (1b) bekezdéséből és 29. §-ából fakadó követelményeket; másfelől pedig közvetlen, alkotmányjogilag is értékelhető összefüggésnek kell fennállnia az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére történő hivatkozás és a közjogi érvénytelenség állítása között. Az Alkotmánybíróság ugyanis „akkor tartja befogadásra alkalmasnak ezt a petitumot, ha az indítványozó a közjogi érvénytelenségre az Alaptörvényben biztosított joggal közvetlen összefüggésben hivatkozik, de még ekkor is fennáll az a kötelezettsége, hogy az indítvány alkotmányjogilag értékelhető indokolást tartalmazzon” {3311/2019. (XI. 21.) AB határozat, Indokolás [19]}. Ilyen esetekben az Alkotmánybíróság az indítványozó közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos érveit azon Alaptörvényben biztosított joghoz kapcsolódóan vizsgálhatja meg, amellyel közvetlen összefüggésben az indítványozó a közjogi érvénytelenséget panaszában felhívta.
- [27] 4.2. A közjogi érvénytelenség a norma formai alaptörvény-ellenességének egyik változata. A jogalkotással szemben támasztott, az Alaptörvényre közvetlenül visszavezethető követelmények megsértése végső soron az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmeként értékelhető [a korábban hatályos Alkotmány 2. cikk (1) bekezdésére hasonlóan például: 7/2004. (III. 24.) AB határozat, ABH 2004, 98, 103]. Ennek indoka, hogy „[a]z alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez. Az Alkotmányra visszavezethető eljárási szabályok sérelmével meghozott döntéseknek nincs sem alkotmányos legalitása, sem demokratikus legitimitása.” [62/2003. (XII. 15.) AB határozat, ABH 2003, 637, 647] „A jogállamiság elve alapján az Alkotmánybíróság nem csak akkor állapítja meg az alkotmányelleneséget, ha valamilyen jogszabály tartalma sérti az Alkotmány valamelyik rendelkezését, hanem akkor is, ha a jogalkotási eljárás során olyan súlyos eljárási szabálytalanságot követtek el, amely a jogszabály közjogi érvénytelenségét idézte elő, illetőleg amely másként nem orvosolható, csak a jogszabály megsemmisítésével.” [52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331, 345] Az idézett megközelítést az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően is irányadónak tekintette [lásd például: 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, különösen [92]–[95]; ezt követően például 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [63]–[72]; utóbb például 12/2013. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [24]; az újabb gyakorlatból: 3001/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [23]–[26]]. Ennek megfelelően helytálló a közjogi érvénytelenséget az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelme alapozni akkor, ha az indítványozó olyan okból állítja a támadott jogszabályi rendelkezés közjogi érvénytelenségét, amely az Alaptörvényre közvetlenül visszavezethető. Jelen esetben az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyértelműen megjelölte az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdését, mint amely alaptörvényi rendelkezésnek a sérelme okozta álláspontja szerint a támadott jogszabályi rendelkezés közjogi érvénytelenségét, ekként az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmét kifejezetten egy olyan jogalkotási követelmény sérelme miatt állította, amely az Alaptörvényre közvetlenül visszavezethető. Ennek állítása azonban önmagában a támadott jogszabályi rendelkezés közjogi érvénytelenségének vizsgálatához (az Alkotmánybíróság fent idézett gyakorlatának megfelelően) még nem elegendő.

- [28] 4.3. Jelen esetben az indítványozó a közjogi érvénytelenség mellett hivatkozott az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése és XV. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmére is, mely alaptörvényi rendelkezések az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak.
- [29] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azért állítja a támadott jogszabályi rendelkezés közjogi érvénytelenségét, mert álláspontja szerint egy olyan, az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését és XV. cikkét sértő szabályozás elfogadására került sor, melynek megalkotására ráadásul a Kormány egyáltalán nem kapott felhatalmazást, ekként az indítványozó alkotmányjogi panaszában alkotmányjogi értelemben közvetlenül is összekapcsolta a támadott jogszabályi rendelkezés formai és tartalmi alaptörvény-ellenességét azáltal, hogy érvelése szerint már önmagában az R. 2. § (5) bekezdésének léte (a zártkörű pályázat lehetőségének megteremtése, és ennek a lehetőségnek egy konkrét, egyedi ügyben történő alkalmazása) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére vezetett.
- [30] 4.4. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a jelen alkotmányjogi panasz egyedi körülményeire tekintettel abban az esetben, ha az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése és/vagy XV. cikk (1) és (2) bekezdése állított sérelmével összefüggésben teljesíti az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményét és az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek valamelyikét, az Alkotmánybíróság érdemi eljárása keretében azt is vizsgálhatja, hogy az R. 2. § (5) bekezdése közjogi érvénytelenségben szenved-e.
- [31] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyaránt felhívta az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, azonban maga is arra hivatkozott a beadványában, hogy az állított hátrányos megkülönböztetés önkényes.
- [32] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, a (2) bekezdés értelmében pedig Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- [33] Tekintettel arra, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában maga sem jelölt meg védett tulajdonságot, hanem csupán arra hivatkozott, hogy a R. 2. § (5) bekezdése lehetőséget biztosít a homogén csoportot alkotó piaci szereplők közötti önkényes különbségtételre azáltal, hogy egyes piaci szereplőket indokolás nélkül kizár a zártkörű pályázaton való részvétel lehetőségéből, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a XV. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte {legutóbb hasonlóan: 3468/2021. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [34] 6. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével és XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményeit teljesíti.
- [35] 7. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz (megelőző bírósági eljárás hiányában) az Abtv. 29. §-a alapján alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy kizárólag érdemi vizsgálat eredményeként állapítható meg, hogy az R. 2. § (5) bekezdése azáltal, hogy zártkörű pályázat keretében is lehetővé tette a magyar állam javára megszerzett bányászati jog hasznosítását, ellentétes volt-e az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, illetőleg XV. cikk (1) bekezdésével. Azáltal pedig, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével és XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben érdemi vizsgálatra alkalmas, az Alkotmánybíróság az ezen Alaptörvényben biztosított jogokkal közvetlen összefüggésben felhívott közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos, formai alaptörvény-ellenességet állító indítványi elemet is vizsgálhatja a tartalmi alaptörvény-ellenesség vizsgálata mellett.
- [36] 8. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság vizsgálata körében végezetül arra is utal, hogy a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 79. alcíme (174–181. §-ai) számos ponton módosította a Bányatv.-t. A törvény 176. §-a a Bányatv. rendelkezéseit egy új, „A bányászati jog hasznosítása adása” alcímmel (28/A–28/E. §-ok) egészítette ki, mely rendelkezések 2021. december 1. napjától hatályosak. A Bányatv. 2021. december 1. napjától hatályos 28/B. § (2) bekezdése megegyezik az R. indítványozó által támadott 2. § (5) bekezdésével. Tekintettel arra, hogy az indítványozó érintettségét megalapozó körülmények még az R., mint veszélyhelyzeti jogszabály alkalmazásához kötődtek, az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszában a fentiek szerint közvetlenül összekapcsolta a formai és tartalmi alaptörvény-ellenesség

vizsgálhatóságának kérdését, és azt egyértelműen a veszélyhelyzet időszakában megalkotásra került R.-hez kötötte, ezért az Alkotmánybíróság, figyelemmel az indítványhoz kötöttség elvére és az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz funkciójára is, arra a következtetésre jutott, hogy [eltérően a 8/2021. (III. 2.) AB határozatban vizsgált helyzettől] a Bányatv. 2021. december 1. napjától hatályos 28/B. § (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálata jelen, az Abtv. 26. § (2) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panasz keretei között nem indokolt.

[37] 9. Mindezen szempontokra tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

[38] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[39] 1. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának vizsgálata körében arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz a XII. cikk (1) bekezdésével, illetőleg a XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben érdemi vizsgálatra alkalmas és teljesíti az Abtv. 29. §-ából fakadó követelményeket, az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszában közvetlenül összekapcsolta ezen Alaptörvényben biztosított jogokkal az R. 2. § (5) bekezdése közjogi érvénytelenségére vonatkozó érveit, ezért az Alkotmánybíróság elsőként az indítványozó azon formai alaptörvény-ellenességet állító érvét vizsgálta meg, mely szerint az R. 2. § (5) bekezdése felhatalmazás hiányában, vagy legalábbis a felhatalmazás kereteinek jelentős túllépésével született meg.

[40] 1.1. Az R.-t a Kormány (ahogy azt az R. preambuluma is rögzíti) az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott jogalkotói hatáskörében, annak keretei között bocsátotta ki. Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése értelmében „[k]ülönleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható”. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy „[k]ülönleges jogrend idején a jogalkotó az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése alapján, az ott meghatározott kivételektől eltekintve hozhat olyan rendkívüli intézkedéseket, amelyek ideiglenesen valamely alapjog gyakorlásának teljes felfüggesztésével járnak” {elsőként: 23/2021. (VII. 13.) AB határozat, Indokolás [25], legutóbb például: 3537/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [42]}.

[41] Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése ugyanakkor nem adott parttalan felhatalmazást adott a jogalkotónak. „Az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjogkorlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve elmentés az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.” {15/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [33]} Ezzel összhangban a Kat. 51/A. § (1) bekezdése is azt rögzíti, hogy a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben „az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat”.

[42] Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése szerinti felhatalmazás időben sem korlátlan: az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése értelmében a Kormány Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerinti felhatalmazásán alapuló rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja. Az 53. cikk (4) bekezdés pedig akként rendelkezik, hogy a Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti. Ez az automatikus hatályvesztés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a Kormány veszélyhelyzetben alkotott rendeletei kifejezett hatályon kívül helyezésére nincsen szükség, mivel maga az Alaptörvény rendelkezik arról, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével egyidejűleg ezek a rendeletek is hatályukat veszítik {3326/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [16]}. A rendeletek hatályvesztése ugyanakkor a már lezárt jogviszonyokat, az azokból fakadó jogokat és kötelezettségeket nem érinti, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (2) bekezdése pedig (a szabályozási átmenet körében) arra is kitér, hogy

jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a hatályát vesztt jogszabályi rendelkezést a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárási cselekményekre a jogszabály hatályvesztését követően is alkalmazni kell.

- [43] A 23/2021. (VII. 13.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rögzítette: „Elsődlegesen célszerűségi kérdés annak megítélése, hogy milyen intézkedések szükségesek a koronavírus-járvány leküzdéséhez. Ezeknek a felülvizgálatára az Alkotmánybíróságnak sem hatásköre, sem eszköztára nincsen. Az egészségügyi, társadalmi és gazdasági kockázatok mérlegelésével a Kormány hatásköre és felelőssége a szükséges rendkívüli intézkedések bevezetése, amelyre veszélyhelyzet idején közvetlenül az Alaptörvény ad felhatalmazást.” (Indokolás [28])
- [44] 1.2. A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet 2. §-ával hirdette ki ismételten a veszélyhelyzetet Magyarországon, mely kormányrendelet 2021. február 8. napján lépett hatályba. Az R. elfogadásának időpontjában (2021. február 19. napján) ennek megfelelően a veszélyhelyzet kétséget kizáróan fennállt. Ezen időszak alatt az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése tette lehetővé a Kormány számára, hogy sarkalatos törvényben [nevezetesen a Kat. 51/A. § (1) bekezdésében] foglaltak szerint egyes törvények alkalmazását felfüggeszthesse, törvényi rendelkezésektől eltérhessen, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhasson. A Kat. 51/A. § (1) bekezdése értelmében a Kormány ezen rendeletalkotási jogát „az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának érdekében” gyakorolhatja. Az R. megalkotásának célja, annak címéből és szabályozási tárgyából is következően, a nemzetgazdaság működőképességének megőrzése céljából a nyersanyag-ellátás veszélyhelyzet időszaka alatt történő megfelelő biztosítása volt. Az R. támadott rendelkezése a magyar állam javára megszerzett bányászati jog hasznosításával kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz, mely közvetlenül összefügg a nemzetgazdaság stabilitásának kérdésével, ekként a szabályozás tárgya a Kat. 51/A. § (1) bekezdésére visszavezethető. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy az R. megalkotásához rendelkezett a Kormány felhatalmazással.
- [45] 1.3. Az indítványozó az R. 2. § (5) bekezdésének alaptörvény-ellenességét állította, mely a zártkörű pályázat kiírásának lehetőségét teremtette meg a magyar állam javára megszerzett bányászati jog hasznosítása esetére, mely pályázati eljárás időtartama legfeljebb hetekben mérhető [az R. 2. § (4) bekezdése alapján a pályázatok benyújtásának határideje még nyilvános pályázat esetén is a pályázati felhívás közzétételétől számított 15 nap]. Ezen pályázati időtartam nyilvánvalóan nem tekinthető a veszélyhelyzet pontosan meg nem határozható, de az indítványozó állítása szerint is feltehetően hónapokban mérhető időtartamához képest eltúlzottnak, vagy a veszélyhelyzet időtartamán túlnyúlónak, ekként a felhatalmazás kereteit túllépőnek. Az Alkotmánybíróság e körben azt is megjegyzi, hogy a hasznosítás időtartamát egyébként sem az R. 2. § (5) bekezdése, hanem az indítványozó által nem támadott 2. § (9) bekezdése rögzíti, ezen szabályokat pedig immáron (2021. december 1. napjától kezdődően) maga a Bányatv. tartalmazza.
- [46] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben arra is utal továbbá, hogy hatáskörébe kizárólag annak vizsgálata tartozhat, hogy a veszélyhelyzeti jogalkotó rendelkezett-e felhatalmazással az R. támadott rendelkezésének megalkotására. Annak vizsgálata, hogy a bányászati jog hasznosítására vonatkozó új, a korábbiakhoz képest eltérő szabály megalkotása célszerű volt-e, a 23/2021. (VII. 13.) AB határozatnak megfelelően már nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Azt azonban az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet időszakában megfelelő felhatalmazás alapján születő jogszabályok alapján is vizsgálja, hogy a megalkotott szabályozás tartalmi értelemben is összhangban áll-e az Alaptörvénnyel.
- [47] 2. Az R. (és 2021. december 1. napjától kezdődően immáron maga a Bányatv. is) az ásványi nyersanyagok hasznosításának egy új módját teremtette meg.
- [48] 2.1. A Bányatv. a bányászati tevékenység folytatása szempontjából különbséget tesz zárt területek és nyílt területek között. A Bányatv. 49. § 24. pontja értelmében zárt területnek a meghatározott ásványi nyersanyag kutatása, feltárása, kitermelése céljából lehatárolt, koncessziós pályázatra kijelölhető terület, valamint a már megállapított bányászati joggal fedett terület tekinthető az adott ásványi nyersanyag vonatkozásában a jogosultság fennállása alatt. A Bányatv. 49. § 20. pontja értelmében pedig nyílt területnek minősül minden olyan terület, amely meghatározott ásványi nyersanyag vonatkozásában nem minősül zárt területnek.
- [49] A Bányatv. 8. §-a értelmében a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvénynek megfelelően, koncessziós szerződéssel engedhető át zárt területen az ásványi nyersanyagok kutatása, feltárása és kitermelése. A Bányatv.

10. § (1) bekezdésének megfelelően koncesszió esetében az ásványi nyersanyag kutatásának, feltárásának és kitermelésének joga csak nyílt pályázat keretében engedhető át. A Bányatv. 22. § (1) bekezdéséből következően, amíg zárt területen koncesszió keretében meghatározott ásványi nyersanyag kutatására a kijelölt miniszter vagy központi kormányzati igazgatási szerv a koncessziós szerződésben adományoz kutatási jogot, addig nyílt területen meghatározott ásványi nyersanyag kutatására a bányavállalkozó számára, kérelemre, a bányafelügyelet adhat kutatási engedélyt. A Bányatv. 22. § (2) bekezdése értelmében az adományozott kutatási jog vagy a kutatási engedély a kutatási területen a bányavállalkozónak kizárólagos jogot ad az ásványi nyersanyag-kutatási műszaki üzemi terv benyújtására, a jóváhagyás kezdeményezésére és az ásványi nyersanyag jóváhagyott kutatási műszaki üzemi terv alapján végzett kutatására és elfogadott kutatási zárójelentés alapján a bányatelek megállapításának, a geotermikus védőidom kijelölésének kezdeményezésére. A Bányatv. 26. § (1) bekezdése értelmében ásványi nyersanyagot feltárni és kitermelni csak bányatelken szabad.

- [50] A Hivatalos Értesítő 2018. évi 66. számában megjelent a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat közleménye a zárt területek kijelöléséről, mely az ásványi nyersanyagok közül az ércek (ide nem értve a bauxitot) vonatkozásában Magyarország egész területét zárt területté minősítette, a szén (feketeszen, barnaszén, lignit) és a bauxit vonatkozásában pedig ugyancsak zárt területté minősítette Magyarország egész területét, kivéve ez alól azonban a bányatelek legfeljebb két alkalommal történő, legfeljebb az eredeti méret 25%-os mértékű bővítése esetét. Ennek megfelelően az R. hatálybalépésének időpontjában a homok- és kavicsbányák vonatkozásában zárt terület kijelölésére egyáltalán nem került sor, a homok és a kavics kitermelése szempontjából Magyarország területe a Bányatv. értelmében nyílt területnek minősül.
- [51] A Bányatv. 26/A. § (5) bekezdése alapján a bányafelügyelet a bányavállalkozó bányászati jogát meghatározott esetekben (így az üzemszerű kitermelés határidőben történő megkezdésének elmaradása, térítésfizetési kötelezettség határidőre történő elmulasztása, vagy a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszűnése esetén) törölheti. A bányafelügyelet a törölt bányászati jog következtében jogosított nélkül maradó bányatelken fennálló bányászati jog új jogosultjának kijelölését megelőzően köteles felajánlani a bányászati jogot a magyar állam tulajdonosi jogköreit gyakorló szervnek (az MNV Zrt.-nek). A 26/A. § (6) bekezdése értelmében, amennyiben az MNV Zrt. a bányászati jogra nem tart igényt, a bányafelügyelet a bányászati jog új jogosultjának kijelölése céljából pályázatot írhat ki.
- [52] 2.2. Az Nvtv. az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyona vonatkozó szabályokat tartalmaz, ekként a nemzeti vagyonnak része az állami vagyon is. Az Nvtv. 4. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az állam kizárólagos tulajdonába tartoznak a föld méhének kincsei természetes előfordulási helyükön, melyen a kitermelésüket követően a 6. § (2) bekezdésének megfelelően ágazati törvényben meghatározott módon szerezhető tulajdon.
- [53] Az Ávtv. 1. § (2) bekezdés d) pontja a vagyoni értékű jogokat (így jelen esetben a bányászati jogot is) állami vagyonként azonosítja. Az Ávtv. 24. § (1) bekezdése értelmében állami vagyon használatát biztosító szerződés kivételesen zártkörű versenyeztetés útján is köthető. A 24. § (2) bekezdés e) pontja értelmében mellőzhető a versenyeztetés egyebek között akkor, ha társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti közérdekű cél érdekében az adott ügylet megvalósítása kiemelten indokolt, és a Kormány erre figyelemmel nyilvános határozatban döntött a versenyeztetés mellőzéséről. A 24. § (4) bekezdése pedig azt rögzíti, hogy zártkörű pályázat esetén egyidejűleg, közvetlenül és azonos módon, a pályázati felhívás megküldésével legalább három egymástól független érdekeltet írásban kell felhívni ajánlattételre.
- [54] 2.3. Az R. 2. § (1) bekezdése arra teremtett lehetőséget, hogy a magyar állam javára megszerzett bányászati jogot mint vagyoni értékű jogot az MNV Zrt. mint a bányászati jog új jogosultja hasznosítási szerződéssel hasznosíthassa, oly módon, hogy a bányászati jog mint vagyoni értékű jog, szemben a korábbi gyakorlattal, a magyar állam jogosultsági körében maradjon, és a hasznosítási szerződéssel kizárólag a hasznosítás joga kerüljön átengedésre. Az R. a hasznosítási szerződés megkötéséhez főszabályként nyilvános pályázatot követelt meg [2. § (2) bekezdés], azonban az R. indítványozó által támadott 2. § (5) bekezdése kivételesen zártkörű pályázat kiírását is lehetővé tette, akkor, ha az adott ügylet megvalósítása társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti cél megvalósítása érdekében kiemelten indokolt, és arról a Kormány erre figyelemmel határozatban döntött. Az R. 2. § (5) bekezdése, szemben az Ávtv. 24. § (2) bekezdés e) pontjával, nem egyéb szempontok szerinti közérdekű célt, hanem egyéb szempontok szerinti célt írt elő. Figyelemmel azonban arra, hogy a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő

nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele, az R. 2. § (5) bekezdése szerinti „egyéb szempontok szerinti cél” kizárólag olyan cél lehet, amely az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésével (a nemzeti vagyton kezelésének és védelmének céljaival) összhangban áll.

- [55] Az Alkotmánybíróság az alábbiakban, az indítványhoz kötöttség elvére figyelemmel, az R. 2. § (5) bekezdésének alkotmányosságát a zártkörű pályázat kiírására vonatkozó lehetőség tekintetében vizsgálta.
- [56] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt állította, hogy az R. 2. § (5) bekezdése sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozás szabadságát azáltal, hogy a zártkörű pályázat lehetőségének megteremtésével a piaci szereplők egy részét elzárja attól, hogy bányászati jogok hasznosításának jogát megszerezze és így kitermelési tevékenységet folytasson, az újonnan megjelenő vállalkozások esetében pedig ez a rendelkezés egyenesen a piacra lépés lehetőségét veszi el.
- [57] 3.1. „Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében elismert, vállalkozáshoz fűződő jog, valamint a foglalkozás szabad megválasztásának joga nyújt lehetőséget üzleti, hasznot hajtó tevékenységek meghatározott szakmai, hivatásbéli, gazdasági és egyéb más feltételek mellett való gyakorlásához.” {3076/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [56]} A vállalkozáshoz való jog (a munka és a foglalkozás szabad megválasztásának jogához hasonlóan) más szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozásokkal és korlátozásokkal szemben. A korlátozások alkotmányosságának megítéléséhez azonban más-más mérce irányadó aszerint, hogy a közhatalmi intézkedés a vállalkozóvá válást, vagy pedig a vállalkozás gyakorlását korlátozza, illetőleg a szabályozás vizsgálata során az Alkotmánybíróságnak arra is figyelemmel kell lennie, hogy a korlátozás objektív vagy szubjektív jellegű-e. A legsúlyosabb, objektív jellegű korlátozások teljesen kizárják egy adott tevékenység gyakorlásának lehetőségét, míg a szubjektív korlátok teljesítéses elviekben minden jogalany számára lehetséges {3076/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [56]}. A vállalkozáshoz való jog ugyanakkor nem biztosít alanyi jogot egy meghatározott tevékenység folytatásához {ebben az értelemben: 3243/2014. (X. 3.) AB határozat, Indokolás [42]}, hanem azt jelenti, hogy „az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást”, továbbá „[a] vállalkozáshoz való jognak nem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne” [17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [112]}. Ennek megfelelően az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésének lényegi tartalma kiváltképpen akkor sérül, ha a közhatalmi intézkedés a foglalkozás szabad megválasztásának vagy a vállalkozóvá válás jogát meghatározatlan időre teljes egészében elvonja {lásd például: 3076/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [56]}.
- [58] 3.2. Az R. 2. § (5) bekezdése a bányavállalkozók (ideértve e körbe az indítványozót is) vállalkozáshoz való jogát nem vonta el, az indítványozó működését nem tette lehetetlenné. Egyfelől, az R. 2. § (5) bekezdése kizárólag a magyar állam javára megszerzett bányászati jog hasznosítása esetében volt alkalmazható, azaz a bányavállalkozók által a jogszabályi követelményeknek megfelelően művelt bányatelkek, illetőleg gyakorolt bányászati jogosultságok (így az indítványozó alkotmányjogi panaszában is megjelölt, több tucat bányászati jogosultság és 9 bánya) vonatkozásában nem, azokon az indítványozó, valamint más bányavállalkozók a mindenkor hatályos jogszabályi feltételeknek megfelelően változatlanul folytathatták tovább vállalkozási tevékenységüket. E körben az Alkotmánybíróság visszautal a jelen határozat IV/2.1. pontjában (Indokolás [48] és köv.) tett azon megállapítására is, hogy a kavics és homok kitermelése vonatkozásában Magyarország teljes területe ún. nyílt területnek minősül, ekként azon a bányavállalkozók (így az indítványozó is) egyedi engedély alapján változatlanul szerezhet kitermelési jogosultságot. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság továbbá arra is emlékeztet, hogy az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése nem értelmezhető akként, hogy az indítványozónak alanyi joga lenne a bányászati tevékenysége folytatásához, illetőleg jelen esetben annak bővítéséhez szükséges bányatelkek, bányászati jogosultságok megszerzésére.
- [59] A fentiekén túlmenően, az R. 2. § (5) bekezdése még azon bányászati jogosultságok esetében sem tette kötelezővé a zártkörű pályázat intézményét, amely bányászati jogok a magyar állam javára kerültek megszerzésre, hanem csupán egyes kivételes, az R. 2. § (5) bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén tette lehetővé a zártkörű pályázat kiírását. Maga az indítványozó sem állította sem azt, hogy az R. 2. § (5) bekezdése alapján a zártkörű pályázatok alkalmazása tömeges lett volna, sem pedig azt, hogy az a magyarországi bányászati jogok jelentős részét érintette volna (ez utóbbira pedig az MNV Zrt. honlapján elérhető pályázati eredmények körében sem található adat), azt pedig különösen nem, hogy ezáltal megszűnt volna a Bányatv. alapján szerzhető egyedi jogosultságok rendszere. Az Alkotmánybíróság e körben azt is megjegyzi, hogy a támadott szabályozás nem zárta ki az indítványozó meghívását valamely, az R. 2. § (5) bekezdésének megfelelően

kiírásra került zártkörű pályázatra, továbbá még az R. 2. § (5) bekezdése alkalmazása esetén, az indítványozó valamely zártkörű pályázatra történő meghívása esetén sem szükségszerű az, hogy az indítványozó az adott bányászati jog hasznosítását elnyerje, hiszen a hasznosítási jog odaítélése minden esetben az egyedi pályázatok értékelése alapján történik, az R. 2. § (7) bekezdésének megfelelően. Az Alkotmánybíróság végezetül arra is utal, hogy szemben az indítványozó által felhívott 71/2009. (VI. 30.) AB határozatban az Alkotmánybíróság által értékelt szabályozással, az R. és annak 2. § (5) bekezdése minden esetben kötelezővé tette a pályázat kiírását, az R. alkalmazására pedig kifejezetten olyan esetekben kerülhetett sor, amikor a bányászati jogot a magyar állam szerezte meg (azaz nem a bányászati jog jogosultjának a jogosultsága kerülhet ily módon meghosszabbításra, hanem ellenkezőleg, éppen a bányászati jog korábbi jogosultjának a jogosultságvesztése teremthet utóbb jogi alapot az R. szerinti hasznosítási szerződés megkötésére).

- [60] 3.3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az R. 2. § (5) bekezdése nem ellentétes az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, figyelemmel arra, hogy az csak a magyar állam javára megszerzett bányászati jog esetében, és azon belül is csak az R. 2. § (5) bekezdése szerinti feltételek teljesülése esetén alkalmazandó, a pályázat kiírását minden esetben kötelezővé teszi (csak annak formája tekintetében biztosít lehetőséget az eltérésre), és sem az indítványozó már korábban megszerzett bányászati jogosultságait nem érinti, sem pedig a Bányatv. alapján egyébként bárki, így az indítványozó számára is megszerzhető bányászati jogosultságok megszerzésétől nem zárta el az indítványozót és más bányavállalkozókat.
- [61] 4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése sérelmét is állította, mert megítélése szerint a támadott jogszabályi rendelkezés önkényesen tesz különbséget az azonos helyzetben lévő, homogén csoportot alkotó piaci szereplők között azáltal, hogy lehetőséget biztosít a Kormány számára arra, hogy a zártkörű pályázatra csak meghatározott piaci szereplőket hívjon meg résztvevőként, arra vonatkozóan pedig nem tartalmaz semmilyen további előírást, hogy mely piaci szereplőknek kell szerepelniük a meghívott résztvevők között.
- [62] 4.1. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján valamely megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály vagy az eljáró bíróság alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között. Alkotmányjogi szempontból a különbségtétel akkor aggályos, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka, vagyis önkényes [legutóbb például: 3468/2021. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [63] 4.2. Az indítványozó (alkotmányjogi panaszában igazolt módon) Magyarországon kavics- és homokbányászati tevékenységet végez, számos bányászati jogosultsággal rendelkezik, illetőleg több bányát üzemeltet. Az R. 2. § (5) bekezdése a magyar állam javára megszerzett bányászati jog esetében tette lehetővé a zártkörű pályázat kiírását. Figyelemmel arra, hogy a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele, továbbá figyelemmel arra, hogy az indítványozó a zártkörű pályázat kiírását megelőzően már hitelt érdemlően igazolható módon érdeklődését fejezte ki egy konkrét bányatelek hasznosítása iránt, az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a szabályozás szempontjából az indítványozó más, bányászati tevékenységet folytató gazdasági társaságokkal összehasonlítható helyzetben van.
- [64] 4.3. Azáltal, hogy az R. 2. § (5) bekezdése lehetővé tette egyes esetekben zártkörű pályázat kiírását, az R. támadott rendelkezése a bányavállalkozók homogén csoportján belül lehetőséget teremt a megkülönböztetésre azon bányavállalkozók között, amelyek a zárt pályázatra meghívásra kerülnek, és azok között, amelyek nem. Amíg azonban a zárt pályázatra meghívást nyert bányavállalkozók közvetlenül, a pályázati kiírásnak megfelelően gyakorolhatják jogorvoslathoz való jogukat, addig a zártkörű pályázatra meg nem hívott bányavállalkozók kizárólag a zártkörű pályázat kiírását lehetővé tevő jogszabályi rendelkezéssel szemben élhetnek az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal.
- [65] 4.4. Az Alkotmánybíróságnak ezt követően azt kellett értékelnie, hogy az R. 2. § (5) bekezdésén alapuló, a bányavállalkozók közötti különbségtétel önkényesnek tekinthető-e vagy sem, azaz van-e tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka.

- [66] Az innovációs és technológiai miniszter álláspontja szerint a szabályozás célja „a koronavírus világvárvány hatására az építőanyagok piacán bekövetkező zavar megszüntetésére irányuló gyors és hatékony kormányzati beavatkozás lehetőségének megteremtése” volt, „a zárt pályázat biztosította ugyanis a pályázat gyors előkészítését, a pályázati idő lerövidítését, illetve azt, hogy arra olyan bányavállalkozók kerültek meghívásra, melyek esetében a kitermelés mielőbbi megkezdéséhez szükséges feltételek (pl. szabad és nagy hatékonyságot biztosító kapacitás) rendelkezésre áll, továbbá a bányakapitányságok tapasztalatai alapján a leginkább jogkövető magatartás volt előrevetíthető a hasznosítás időtartama alatt”.
- [67] Ahogyan arra az Alkotmánybíróság az előzőekben már utalt, az állami vagyon hasznosítása esetén a zártkörű pályázat intézményét a magyar jog (az Ávtv. idézett rendelkezéseinek megfelelően) már az R. elfogadását megelőzően is ismerte, alkalmazását pedig akkor tette lehetővé, ha „társadalom-, fejlesztéspolitikai vagy egyéb szempontok szerinti közérdekű cél érdekében az adott ügylet megvalósítása kiemelten indokolt”. Az R. 2. § (5) bekezdése ettől a törvényi rendelkezéstől {figyelemmel a jelen határozat IV/2.2. pontjában (Indokolás [52] és köv.) tett megállapításokra is} tartalmilag nem tért el. Az R. nem tartalmazott külön előírásokat a zárt pályázat lebonyolítására vonatkozóan, ekként arra (tekintettel arra, hogy a jogintézmény korábban a Bányatv.-ben nem szerepelt) az Ávtv., valamint az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet előírásai is megfelelően irányadóak voltak. Az Ávtv. 24. § (4) bekezdése értelmében legalább három egymástól független érdekeltet egyidejűleg, közvetlenül és azonos módon írásban kell felhívni ajánlattételre, az utóbb említett kormányrendelet 4. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 34. § (1) bekezdése pedig zártkörű pályázat esetén a nyilvános pályázathoz képest rövidebb (legalább harminc nap helyett legalább tizenöt napos) határidő alkalmazását is lehetővé teheti.
- [68] Figyelemmel a nemzeti vagyon kezelésével kapcsolatos alaptörvényi rendelkezésekre, továbbá figyelemmel arra, hogy az R. a zártkörű pályázat alkalmazására a bányászati jogok hasznosításával összefüggésben csak olyan célok esetén biztosított lehetőséget, amely célok az Ávtv.-ben már egyébként is szerepeltek, az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az R. 2. § (5) bekezdése ténylegesen a gyors és hatékony kormányzati beavatkozás lehetőségét teremtette meg azáltal, hogy egy, a magyar jogban (az állami vagyon hasznosítására vonatkozóan) már egyébként is létezett jogintézmény alkalmazhatóságát teremtette meg a bányászati jogok hasznosítására vonatkozóan. Mindez pedig egyben azt is jelenti, hogy az R. 2. § (5) bekezdése szabályozásnak volt észszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka, azaz nem tekinthető önkényesnek. Az Alkotmánybíróság ezért az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése sérelmét állító indítványi elemet sem találta megalapozottnak.
- [69] 5. Mindezen szempontokra tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3261/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3153/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.632/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Lindt György ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.632/2021/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a Miskolci Járásbíróság 61.Bpk.801/2021/2. számú végzésére kiterjedően történő megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó 2021. március 4-én feljelentést tett rágalmozás vétsége miatt ismertelen személlyel szemben, de tartalmában a házastársával mint feljelentettel szemben. A feljelentés szerint a feljelentett az indítványozó vonatkozásában a házassági bontóperük során a 2021. február 16-án megtartott tárgyaláson valótlan tartalmú nyilatkozatot tett, illetve vele kapcsolatban olyan valótlan tényeket állított, amelyek alkalmasak a becsület csorbítására.
- [3] A Miskolci Járásbíróság mint elsőfokú bíróság a 61.Bpk.801/2021/2. számú – 2021. július 21-én meghozott – végzésével megállapította, hogy a feljelentett beadványaiban írt tényállításai, illetve a bírósági eljárás során elhangzott és a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatai a polgári per tárgyát képező ügyben, ténylegesen az ügyre vonatkozó és a tényállás tisztázására irányuló nyilatkozat, amely ezért jogellenesség hiányában bűncselekményt nem valósít meg. Miután a feljelentésben megjelölt magatartás jogellenesség hiányában nem tényállásszerű, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdése szerinti rágalmozás vétségének megállapítására nem alkalmas. Az elsőfokú bíróság ezért a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 766. § (2) bekezdése szerint az eljárást – figyelemmel a Be. 492. § (1) bekezdés a) pontjára – megszüntette.
- [4] A Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság az 1.Bpkf.632/2021/3. számú – 2021. július 21-én meghozott – végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Döntésének indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó által sérelmezett kijelentések olyan tényállítások, amelyek nem alkalmasak a becsület csorbítására, így a Btk. 226. § (1) bekezdése szerinti rágalmozás vétségének a megállapítására. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy e tényállítások egy folyamatban lévő polgári peres eljárásban a feljelentett személy által az ügygel összefüggésben tett olyan, a személyes meggyőződésen és tapasztalásán alapuló kijelentések, amelyek gyalázkodástól mentesek, tényközlések. A másodfokú bíróság utalt arra a bírói gyakorlatra, amely szerint a tényközlés jogellenességét kizárja, ha az peres, vagy más jogilag szabályozott eljárásban jogosultság, illetve kötelezettség gyakorlása során az adott eljárás tárgyát képező ügy érdemével összefüggésben történt. Ebben az esetben, még ha a tényállítások egyébként alkalmasak is lennének a rágalmozás vétségének a megállapítására, a jogellenességet a kötelezettség teljesítése – a perbeli jogok gyakorlása – kizárja. A másodfokú bíróság ezért megállapította, hogy a feljelentett perben tett előadása, mivel az becsmérítő, gyalázkodó kijelentéseket nem tartalmaz, nem veszélyes a társadalomra.
- [5] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések az Alaptörvény VI. cikkét, a XXVIII. cikk (1) bekezdést és 28. cikkét sértik.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna a feljelentésben foglalt becsület csorbítására alkalmas tényállítások igazságtartalmát. Álláspontja szerint ugyanis, ha a feljelentésben tett állítások valótlanok, akkor a bírói gyakorlat szerint a rágalmozás akkor is megállapítható, ha azok polgári eljárás keretében hangoztak el. Kifogásolta ezért, hogy a bíróságok az eljárás megszüntetéséről úgy rendelkeztek,

hogy bizonyítási eljárást lefolytattak volna. Véleménye szerint nem lehet vitás, hogy a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet állást foglalni a tényállítások igazságtartalmáról.

- [7] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a jelen ügyben a feljelentés alapját képező állítások polgári eljárásban, illetőleg annak részét képező szakértői vizsgálat során hangoztak el. A másodfokú bíróság ezért tévesen állapította meg a társadalomra veszélyesség hiányát, mert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 4. § (3) bekezdése a felek kötelezettségévé teszi a valóságnak megfelelő nyilatkozatok előadását.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság Abtv. 56. § (1) bekezdése szerinti törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy a határidőben előterjesztett indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek az alábbiak szerint részben tesz eleget.
- [10] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének az eszköze. Erre tekintettel alkotmányjogi panaszt valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény 28. cikke nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, ezért az erre vonatkozó panaszelem érdemi vizsgálata sem végezhető el. Az Alaptörvény 28. cikk cikkének címettjei a bíróságok {lásd például: 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]; 3150/2020. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések azért sértik az Alaptörvény VI. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a becsület csorbítására alkalmas tényállítások esetében a jogellenességet kizárhatja ugyan, ha ezen állítások előadásához alkotmányosan védendő érdek fűződik (például egy polgári perben a tanúzási kötelezettség teljesítése), ennek ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint elengedhetetlen feltétele, hogy az állítások valóságosak legyenek. Álláspontja szerint ezért a jó hírnévhez való jogát és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti az, hogy a bíróságok nem vizsgálták a feljelentésben sérelmezett állítások valóságtartalmát.
- [13] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikkével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [14] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [15] A jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában foglalt érvek olyan jogértelmezési, és a bizonyítási eljárás lefolytatásával összefüggő kifogások, amelyek nem alkotmányossági, hanem az eljáró bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi és törvényességi kérdéseknek minősülnek.
- [16] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [17] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 29. §-ában és 52. § (1b) bekezdés b) pontjában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4825/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3154/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.633/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Lindt György ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.633/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a Miskolci Járásbíróság 26.Bpk.1485/2021/2. számú végzésére kiterjedően történő megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző bírósági eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó 2021. július 5-én feljelentést tett rágalmozás vétsége miatt a házastársával mint feljelentettel szemben. A feljelentés szerint a feljelentett az indítványozót – a házassági bontóperük során a gyermekelhelyezés okán elrendelt szakértői vizsgálat alkalmával – rágalmozó, becsületsértő kifejezésekkel illette.
- [3] A Miskolci Járásbíróság mint elsőfokú bíróság a 26.Bpk.1485/2021/2. számú – 2021. július 28-án meghozott – végzésével megállapította, hogy a feljelentésben sérelmezett kijelentések az indítványozó apai alkalmasságára vonatkoztak, a tényállási elem vizsgálati körébe vonhatók. Megállapítható ezért, hogy a feljelentett a gyermekelhelyezés tárgyában folyamatban lévő peres eljárásban a szakértői vizsgálat során történő meghallgatása alkalmával, az ügygel összefüggésben tette a személyes meggyőződésén alapuló kijelentéseit, amelyek egyebekben gyalázkodástól, becsmérléstől mentesnek minősülnek. Az elsőfokú bíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény. Az elsőfokú bíróság ezért az eljárást a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 398. § (1) bekezdés a) pontja értelmében megszüntette.
- [4] A Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság az 7.Bpkf.633/2021/4. számú – 2021. szeptember 30-án meghozott – végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Döntésének indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó által sérelmezett kijelentések olyan tényállítások, amelyek nem alkalmasak a becsület csorbítására, így a Btk. 226. § (1) bekezdése szerinti rágalmozás vétségének a megállapítására. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy e tényállítások egy folyamatban lévő polgári peres eljárásban a feljelentett személy által az ügygel összefüggésben tett olyan, a személyes meggyőződésen és tapasztalásán alapuló kijelentések, amelyek gyalázkodástól mentesek, tényközlések. A másodfokú bíróság utalt arra a bírói gyakorlatra, amely szerint a tényközlés jogellenességét kizárja, ha az peres, vagy más jogilag szabályozott eljárásban jogosultság, illetve kötelezettség gyakorlása során az adott eljárás tárgyát képező ügy érdemével összefüggésben történt. Ebben az esetben, még ha a tényállítások egyébként alkalmasak is lennének a rágalmozás vétségének megállapítására, a jogellenességet a kötelezettség teljesítése – a perbeli jogok gyakorlása – kizárja. A másodfokú bíróság ezért megállapította, hogy a feljelentett perben tett előadása, mivel az becsmérlő, gyalázkodó kijelentéseket nem tartalmaz, nem veszélyes a társadalomra.
- [5] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések az Alaptörvény VI. cikkét, a XXVIII. cikk (1) bekezdést és 28. cikkét sértik.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna a feljelentésben foglalt becsület csorbítására alkalmas tényállítások igazságtartalmát. Álláspontja szerint ugyanis, ha a feljelentésben tett állítások valótlank, akkor a bírói gyakorlat szerint a rágalmozás akkor is megállapítható, ha azok polgári eljárás keretében hangoztak el. Kifogásolta ezért, hogy a bíróságok az eljárás megszüntetéséről úgy rendelkeztek,

hogyan bizonyítási eljárást lefolytattak volna. Véleménye szerint nem lehet vitás, hogy a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet állást foglalni a tényállítások igazságtartalmáról.

- [7] Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a jelen ügyben a feljelentés alapját képező állítások polgári eljárásban, illetőleg annak részét képező szakértői vizsgálat során hangoztak el. A másodfokú bíróság ezért tévesen állapította meg a társadalomra veszélyesség hiányát, mert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 4. § (3) bekezdése a felek kötelezettségévé teszi a valóságnak megfelelő nyilatkozatok előadását.
- [8] 2. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság Abtv. 56. § (1) bekezdése szerinti törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy a határidőben előterjesztett indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek az alábbiak szerint részben tesz eleget.
- [10] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének az eszköze. Erre tekintettel alkotmányjogi panaszt valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanakkor az Alaptörvény 28. cikke nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, ezért az erre vonatkozó panaszelem érdemi vizsgálata sem végezhető el. Az Alaptörvény 28. cikk cikkének címettjei a bíróságok {lásd például: 3159/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]; 3150/2020. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [11] 2.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntések azért sértik az Alaptörvény VI. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert a becsület csorbítására alkalmas tényállítások esetében a jogellenességet kizárhatja ugyan, ha ezen állítások előadásához alkotmányosan védendő érdek fűződik (például egy polgári perben a tanúzási kötelezettség teljesítése), ennek ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint elengedhetetlen feltétele, hogy az állítások valóságosak legyenek. Álláspontja szerint ezért a jó hírnévhez való jogát és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti az, hogy a bíróságok nem vizsgálták a feljelentésben sérelmezett állítások igazságtartalmát.
- [13] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikkével és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [14] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállítás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [15] A jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában foglalt érvek olyan jogértelmezési, és a bizonyítási eljárás lefolytatásával összefüggő kifogások, amelyek nem alkotmányossági, hanem az eljáró bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi és törvényességi kérdéseknek minősülnek.
- [16] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [17] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 29. §-ában és 52. § (1b) bekezdés b) pontjában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4911/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3155/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Egy gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Lindt György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Miskolci Járásbíróság 28.P.20.005/2019/68. számú ítélete, a Miskolci Törvényszék 1.Pf.21.280/2020/6. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdései és a XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikk megsértését kifogásolta.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszának alapjául szolgáló polgári perben az indítványozó gazdasági társaság ellen a felperes magánszemélyek nyújtottak be keresetet, mert az indítványozó által épített négy lakásos társasház zavarja a felperesek ingatlanáról a kilátást, továbbá vagyontárgy kártérítés és sérelemdíj megfizetésére is kérték kötelezni az indítványozót.
- [3] Az első fokon eljáró Miskolci Járásbíróság 28.P.20.005/2019/68. számú ítéletében kötelezte az indítványozót kártérítés és sérelemdíj megfizetésére. A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 1.Pf.21.280/2020/6. számú ítéletével az indítványozó terhére megállapított marasztalás összegét leszállította, egyebekben helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [4] A Kúria Pfv.I.20.453/2021/2. számú végzésével a felülvizsgálatot megtagadta. A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az adott ügyben nem volt olyan jogkérdés, amelyben az ügyben eljáró bíróságok a joggyakorlathoz képest eltérő álláspontra helyezkedtek.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján alapvetően azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint a később építendő felelősségének elve sérti a tulajdonhoz való jogát és a tulajdonosok egyenlő elbírálásának követelményét.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a kilátás/panorámavesztéssel, illetőleg intimitásvesztéssel kapcsolatos bírói gyakorlat a tulajdonjog és a szomszédjogok kollíziójának kiemelt jelentőségű területe, az építkezések, ingatlanberuházások lebonyolításának polgári jogi feltételei, a projektszervezés, tervezés során figyelembe veendő szempontok meghatározása az egyedi jogvitán messze túlmutató, társadalmi, gazdasági jelentőségű kérdéskör.
- [7] Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok alaptörvény-ellenes megkülönböztetést tettek a tulajdonosok között a később építendő felelősségének alkalmazásával, mivel a telektulajdonosok között kizárólag annak alapján tettek különbséget, hogy telküket mikor építették be.
- [8] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő joga sérelmét azzal indokolta, hogy a Kúria támadott végzése nem tett eleget az indokolási kötelezettségének.
- [9] Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a területen az irányadó beépítési szabályok nem változtak, vagyis az indítványozó és a felperesek ugyanazon beépítési szabályok mellett szereztek tulajdont, ekként homogén csoportba tartoznak.
- [10] Az indítványozó szerint a később építendő felelősségének elve a beépítés időpontja szerint önkényes megkülönböztetést tesz a tulajdonosok között, szükségtelenül és aránytalanul korlátozza a tulajdonosi autonómiát. Az indítványozó szerint a felpereseket nem illette meg alanyi jog a panorámára és ő csak a tulajdonának hasznosításának jogát gyakorolta bizonyítottan az építési jogszabályoknak megfelelően.

- [11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [14] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény a XIII. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*)–*f*) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [16] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [17] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az *e*) pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [18] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontja szerinti indokolást.
- [19] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [20] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joga sérelmére vonatkozó érvelése vonatkozásában arra mutat rá, hogy szakjogi-törvényességi kérdésnek minősül annak megítélése, hogy az indítványozó ügyében megvalósult-e szomszédjogi jogsértés folytán olyan szükségtelen zavarás, amely panorámavesztést eredményezett, ekként kártérítés megállapítására adott okot. Az Alkotmánybíróság szerint ezen szakjogi-törvényességi kérdés a bírói ítéletek alaptörvény-ellenességét illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi, hogy a Kúria „Az építésügyi hatósági eljárások gyakorlata” című 2021.El.IIJGY.K.1. számú joggyakorlat-elemző csoportjának véleményében (a továbbiakban: kúriai vélemény) kifejezetten szerepel, hogy „[a] szomszédjogi generálklauzula alkalmazását, a szükségtelen zavarás megállapíthatóságát főszabály szerint – a joggyakorlat-elemzés tárgyán kívül eső kivételekkel – nem zárja ki az, hogy a zavaró magatartást a közigazgatási, például az építésügyi vagy a környezetvédelmi előírások, határértékek betartásával, illetve hatósági engedély alapján, annak megfelelően fejtették ki (BH1994. 245., BH1994. 661.)” (kúriai vélemény 149. oldal). Következésképpen az építésügyi szabályok betartásával megvalósuló építkezés bizonyítottága – a kúriai véleményben összefoglalt ítélkezési gyakorlat értelmében – nem jelenti egyben azt, hogy a szomszédjogi szabályok megsértésével megvalósított szükségtelen zavarást a rendes bíróságok egyéb tények, körülmények, szakértői bizonyítás alapján ne állapíthatnák meg.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikke vonatkozásában több határozatában rögzítette, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú

- személyként) kell kezelnie, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni {3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [53]; 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [96]–[97]}. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseire vonatkozó gyakorlata szerint a diszkrimináció alkotmányos szinten eleve csak abban az esetben vizsgálható, ha a hátrány az azonos helyzetben lévők által alkotott körön belül következik be {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azon esetekben, amikor a bíróságok azonos tényállás esetén, változatlan jogi környezetben eltérő tartalmú döntéseket hoznak, sérülhet a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseivel szemben támasztható kiszámíthatóság és előreláthatóság elve {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség sérelme akkor valósulhat meg, ha a jogszabályok, vagy a jogalkalmazók a jogalanyok egy meghatározott köre számára biztosítja a jogalkalmazás egységességét, azonban olyan más jogalanyok számára, akik velük összehasonlítható helyzetben vannak ezen követelmény nem biztosított, amely megkülönböztetés önkényes, nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka {14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}.
- [24] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja alapján nem volt azonosítható olyan hátrány, amely azonos helyzetben lévő jogalanyi körön belül következett volna be, illetve ebből adódóan nem merült fel a jogalkalmazás egységességének a sérelme sem, ezért az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [25] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy a Kúria indokolási kötelezettsége álláspontja szerint arra is kiterjedt, hogy az érintett területen számolni kellett a panorámát érintő építkezésekkel.
- [26] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [27] A Kúria ítélete [19]–[20] bekezdéseiben rögzítette, hogy „[a] jogvita elbírálása során az ügyben eljáró bíróságok nem tértek el a kialakult ítélkezési gyakorlattól [...]. A szükségtelen zavarás megvalósítható a szűkebb lakókörnyezethez igazodó építési módtól eltérő építési megoldással akkor is, ha az építésre a tulajdonosnak az építési szabályok szerint lehetősége volt. [...] A Pfv.III.20.775/2011/14. számon folyamatban volt felülvizsgálati eljárásban a Kúria nem mondta ki elvi éllel, hogy a panorámavesztés önmagában nem adhat alapot a zavaró szomszédjogi áthatás megállapítására, és azt sem, hogy az építkezés szabályszerű volta eleve kizárja, hogy az építető szomszédjogi jogsértést valósíthat meg.”
- [28] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria végzésében, illetve az első- valamint a másodfokú bíróság ítéleteiben az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedtek, a döntésüket alátámasztó érveikről számot adtak, továbbá a Kúria felülvizsgálatot megtagadta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [29] Az indítványozó a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tulajdonhoz való joggal, illetve a törvény előtti egyenlőséggel vagy az egyenlő bánásmódhoz való joggal és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [30] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt részben az Abtv. 27. §-ában, részben az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltétel teljesülése hiányában az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3013/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3156/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 617. §-a első mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Nagykanizsai Járásbíróság (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő peres eljárást a 6.P.20.646/2021/4. számú végzésével felfüggesztette, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 617. §-ának első fordulata alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és a támadott rendelkezést – a folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának tilalmát elrendelve – semmisítse meg.
- [2] A végzés szerint az indítvány alapjául szolgáló ügyben a felperes keresetlevelében kérte az alperessel fennálló élettársi kapcsolatból származó közös vagyon megosztását, a keresetlevélben megjelölt két ingatlan alperes nevén álló 1/2-ed tulajdoni illetőségének – értékkülönbözlet fizetése melletti – felperesi tulajdonba adását és annak az ingatlannyilvántartáson történő átvezetése céljából a hatóság indítványozó általi megkeresését.
- [3] Az indítványozó a keresetlevél egyidejű megküldése mellett értesítette az alperest a perindításról és a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés mellett felhívta arra, hogy ellenkérelmét 45 napon belül terjessze a bíróság elé. A vétív tanúsága szerint az alperes a bírósági iratokat 2021. október hó 20. napján átvette. Az alperes 2021. december 8. napján iktatottan, a bíróságra 2021. december 7. napján érkezetten, jogi képviselője útján ellenkérelmet terjesztett elő, csatolva az ügyvédi meghatalmazást is.
- [4] Az indítványban foglaltak szerint az alperesnek az ellenkérelmet a keresetlevél kézbesítésétől számított 45 napon belül kellett volna előterjesztenie, a kézbesítés időpontját figyelembe véve a 45. nap 2021. december 4. napjára, szombatra esett, így a Pp. 146. § (5) bekezdése alkalmazásával az ellenkérelem előterjesztésére rendelkezésre álló határidő utolsó napja 2021. december 6. napja volt, mint a munkaszüneti napra eső határidő követő legközelebbi munkanap.
- [5] Az indítvány szerint a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Zrt. (a továbbiakban: NISZ Zrt.) tájékoztatása alapján 2021. november 13. napján, szombaton 16 óra és 20 óra 30 perc közötti időszakban a Központi Azonosítási Ügynök (KAÜ) szolgáltatás előre nem látott hibája miatt a szolgáltatással összefüggő alkalmazások nem voltak elérhetők, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 394/G. § (10) bekezdése, a Pp. 617. §-a, illetőleg a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 154. § (2) bekezdése alapján 2021. november 13. napja a napokban megállapított határidőbe nem számít bele, így az indítvánnyal érintett ügyben az alperes által előterjesztett ellenkérelmet határidőben érkezettnek kellett tekinteni.
- [6] 2. A indítványozó a fenti tényállás alapján – a peres eljárás felfüggesztése mellett, – kérte az Alkotmánybíróságtól annak megállapítását, hogy a Pp. 617. §-ának első fordulata az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésébe ütközése okán alaptörvény-ellenes. Kérte továbbá a támadott rendelkezés alkalmazásának a folyamatban lévő ügyben való kizárását, mert álláspontja szerint olyan jogszabályi rendelkezést kellene alkalmaznia, amely alaptörvény-ellenes.
- [7] Az indítványozó szerint a jogalkotó a Pp.-ben is külön fejezetben, a XLVI. fejezetben látta indokoltnak rögzíteni az elektronikus kapcsolattartás szabályozását annak speciális körülményeire tekintettel, azonban e vonatkozásban még a Pp. is bizonyos szempontból csak kiegészítő szabályozás az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési törvény) szabályai mellett. Leszögezi a bíróság azonban, hogy az esetlegesen fellépő üzemzavar, üzemszünet olyan

elháríthatatlan akadály, amely miatt a mulasztás az általános szabályok szerint egyébként is orvosolható a Pp. 149. § (3) bekezdése és 150. § (1) bekezdése alapján.

- [8] Mindezekre tekintettel az indítványozó bíróság álláspontja az, hogy a támadott rendelkezés, észszerű indok nélkül, úgy tesz különbséget az elektronikus eljárásra nem kötelezett, vagy azt nem választó és az elektronikus eljárásra kötelezett, vagy azt választó – indítványozói megállapítás szerint peres felekként összehasonlítható, azonos csoportba tartozó – jogalanyok (a peres felek) között, hogy annak nincs alkotmányos indoka, ekként a különbségtétel a diszkrimináció tilalmába ütközik. Az indítványban foglaltak szerint ugyanis, ha a határidőn belül – bármikor – a központi rendszerben üzemzavar, vagy üzemszünet keletkezik, akkor a hatályos szabályozás mellett az elektronikus eljárásra kötelezett, vagy azt választó félnek hosszabb idő áll rendelkezésre a határidőhöz kötött cselekmény teljesítésére, mint az elektronikus eljárásra nem kötelezett, vagy azt nem választó félnek, annak ellenére, hogy a határidő lejárta előtti üzemszünet ténylegesen nem gátolja a felet a határidő betartásában. Ugyanakkor az elektronikus eljárásra nem kötelezett, vagy azt nem választó fél esetében a határidőn belüli, a hagyományos kézbesítési-beadási rendszer (posta, személyes benyújtás) szerinti munkaszüneti napok csak a határidő utolsó napja tekintetében hosszabbítják meg a határidőt.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [10] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy a bírói kezdeményezésnek is meg kell felelnie az indítványokra vonatkozó általános szabályok szerinti törvényi követelményeknek, így a határozottság követelményének is, tehát az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján az indítványnak részletes indokolást kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy a támadott törvényi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [lásd: 3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [7]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [19]].
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a Pp. 617. §-a első fordulata alaptörvény-ellenességét az okozza, hogy a támadott rendelkezés kedvezőbb szabályokat tartalmaz az elektronikus eljárásra kötelezett, vagy azt választó fél számára, anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne.
- [12] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[s]zemélyek közötti alaptörvénytől hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alaptörvény-ellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. [...] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy hátrányos megkülönböztetést nem csak az azonos csoportba tartozó személyek eltérő kezelése valósíthat meg, hanem az is, ha ténylegesen különböző helyzetben levőket kezelnek azonosan.” {3294/2019. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [56]–[57]}
- [13] E gyakorlat alapján a diszkrimináció vizsgálatának elsődleges kérdése tehát az, hogy a szabályozás azonos csoportba tartozó jogalanyokra vonatkozik-e, avagy sem.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben az indítvány vizsgálata során azt állapította meg, hogy az indítványozó ugyan állította, hogy a különbségtétel azonos csoportba tartozók – vagyis „a peres felek” – között áll fenn, azonban ennek indokolását az indítvány nem tartalmazza. Ellenkezőleg: a bírói indítványból éppen az olvasható ki, hogy az indítványozó maga is úgy látja, hogy az elektronikus kapcsolattartás esetén olyan speciális körülményekre kell tekintettel lenni, amelyeket végső soron nem is a Pp., hanem külön jogszabály, az E-ügyintézési törvény szabályoz, ezért a bírói kezdeményezés az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolás követelményének nem felel meg.
- [15] Végül az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a támadott törvényi rendelkezésnek nincs „első fordulata”, az indítvány a Pp. 617. §-ának első mondatára vonatkozik, azonban az is nyilvánvaló, hogy ez az indítvány lényegét tekintve – több jogszabályt is érintően – a jelenleg hatályostól eltérő jogalkotói koncepció érvényesítésére irányul.

- [16] 4. Az Alkotmánybíróság fentiek alapján megállapította, hogy a bírói kezdeményezés nem felel meg az Abtv. 52. §. (1b) bekezdés e) pontja szerinti törvényi feltételeknek, ezért azt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/138/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3157/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint másodfokú bíróság Kpkf.II.40.462/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Nyári Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria, mint másodfokú bíróság Kpkf.II.40.462/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Debreceni Törvényszék 18.K.700.735/2021/5-I. számú végzésére is kiterjedő hatállyal történő – megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésével.
- [2] A támadott bírósági határozatok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal határozatával megállapította, hogy az indítványozónak az adásvétel tárgyát képező szántó művelési ágú külterületi ingatlanokra nincs érvényes, bejegyzett földhasználat, az ugyanis 2015. március 6. napján törlésre került, melynek okán az indítványozónak a szóban forgó ingatlanokra nézve elővásárlási joga nem állt fenn. Az indítványozó e döntés elleni keresetét a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2017. szeptember 27-én kelt ítéletével elutasította. Az ítélettel szembeni indítványozói fellebbezés alapján eljáró Debreceni Törvényszék 2018. január 24-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme tárgyában eljáró Kúria a Debreceni Törvényszék másodfokú ítéletét hatályában fenntartotta. Az indítványozónak a bírósági határozatokkal szemben benyújtott alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva 2019. szeptember 23-án kelt végzésével visszautasította. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) 2020. október 1-jén az indítványozó kérelmét elfogadhatatlannak nyilvánította.
- [4] 1.2. Az indítványozónak mint perújító felperesnek a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal perújított alperes elleni perújítási kérelmét – mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant – a Debreceni Törvényszék a 18.K.700.735/2021/5-I. számú végzésével elutasította.
- [5] A végzés szerint az indítványozó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján arra hivatkozott, hogy a korábban eljáró bíróságok nem bírálták el az ügyben azt a tényt, hogy helyben lakó szomszédnak minősül, ezért a kiválasztott vevőnél kedvezőbb ranghelyre kellett volna kerülnie. Hivatkozott továbbá arra, hogy csak a 6 hónapos, úgynevezett szubjektív határidő elteltét követően – miután az ügyével kapcsolatos jogorvoslati kérelmeket elbírálták –, került abba a helyzetbe, hogy perújítással éljen, egyebekben pedig a régi Pp. 261. § (3) bekezdés szerinti 5 éves – úgynevezett objektív – határidő a perújítási kérelem benyújtásának időpontjában még nem telt el, valamint esetében az önhiba nem állapítható meg, egyrészt a jogban való járatlansága miatt, másrészt azért, mert alappal bízott az általa megindított jogorvoslati eljárásokban.
- [6] A bíróság az indítványozó érvelésével szemben azt állapította meg, hogy az indítványozó nem a Kúria, az Alkotmánybíróság és az EJEB döntése eredményeként jutott azon tény birtokába, hogy a helyben lakó szomszédi minősége fennálló és álláspontja szerint el nem bírált, továbbá az indítványozó a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor – még a szubjektív határidőn belül – jogi képviselővel járt el. Mindezek alapján a bíróság végzése szerint – figyelemmel a jogerős ítélet kézbesítésének 2018. február 14-i időpontjára – a szubjektív

határidő 2018. szeptember 14. napján lejárt, ezért a perújítási kérelmet, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította a régi Pp. 266. § (2) bekezdése alapján.

- [7] 1.3. A Kúria mint másodfokú bíróság a Debreceni Törvényszék végzését a Kpkf.II.40.462/2021/2. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó a fellebbezésében sem jelölt meg, illetve nem valószínűsített olyan időpontot, okot, amely a perújítás szubjektív határidejének kezdetét későbbre tette volna. A Kúria rámutatott: a régi Pp. 261. § (3) bekezdését nem önmagában, hanem a régi Pp. 261. § (1) bekezdésével együttesen kell értelmezni és alkalmazni, márpedig az indítványozó sem a perújítási kérelmében, sem a fellebbezésében nem állított és nem valószínűsített a perújítási határidő kezdetét későbbre tevő körülményt, így a régi Pp. 261. § (3) bekezdésének alkalmazása fel sem merült.
- [8] 2. Az indítványozó – főtitkári felhívásra kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panaszában állította, hogy a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogát, nevezetesen annak részjogosítványát, a bírósághoz fordulás jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.
- [9] Az indítványozó szerint alapjogsérelmét az okozta, hogy az ügyében a perújítás során eljáró bíróságok teljes mértékben figyelmen kívül hagyták a perújítás objektív határidejét, amely a jogerős ítélettől számított 5 éves jogvesztő határidőn belül lehetővé teszi a perújítást a jogerős ítélettel szemben. Az indítványozó szerint esetében a szubjektív határidő elmulasztása miatti önhiba fel sem merül, ugyanis felülvizsgálati kérelmét először jogi képviselő nélkül nyújtotta be, és amikor a Kúria felhívásának eleget téve e hiányosságot pótolta, akkor nyílt meg számára a perújítási kérelem szubjektív határideje. Ennek okán a korábbi jogorvoslati eljárások zárták el ténylegesen attól a lehetőségtől, hogy perújítással éljen, erre azonban „*ex lege*” került sor, így az önhiba fel sem merül.
- [10] Az alkotmányjogi panaszban foglalt álláspont szerint a szubjektív határidő betartásához való „szigorú ragaszkodás” kiüresíti az objektív határidő intézményét, márpedig a perjogi bírósági gyakorlat nem annullálhat egyes perjogi intézményeket.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [12] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2021. szeptember 17. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2021. november 9-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket és kifejezett kérelmet azok megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, valamint annak indokolását. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban perújító felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [13] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga sérelme kapcsán ténylegesen azt kifogásolta, ahogyan az ügyében eljáró bíróságok a régi Pp.-nek a perújítás előterjesztésére vonatkozó rendelkezéseit értelmezték.
- [14] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra

került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.

- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az indítványozó ügyében eljáró bíróságok a régi Pp. szabályai alapján megvizsgálták a perújítás megengedhetőségét, azonban a kérelmet érdemi tárgyalásra alkalmatlannak ítélték és ebbéli döntésüket kellően megindokolták.
- [17] A fentiekben kifejtettek szerint az indítványozó, a támadott bírói döntésekkel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [18] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4168/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3158/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a munkahelyek koronavírus elleni védelméről szóló 598/2021. (X. 28.) Korm. rendelet 1. § (2a) bekezdésének, valamint a koronavírus elleni védőoltásnak az ügyészségi alkalmazottak által történő kötelező igénybevételéről szóló 638/2021. (XI. 18.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszok alapján indult eljárását megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A támadott szabályozás az alábbiak szerint foglalható össze.
- [2] 1.1. A munkahelyek koronavírus elleni védelméről szóló 598/2021. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1.) 2021. november 1. napján lépett hatályba, melyet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kattv.) 51/A. §-ára figyelemmel alkotott meg. Az R1.-et a 2021. november 9. napján hatályba lépett, a munkahelyek koronavírus elleni védelméről szóló 598/2021. (X. 28.) Korm. rendelet módosításáról szóló 612/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet új 1. § (2a) bekezdéssel egészítette ki.
- [3] Az R1. 1. § (2a) bekezdése szerint a védőoltásnak a munkavégzés feltételeként történő elrendelésével kapcsolatos szabályokat a Kormány az igazságszolgáltatásban foglalkoztatottak vonatkozásában a saját szervezetére nézve a Kúria elnöke, az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a legfőbb ügyész, illetve az Alkotmánybíróság Hivatalánál foglalkoztatottak vonatkozásában az Alkotmánybíróság elnökének kezdeményezése esetén külön rendeletben állapítja meg.
- [4] 1.2. A koronavírus elleni védőoltásnak az ügyészségi alkalmazottak által történő kötelező igénybevételéről szóló 638/2021. (XI. 18.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R2.) a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében, a Kattv. 51/A. §-ára figyelemmel alkotta meg.
- [5] Az R2. 1. § (1) bekezdése szerint az az ügyészségi alkalmazott, aki az R2. hatálybalépése előtt nem vette fel a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltást (a továbbiakban: védőoltás), az állampolgárok egészségének és életének megóvása és a közfeladatok akadálytalan ellátása érdekében köteles – az egészségügyi okon nyugvó mentesítés kivételével – egydózisú oltóanyag esetén a védőoltást, kétdózisú oltóanyag esetén a védőoltás első dózisát 2022. január 15. napjáig, kétdózisú oltóanyag esetén a védőoltás második dózisát az oltóorvos által meghatározott időpontban felvenni.
- [6] Az R2. 1. § (7) és (8) bekezdése alapján, ha az ügyészségi alkalmazott 2022. január 15. napjáig a koronavírus elleni védőoltás első dózisát – egydózisú oltóanyag esetén a védőoltást – nem veszi fel, és ezt az előírt határidőn belül nem igazolta vagy a védőoltás alóli mentesítést igazoló orvosi szakvéleményt nem mutatta be, részére a munkáltató fizetés nélküli szabadságot rendelhet el. Az R2. (11) bekezdése értelmében ha az ügyészségi alkalmazott a fizetés nélküli szabadság elrendelését követően – de legfeljebb egy éven belül – felveszi a védőoltást, vagy bemutatja a mentesülését biztosító orvosi szakvéleményt, a munkáltató a fizetés nélküli szabadságot haladéktalanul megszünteti. Az R2. (9) bekezdése értelmében a munkáltató – az ügyészségi szolgálati jogviszonyra irányadó jogszabálytól eltérően – az ügyészségi alkalmazott szolgálati jogviszonyát felmentéssel azonnali hatállyal megszüntetheti, ha a fizetés nélküli szabadság elrendelésétől számítva egy év eltelt. Az R2. 1. § (3)–(6) bekezdései eljárási szabályokat tartalmaznak, rögzítik a mentesülési feltételeket, s azt, hogy milyen típusú oltóanyag vehető figyelembe.

- [7] 2. Az alkotmányjogi panaszok az alábbiak szerint foglalkozhatók össze.
- [8] 2.1. Az indítvány1. előterjesztője magánszemély, aki ügyészségi fogalmazóként dolgozik. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett és az Alkotmánybíróságra 2021. december 2. napján beérkezett panaszában az R1. és az R2. megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény C) cikkét, az I. cikk (1)–(3) bekezdéseit, a II. cikkét, a III. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, a XVII. cikk (3) bekezdését, valamint a 29. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [9] Az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseiben foglaltak vonatkozásában az indítványozó kifejtette, hogy az R2. alapvető jogait aránytalanul és szükségtelenül, azok lényeges tartalmának tiszteletben tartása nélkül korlátozza. Úgy véli, az alapvető jogok veszélyhelyzeti korlátozhatósága sem biztosít korlátlan eszközöket a jogalkotónak. Amennyiben az intézkedés alkalmassága nem igazolt, az alapjog felfüggesztése, illetve korlátozása nem felel meg az Alaptörvény 53. cikk (1) és (2) bekezdéséből, az 54. cikk (1) bekezdéséből és az I. cikk (3) bekezdéséből levezethető követelményeknek, valamint a Kattv. 51/A. § (1)–(2) bekezdéseiben mint sarkalatos törvényben megszabott garanciális szabályoknak.
- [10] Az indítványozó az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jog sérelmét is állította, mert szerinte az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az emberi méltósághoz való jog és az egészségügyi önrendelkezéshez való jog nem korlátozható rendeleti úton. Olvasatában az R2. ugyan pro forma nem teszi kötelezővé a védőoltás felvételét, azonban számára az ezzel kapcsolatos döntési szabadsága látszólagos, mert az R2. döntési kényszerhelyzetet teremt. Nem vitatja, hogy egyes, egyéni alapjogot korlátozó intézkedésekre a lakosság közegészségügyi védelme miatt szükség van, ugyanakkor a vakcinák felvétele szerinte a rendes eljárásban kifejlesztett vakcinákhoz képest fokozott kockázatot és kevesebb biztonságot jelent, valamint hatékonyságuk is megkérdőjelezhető. Mindezek alapján úgy véli, hogy az oltás felvételének *de facto* kötelezővé tétele az emberi méltósághoz való alapjog alanyi oldalát alkotó testi integritáshoz való jog, illetve az egészségügyi önrendelkezési jog sérelmét jelenti.
- [11] Az Alaptörvény III. cikk (2) bekezdésben foglaltak vonatkozásában az indítványozó1. előadta, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 7. cikkével, az Európa Tanácsnak az emberi lény emberi jogainak és méltóságának a biológia és az orvostudomány alkalmazására tekintettel történő védelméről szóló, Oviedóban, 1997. április 4-én kelt Egyezménye (a továbbiakban: Oviedói Egyezmény) 5. cikkével, az Oviedói Egyezménynek az emberi lény klónozásának tilalmáról szóló, Párizsban, 1998. január 12-én kelt Kiegészítő Jegyzőkönyve, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) VIII. fejezetében foglaltakkal összhangban tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni. Mindemellett arra is rámutatott, hogy szerinte a jelenlegi oltóanyagok tesztfázisban vannak, csupán ideiglenes engedélyekkel bírnak, az esetlegesen fellépő rövid- és hosszútávú hatások pedig nem ismertek, nem nyilvánosak. Aki az oltás beadásához hozzájárul, az tudományos kísérletben vagy kutatásban vesz részt, amelyről a fentiek értelmében csak szabadon, kényszerből mentesen dönthetne. Mindebből szerinte az következik, hogy a kötelező oltást elrendelő szabályozás az Alaptörvény III. cikk (2) bekezdésébe ütközik. Utalt arra, hogy az oltást megelőzően egy beleegyező nyilatkozat aláírásával önként szükséges vállalnia, hogy aláveti magát a kísérletnek, tehát az semmiképp sem történhetne kötelezés, kényszerítés hatására.
- [12] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmével jár az, hogy az R2. egymással összehasonlítható jogalanyokat, ügyészségi alkalmazottakat különböztet meg az oltás felvétele alapján anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Nézete szerint nem lehet különbséget tenni a munkahelyen azon az alapon, hogy a foglalkoztatottak közül ki vállalja a kutatásban való részvételt, és az esetlegesen felmerülő kockázatokat. Az R2. – álláspontja szerint – hátrányos helyzetbe hozza mindazokat a foglalkoztatottakat, akik nem vették fel az oltást, továbbá azokat is, akik igazolni tudják, hogy rendelkeznek megfelelő számú antitesttel, T-sejtes immunitással, vagy negatív PCR- vagy antigén teszttel, illetve genetikai védelemmel bírnak. Kifogásolja, hogy a gyógyultság által immunitást szerzett, védelemmel rendelkező személyek az oltatlanokkal egy megítélés alá esnek.
- [13] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése sérelmét jelenti az, hogy az R2. aránytalan mértékű joghátrány kilátásba helyezésével, a munkáltatón keresztül próbálja korlátozni, így sérül az emberi méltósága alanyi oldala és olyan munkafeltételeket teremt, amelyek az emberi méltóságán és az egészségén túl veszélyeztetik a biztonságát is.

- [14] Az indítvány1. előterjesztője aggályosnak tartja, hogy az R2.-t nem az Eütv. 57. § (2) bekezdés b) pontja szerint illetékes miniszter adta ki, illetve a támadott szabályozás nincs összhangban a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 9. § (2) bekezdésével, illetve az Mt. fizetés nélküli szabadságra vonatkozó rendelkezéseivel.
- [15] Az indítványozó kifogásolja, hogy a jogalkotó a munkáltatói jogkör gyakorlójára hárítja a „kísérleti vakcina” felvételére való kötelezést, anélkül, hogy a szervezeti teljes átoltottsági mértéket, az ügyféltérben, és azon kívül lévők átoltottságának mértékét és a határozott idejű védettségi igazolvánnyal rendelkezők arányát megvizsgálta vagy figyelembe vette volna. Úgy véli, a védőoltás felvételének elmulasztásához fűzött joghátrányok olyan súlyú anyagi és erkölcsi következményekkel járnak, amelyek nincsenek arányban a pandémia visszaszorításának céljával.
- [16] Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény C) cikkének sérelmét is, mert szerinte az R1. 1. § (2a) bekezdése sérti a hatalmi ágak szétválasztásának elvét, figyelemmel arra, hogy a Kormány a legfőbb ügyész kezdeményezésére a védőoltásnak a munkavégzés feltételeként történő elrendelésével kapcsolatos szabályokat állapítja meg. Érvelése szerint a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás ezáltal „összemosódik”, a legfőbb ügyész mintegy utasítja a Kormányt egy rendelet – jelen esetben az R2. – megalkotására.
- [17] Az indítványozó az alapjogi sérelmeivel összefüggésben felhívta az Alaptörvény 15. cikkét, valamint a 29. cikk (1) és (7) bekezdését, továbbá utalt az Alaptörvény 53. cikk (1) és (2) bekezdésére is. Szerinte ugyanis az a körülmény, hogy az R2. a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény rendelkezéseivel ellentétes felmentési okot határoz meg, továbbá az, hogy a kormányrendelet és nem sarkalatos törvény rendez az ügyészségi alkalmazottak szolgálati viszonyát alapjaiban érintő kérdéseket, összeegyeztethetetlen az Alaptörvény jogforrási rendelkezéseivel is.
- [18] 2.2. Az indítvány2. előterjesztője magánszemély, aki ügyészként dolgozik. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett és az Alkotmánybíróságra 2021. december 30. napján érkezett panaszában az R2. megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint az sérti az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseit, a II. cikkét, a III. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, a XVII. cikk (3) bekezdését, valamint a 29. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [19] Az indítvány2. az indítvány1.-gyel megegyező érvelést tartalmaz az egyes alapjogok vonatkozásában, az alábbi kivételekkel: az Alaptörvény II. cikkének sérelmével összefüggésben az indítvány1.-ben foglaltakon kívül felhívja Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által 2021. január 27. napján elfogadott 2361 (2021) számú állásfoglalását is, amely az indítványozó olvasatában tiltja a politikai, társadalmi vagy egyéb nyomásgyakorlást az oltás felvétele céljából, illetve azok hátrányos megkülönböztetését, akik az oltás felvételét elutasítják. Az indítványozó az R2. szerint figyelembe vehető vakcinák hatásosságát és biztonságos voltát megkérdőjelező különböző kutatásokra és nyilatkozatokra is hivatkozott.
- [20] 2.3. Egyik indítványozó sem utalt arra a panaszában, hogy esetében az R2. alapján illetmény nélküli szabadságot elrendelték volna.
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy a Kormány mint veszélyhelyzeti jogalkotó a koronavírus-világjárvány elleni egyes védelmi intézkedések megszüntetéséről szóló 77/2022. (III. 4.) Korm. rendelet 8. § a) pontjában az R1.-et, a 8. § c) pontjában pedig az R2.-t hatályon kívül helyezte 2022. március 7-i hatállyal. E kormányrendelet 13. § (1) bekezdése értelmében az R2. alapján elrendelt vagy alkalmazott illetmény nélküli szabadság 2022. április 1. napján megszűnik.
- [22] Az alkotmányjogi panasz eljárásokban ugyan a támadott jogszabály hatályvesztése önmagában nem jelenti azt, hogy az Alkotmánybíróságnak ne kellene érdemben vizsgálnia az indítványt [Abtv. 64. § e) pont], de – amennyiben az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált – akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdése e) pontja alapján megszünteti az eljárást. Miután az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint benyújtott alkotmányjogi panasz esetében az Alkotmánybíróság a jogszabály alkotmányossága kérdésében dönt – és a lefolytatott vizsgálat lehetséges következménye a jogszabály megsemmisítése eredményeként annak hatályvesztése –, nem indokolt az eljárás lefolytatása abban az esetben, ha a támadott jogszabály már nem hatályos és nem is alkalmazható.
- [23] Az R1. indítvány1. által támadott 1. § (2a) bekezdése az indítványozókra közvetlenül nem volt alkalmazandó, mivel az csak további jogalkotás kereteit jelölte ki. Megállapítható továbbá, hogy az ügyészségi alkalmazottak

jogviszonyát az R2. már nem korlátozza. Az indítványozók panaszukban nem állították, hogy számukra az R2. szerinti illetmény nélküli szabadság elrendelésre került volna, ekképpen ezzel kapcsolatos jogorvoslati eljárás sem lehet folyamatban.

- [24] Az R1. és az R2. vonatkozásában így egyaránt megállapítható, hogy nincs folyamatban olyan, az indítványozókat érintő eljárás, amelyben azok alkalmazandók lennének és amelyről az Alkotmánybíróságnak tudomása lenne.
- [25] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványok elbírálására okot adó körülmény már nem áll fenn, ezért az eljárást – az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4557/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3159/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítéletével összefüggésben a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 17. § (2) bekezdése és a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 6. sor a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A külföldi gazdasági társaság indítványozó csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője (Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Ezen túlmenően a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Gjt.) 17. § (2) bekezdése, és a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. melléklet 6. a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte.
- [2] Az alapul szolgáló ügyben az ukrán gazdálkodó, ukrán honosságú gépjárműszerelvényt nemzetközi közúti árufuvarozást végez. Az indítványozó (ukrán állampolgárságú) gépjárművezetője 2020. május 30-án 8 óra 52 perckor belépésre jelentkezett a Záhonyi Határkirendeltségen. Az okmányvizsgálat során az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a gépjárművezetőnek a fuvarra, illetve a fuvarszközre a magyarországi belépést megelőzően két munkanappal korábban átutalt gépjárműadó fizetési kötelezettség teljesítését igazoló okirata nem volt, a fentiekre tekintettel adófizetési kötelezettsége keletkezett és az árufuvarozási engedélye is érvénytelenné vált. Az elsőfokú hatóság ezért 60 000 Ft adóhiány és 300 000 Ft adóbírság, összesen 360 000 Ft megfizetésére kötelezte. Emellett külön határozatában érvényes fuvarozási engedély hiányában végzett nemzetközi árufuvarozás miatt 800 000 Ft, azaz nyolcszázezer forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte az indítványozót. Mindkét bírság összegét az indítványozó az ellenőrzést követően, 2020. május 31-én megfizette.
- [3] Az elsőfokú határozatokat az indítványozó fellebbezése nyomán eljárva a másodfokú hatóság helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó keresettel élt. Kereseti kérelmében mindkét másodfokú határozat vonatkozásában a fellebbezéseiben foglaltakat fenntartva hivatkozott a vonatkozó nemzetközi jog és a nemzeti jog kapcsolatára, továbbá az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) ítélkezési gyakorlatára. Kérte, hogy a bíróság semmisítse meg az alperesi határozatokat és a bíróság a közigazgatási hatósági eljárást a felperessel szemben szüntesse meg. Kérte, hogy a bíróság az alperesi határozatok megsemmisítése mellett kötelezze az alperest új eljárás lefolytatására és új eljárás során 30 000 Ft bírság kiszabására. Kérte, hogy a bíróság rendelje el az 1 130 000 Ft visszatérítését, valamint, hogy a bíróság előzetes döntéshozatali eljárás keretében forduljon az Európai Unió Bíróságához.
- [4] A bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában rögzítette, hogy a peres felek között nem volt vitás a határátlépésre jelentkezés ténye, valamint az, hogy a belépésre jelentkező tehergépjárműre vonatkozóan a gépjárművezető nem tudott az érvényes gépjárműadó befizetését igazoló dokumentumot felmutatni. A felperes maga is elismerte, hogy a társaság könyvelője hibázott, az alperes hatóság jogszerűen állapította meg, hogy

az adó befizetése a helyes adattartalommal nem történt meg. A bíróság kiemelte, hogy az alperes az adóhiányt és az adóbírságot nem az áru fuvarozási engedély érvénytelensége alapján állapította meg, hanem az adófizetési kötelezettség elmulasztása, illetve a Gjt. 15. § (4) bekezdése alapján, mivel a felperes az adófizetés tényét az átutalás megtörténtét bizonyító irattal nem tudta igazolni. A perbeli járműszerelvényhez tartozó gépjárműadó megfizetésének hiányában ezért a felperesnek gépjárműadó fizetési kötelezettsége keletkezett, de tekintettel arra, hogy az adófizetés hiánya a nemzetközi áru fuvarozási engedélyt is érvénytelenné tette, az alperesnek külön eljárásban ennek jogkövetkezményeként a Korm. rendelet 1. számú melléklet 6. pont a) alpontja alapján közigazgatási bírságot is meg kellett állapítania. A szankció objektív, annak mértékétől a jogszabály értelmében eltérni nem lehet. Az alperes eljárása során a felperes javára értékelhető körülményeket ezért nem vehetett figyelembe.

- [5] Az indítványozó a keresetét elutasító törvényszéki ítélet ellen az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Álláspontja szerint a gépjárműadó fizetési kötelezettségének eleget tett, azonban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) felé az indítványozó egyik munkavállalójának felróható adminisztrációs hiba miatt a vontatmány rendszámát tévesen rögzítették. A hatóságnak a tényállás teljes körű feltárásával és a bizonyítékok megfelelő súllyal történő értékelésével, valamint az arányosság követelményének megfelelő mértékű figyelembevételével észlelnie kellett volna, hogy az indítványozó a bírsággal érintett járműszerelvényre a korábbiakban már megfizette a jogszabály által előírt 60 000 Ft mértékű gépjárműadót. Az indítványozó szerint a vonatkozó jogszabályt a hatóság és a bíróság is tévesen értelmezte, az emiatt túlzott mértékben kiszabott bírság révén – jogszabálysértés elkövetése nélkül – sérült az indítványozó tulajdonhoz való joga, mivel egyrészt a hatóság visszatartotta az indítványozó tulajdonát képező járműszerelvényt, másrészt azáltal, hogy az indítványozó megfizette a túlzott mértékű adóbírságot és az adóhiány összegét, így olyan pénzeszközöktől esett el, melyek vonatkozásában tulajdonjogot gyakorolt. Álláspontja szerint a „nem megfelelő mélységű tényállás feltárása, valamint az indítványozó javára szolgáló tények illetve bizonyítékok megfelelő súllyal való értékelésének elmaradása” révén sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint B) cikk (1) bekezdése. Ezen túlmenően, mivel a hatóság a kisebb súlyú adminisztrációs hiba elkövetése miatt túlzott mértékű – ugyanakkor a hatályos jogszabályok előírásainak megfelelő – bírságot alkalmazott, kérte a Gjt. 17. § (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát, mivel az nem az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot. E körben utalt az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére, valamint az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelvére és az ehhez kapcsolódó EUB ítélezési gyakorlatra.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróság főtíkára felhívására kiegészített, módosított panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.
- [7] Az indítvány Gjt.-vel kapcsolatos utólagos normakontrollra irányuló részét illetően a pénzügyminiszter – az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján – ismertette álláspontját.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírósági döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett bírósági ítélettel zárult ügyben felperes volt, így az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja értelmében érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.
- [10] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó által sérelmezett jogszabályi rendelkezéseket a hatóság illetve a bíróság alkalmazta, az egyedi érintettség az Abtv. 27. § (2) bekezdése alapján fennáll.
- [11] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú

ítéletét az indítványozó jogi képviselője részére 2021. június 23. napján kézbesítették, ellene az alkotmányjogi panaszt elektronikus úton terjesztették elő, melyet 2021. augusztus 23-án érkezettek az első fokon eljáró bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.

- [12] Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdését, és az Abtv. 27. §-át, amelyek alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, a kifogásolt bírósági ítéletet, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit. Beadványában előadta, hogy álláspontja szerint a sérelmezett bírósági döntés, és a megjelölt jogszabályi rendelkezés miatt ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel, ezzel részben eleget tett a határozott kérelem törvényi feltételeinek.
- [13] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [14] Az indítványozó a bírósági ítélet elleni beadványában többek között az Alaptörvény B) cikkének sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmére alapítható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése tekintetében az abban megfogalmazott jogállamiság és jogbiztonság alkotmányos követelményére hivatkozásnak csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében van helye {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [171]}. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem jogot, hanem olyan jogelvet tartalmaz, amelynek egyedi érintett vonatkozásában fennálló sérelme önmagában nem valósulhat meg, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [11]}. Alkotmányjogi panasz esetében az Alaptörvény B) cikkére mindezek alapján nem lehet alappal hivatkozni, mert az nem alapjogi rendelkezés {3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [29]; 3090/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [46]; 3185/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [13]; 3403/2020. (X. 29.) AB végzés, Indokolás [12]; 3475/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit vizsgálta. Az indítványozó állítása szerint a hatóság és a bíróság nem tárta fel kellő mélységben a tényállást, nem vette figyelembe az indítványozó javára szolgáló tényeket illetve bizonyítékokat, illetve tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályokat, ezáltal sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a XIII. cikk (1) bekezdése. Az indítványozónak jelen alkotmányjogi panasz beadványában az alaptörvény-ellenesség tekintetében előadott érveit illetően az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok (alkotmányjogi panasz beadvány, bírósági ítélet) alapján arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel. Az alkotmányjogi panasz arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság a hatóságoktól és a bíróságtól eltérő módon értékelje a kiszabható bírságok mértékét, illetve a bíróság által elfoglalt jogi álláspontot vizsgálja felül.
- [16] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felül bírálataira nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]; 3554/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [16]}. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az eljáró hatóságok, valamint a bíróság részletesen foglalkozott az adóbírság és a közigazgatási bírság kiszabásának alapjául szolgáló díjfizetés körülményeivel, külön kitérve arra, hogy a közigazgatási bírság kiszabásakor a hatóságot mérlegelési jog nem illette meg.
- [17] Az indítványozó beadványában másodlagosan kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése alapján a Debreceni Törvényszék előtt 101.K.703.185/2020. ügyszámon lefolytatott eljárásban alkalmazott Gjt. 17. § (2) bekezdése, illetve a Korm. rendelet 1. melléklet 6. a) pontja alaptörvényellenességét és a hivatkozott rendelkezéseket az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz esetében az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatásköri korlátozás vizsgálatát, ennek értelmében ugyanis: „Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés *b)–e)* pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról,

a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg.” Azonban az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül megsemmisítheti, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek. Tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése értelmében a hatásköri korlátozás az alkotmányjogi panasz indítványok esetében is fennáll [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pont], az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti hatáskör-korlátozás nem zárja-e ki az alkotmányosság vizsgálatot {3363/2021. (VII. 28.) AB végzés, Indokolás [7]}.

[18] Az indítványozó által is sérelmezett Gjt. tekintetében az Alkotmánybíróság korábban – a 3234/2020. (VII. 1.) AB határozatban – már állást foglalt, miszerint az az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésében megjelölt központi adónemet szabályozó törvénynek tekintendő. Mint ilyenek az Alaptörvénnyel való összhangját az Alkotmánybíróság kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg {3234/2020. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [24]–[27]}. Mivel az indítványozó szerint a sérelmezett törvényi rendelkezés azért alaptörvény-ellenes, mert nem az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot, alkotmányossági vizsgálata a jelen alkotmányjogi panasz alapján kizárt. A Korm. rendelet 1. melléklet 6. a) pontja – amely a gépjárműadó legalább 90%-a megfizetésének a hiányára tartalmaz előírást – állított alaptörvény-ellenességéről a panasz nem tartalmaz olyan indokolást, amely az Abtv. 29. § szerinti követelményeknek megfelelne.

[19] 3. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, illetve hatáskör hiányára tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), f), és h) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3435/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3160/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 143. § (3) bekezdésének „ha más gazdálkodó szervezetnél munkáltatták az elítéltet” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az előtte folyamatban lévő, személyiségi jogok megsértésének megállapítása és sérelemdíj iránt indított perben az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte, és kérte a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 143. § (3) bekezdésének „ha más gazdálkodó szervezetnél munkáltatták az elítéltet” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint e szabály alkalmazásának kizárását a konkrét ügyben.
- [2] A fellebbviteli ügyben a munkaügyi perben eljáró elsőfokú bíróságnak a per megszüntetéséről és az ügy iratainak áttételéről rendelkező végzését kérték felülbírálni.
- [3] 2. Az indítványra okot adó ügyben a kezdeményezés szerint a felperes 2020. november 4-én keresetlevelében és módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes Büntetésvégrehajtás Egészségügyi Központ a munkáltatás során megsértette a felperes egészséghez való jogát, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogát azzal, hogy 2018. október 21-én jogszerűtlenül utasította a munkakörébe nem tartozó hullaszállítási feladat ellátására. Ezen túlmenően kérte annak megállapítását is, hogy az alperes a munkáltatás során megsértette az indítványozó egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogát azzal, hogy részére nem biztosított a munkavégzéshez munkaruhát. Mindezekkel összefüggésben a munkakörön kívüli hullaszállítás, valamint a kórházi munkavégzéshez szükséges munkaruha biztosításának hiánya kapcsán sérelemdíj és ennek kamata megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.
- [4] A kereseti kérelmének alapjaként előadta, hogy fogvatartottként a perbeli időszakban az alperes jogelődje foglalkoztatta munkáltatóként, ételosztó munkakörben. Állította, hogy a fenti időszakban a munkaköri leírásában szereplő feladatokon kívül más, takarítási, betegellátási és betegmozgatási feladatokat is ellátott, mindezt speciális védőruha és munkaruha nélkül, valamint nem kapott védőoltást, így fertőzésveszélynek volt kitéve. Sérelmezte továbbá, hogy 2018. október 21. napján egy elhalálozott fogvatartott szállításában kellett részt vennie. Keresetlevelében hivatkozott a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 107.K.32.437/2019/16. számú ítéletében foglaltakra, amely a fent jelzett körülményeket illetően munkavédelmi mulasztásokat állapított meg.
- [5] Az elsőfokú bíróság 35. sorszámú végzésével az eljárást a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés e) pontja és (3) bekezdés alapján hivatalból megszüntette és elrendelte az ügy iratainak áttételét a Debreceni Törvényszékhez mint polgári ügyekben eljáró bírósághoz. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a perbeli időszakban a büntetésvégrehajtási szerv fenntartási feladataiban volt munkáltatott, és azóta is folyamatosan fogvatartott. Hivatkozott a keresetindításkor hatályos, a Bv. tv. 3. § 13. pontjára és a 143. § (2) bekezdésében foglaltakra. Ezen rendelkezésekből megállapította, hogy az alperes a felperest különleges foglalkoztatási jogviszonyban, büntetés-végrehajtási munkáltatási jogviszonyban foglalkoztatta, mely nem minősül munkaviszonynak. Ennek a foglalkoztatási formának a szabályait a Bv. tv. VI. fejezete – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénytől (a továbbiakban: Mt.) eltérően – külön szabályozza, az Mt. alkalmazására csak a Bv. tv. kifejezett rendelkezése alapján kerülhet sor. Az elsőfokú bíróság szerint a fogvatartottat a büntetésvégrehajtás keretében történt munkáltatása során ért személyiségi

jogsérelem miatt érvényesített sérelemdíj iránti kereset elbírálása nem a munkaügyi perekben eljáró bíróság, hanem a pertárgy értékétől függően a járásbíróság vagy a törvényszék hatáskörébe tartozik, s e körben hivatkozott a Debreceni Ítéltábla BDT.2019.4013. számon megjelent döntésére. Utalt a 3118/2020. (V. 8.) AB végzésben foglaltakra, és arra, hogy az alkotmánybírósági határozat hatására a jogalkotó 2021. január 1. napjától a Bv. tv. 272. § (4)–(5) bekezdéseit kiegészítette a munkáltatásból származó egyéb igényekkel, melyek esetében a keresetet a végrehajtásért felelős szerv döntése vagy intézkedés ellen benyújtott panasz elbírálására hozott határozat közzétételétől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül a büntetés-végrehajtási szerv székhelye szerint illetékes bíróságnál nyújtható be és a bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény munkaügyi perekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A módosító törvény indokolása utal az Alkotmánybíróság végzésére és megállapítja, hogy „tekintettel arra, hogy ezt a különbségtételt más alapvető jog védelme nem alapozza meg, indokolt a Bv. tv. olyan módosítása, ami lehetővé teszi, hogy az elítéltek munkáltatásból eredő minden igényt a munkaügyi perekben eljáró bíróság bírálja el a polgári perrendtartás munkaügyi perekre vonatkozó szabályainak alkalmazásával”. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a 2020. évi XLIII. törvénynek a Bv. tv.-t érintő módosító rendelkezései nem tartalmaznak olyan előírást, hogy a rendelkezéseket a már folyamatban lévő perekben is alkalmazni kell. Így a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (2) bekezdése alapján a felperes 2017–2018. évi büntetés-végrehajtási munkáltatásával összefüggő személyiségi jogsérelem, illetve sérelemdíj iránti igényekre, az akkori, illetve a megkezdett eljárási cselekményekre a keresetindításkor hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni.

- [6] A végzés ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő a végzés megváltoztatása végett, hogy az elsőfokú bíróság – mint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság – érdemben döntsön a jogvitában.
- [7] 3. Az indítvány az eljárást felfüggesztő, és az alkotmánybírósági eljárást kezdeményező végzésben részletesen ismertette a keresetet és az ellenkérelmet, az elsőfokú bíróság végzését, a fellebbezést, valamint a Bv. tv., a Ptk., a Pp., és az Mt. több rendelkezését. Összefoglalóan ismertette a fogvatartottak igényérvényesítésével összefüggésben hozott két alkotmánybírósági döntést [3118/2020. (V. 8.) AB végzés, 3254/2019. (X. 30.) AB határozat], majd a bírói gyakorlatot. A 3254/2019 (X. 30.) AB határozatból kiemelte, hogy ott az Alkotmánybíróság megállapította, „hogy a Bv. tv. kár megtérítésére vonatkozó 143. §-a nem tesz különbséget vagyoni és nem vagyoni kártérítés, vagy sérelemdíj, valamint felróhatóságtól független szankciók között, nem tett a régi Ptk. hatálya alatt, a Ptk. hatálybalépése előtt, sem azt követően. A Bv. tv. 143. §-a kizárólag azt mondja ki, hogy a kárigényt a fogvatartott hol terjesztheti elő, arról a büntetés-végrehajtási szerv miként, milyen formában dönt; valamint a (2) bekezdés kifejezetten tartalmazza, hogy a kártérítési igényt határozattal kell elbíralni, amely ellen a fogvatartott a közzétételétől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül, a határozatot hozó büntetés-végrehajtási szerv székhelye szerint illetékes bíróság előtt keresetet indíthat. [...] Vagyis a Bv. tv. nem tesz különbséget a tekintetben, hogy a fogvatartott milyen jellegű (anyagi javaiban esett kár vagy személyiségi jogsértés miatti kárigényt érvényesíti, erre nem is hivatott. [...] a személyiségi jogi jogsértés esetén az ebből eredő igény érvényesítését nem lehet senkitől sem elzárni, ebből következően a Bv. tv. vonatkozó rendelkezéseinek sem lehet ilyen értelmezést tulajdonítani. Ez az értelmezés felel meg egyébként az állam az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjogok védelmére vonatkozó intézményvédelmi kötelezettségének is.”
- [8] Az indítvány ismertetett olyan bírósági döntéseket, amelyek a „sérelemdíj” megnevezésének hiányából – az idézett alkotmánybírósági értelmezéssel szemben – arra a következtetésre jutottak, hogy a fogvatartottnak a munkáltatásával összefüggésben érvényesített kárigényébe nem érhető bele a „sérelemdíj”. Ismertette azonban a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.310/2020/2. számú határozatát is, amely azt állapította meg, „hogy a Bv. tv. 3. § 1. és 8. pontjának, 7. §-ának, 9. § (1) bekezdésének, 10. § (1) és (6) bekezdésének, 143. §-ának, valamint a Ptk. 2:52. §-ának együttes, az Alaptörvény 28. cikkének megfelelő értelmezése szerint – figyelemmel az Alkotmánybíróság 3254/2019. (X. 30.) AB határozatban kifejtettekre is – a Bv. tv.-nek az elítelt kártérítési igénye érvényesítésére vonatkozó szabályai sérelemdíj érvényesítése esetén is irányadók. Nem annak volt perbeli jelentősége, hogy létesült-e a felperes és az alperes között munkaviszony, hanem, hogy a felperes igénye munkáltatásával összefüggésben keletkezett-e.”
- [9] Az indítvány ezek után értékelte a felperes fellebbezésében szereplő érvek megalapozottságát, a fellebbezés hivatkozásait. Az indítvány itt rögzíti a másodfokú bíróság álláspontját: „a 2021. január 1-jét megelőző eljárási szabályokra, a Bv. tv. 143. §-ára irányadó az Alkotmánybíróság 3254/2019. (X. 30.) AB határozatában foglalt jogértelmezés, mely szerint a fogvatartottakra vonatkozó kártérítési eljárás szabályai a kártérítés és a sérelemdíj

íránti igények nyilvánvaló különbségei ellenére is alkalmazandók a személyiségi jogok megsértéséből eredő (így többek között a sérelemdíj) íránti igényekre is.”

- [10] Az indítvány következő gondolatmenete a Bv. tv. 143. § (3) bekezdése második mondatának értelmezésével foglalkozik. A Bv. tv. 2021. január 1-jétől hatályos 272. §-a rendelkezéseit is bevonva az értelmezésbe, arra jut, hogy a jogvita érdemében is az Mt.-t kellene irányadónak tekinteni, amit azonban a támadott rendelkezés kétségesse tesz, hiszen ott a más gazdálkodó szervnél foglalkoztatott fogvatartottat ért kárért való felelősségre rendelik irányadónak az Mt.-t.
- [11] Az indítvány szerint „alaptörvényellenesen diszkriminatív a Bv. tv. 143. § (3) bekezdésének azon kitétele, mely szerint a fogvatartottnak a munkával összefüggésben okozott kárért csak abban az esetben irányadó az Mt., ha más gazdálkodó szervezetnél munkáltatták az elítéltet. Ezen túl is, önkényes diszkriminációt valósít meg a szabályozás azon fogvatartottakkal szemben, akiket a Bv. szerv, illetve a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság foglalkoztat, azokkal szemben, akiket más gazdálkodó szerv foglalkoztat. Ez eltérő felelősségi szabályokhoz (Mt. 166. § szerinti munkáltatói objektív felelősség, polgári jogi felelősség), bizonyítási szabályokhoz [Mt. 179. § (2) bekezdés], igényérvényesítéshez [a 73/2009. (XII. 22.) IRM rendelet szerinti munkavállalói költségkezdvezmény, a 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § d) pontja szerinti tárgyi költségfeljegyzési jog] vezet. Az, hogy a büntetés-végrehajtásban fogvatartott foglalkoztatása során a foglalkoztató más gazdálkodó szerv jellege vagy annak hiánya dönti el az alkalmazandó anyagi jogi szabályt, sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdéseit, mely szerint a törvény előtt mindenki egyenlő. [...] Az indítványozó bíróság szerint önkényes a fogvatartottak kárigénye és sérelemdíj igénye közötti azon megkülönböztetés, hogy csak abban az esetben alkalmazandók az Mt. kárfelelősségre vonatkozó szabályai; ha a munkáltató a Bv. szerv szerződése és a fogvatartott elkövető hozzájárulása alapján más gazdálkodó szervezet, amennyiben pedig a munkáltató Bv. intézet, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság, az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók. [...] A szabályozás azért is indokolatlan, mert a foglalkoztatottnak okozott kárt mindegyik esetben a Bv. szerv téríti meg. Önmagában az, hogy a fogvatartott hozzájárul a külső foglalkoztatáshoz, bár a szerződést a gazdálkodó szervezettel nem ő köti meg, nem alapoz meg ilyen különbségtételt, azért sem, mert a szerződésben a munkáltatói jogok kizárólag azon része ruházható át, amely a Bv. tv.-ben szabályozott jogok és kötelezettségek gyakorlását, illetve az elítéltek személyiségi jogait nem sérti (225. §).”
- [12] Az indítvány szerint „[e]mellett a Bv. tv. 143. § (3) bekezdésében szabályozott »ha más gazdálkodó szervezetnél munkáltatták az elítéltet« kitétel nincs összhangban a Bv. tv. 143. § (1), (2) és (5), 144. § (2) bekezdéseivel, mely generálisan a munkáltatással összefüggésben keletkezett kártérítési igényről rendelkezik azzal, hogy az munkaügyi perben érvényesíthető. Nincs összhangban a Bv. tv. 144. § (1) bekezdésével sem, mely szerint az elítéltnak a munkával összefüggésben okozott kárért fennálló felelősségére az Mt. értelemszerűen irányadó. Ez a rendelkezés is általános, nem különböztet munkáltatók szerint, ugyanakkor nem más gazdálkodó szerv munkáltatók kárfelelősségére az Mt. a Bv. tv. 143. § (3) bekezdése alapján nem alkalmazandó. Így ugyanazon munkáltatási jogviszony esetén a kártérítési felelősség szabályait nem azonos jogszabályok alapján rendezi a jogalkotó a fogvatartott és a munkáltató vonatkozásában. A kártérítési felelősséggel kapcsolatos anyagi jogi szabályok a korábban hivatkozottak szerint kihatnak a sérelemdíj íránti igény érvényesítésére és annak elbírálására, az alkalmazandó anyagi és eljárásjogi szabályokra is. [...] A jogbiztonság tehát az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze és egyes részterületei is megfeleljenek ezen alkotmányos elvnek. A jogbiztonság megköveteli az egyes normák egyértelműségét is. A Fővárosi Ítéltábla szerint a támadott rendelkezés ezen követelményeknek sem felel meg.”
- [13] 4. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényi feltételeknek.
- [14] 4.1. Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvényellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Az Abtv. felhívott rendelkezése alapján az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy bírói

- kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban csak az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kerülhet sor {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [15] Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint az alkalmazandó norma megtámadásának a lehetőségét a bíró számára azért biztosítja a jogalkotó, hogy megakadályozható legyen, hogy a bíróság a döntését alaptörvény-ellenes norma alkalmazásával legyen kénytelen meghozni. Ennek megfelelően minden olyan anyagi jogi rendelkezés bírói kezdeményezés tárgya lehet, melytől a bíróság előtt fekvő egyedi ügy érdemi eldöntése függ, de olyan eljárási jogi normák is megtámadhatók, melyek ugyan nem közvetlenül az ügyet befejező bírósági döntés alapját képezik, de alkalmazásra kerülve a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásolják {23/2015. (VII. 7.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a 3192/2014. (VII. 15.) AB határozatában értelmezte az Abtv. 25. § (1) bekezdésének „az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni” fordulatát. Eszerint „[a]z alkalmazandó jog megállapítása a rendes bíróság – a konkrét perben eljáró bíró – hatásköre, az Alkotmánybíróság általában tartózkodik attól, hogy e mérlegelésbe beavatkozzon. A bíró feladata és hatásköre ugyanis eldönteni, hogy mely jogszabályok és konkrét jogszabályi rendelkezések alapján, illetve alkalmazásával dönt a benyújtott kereset (előterjesztett vád) tárgyában. Ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak alkotmányos funkciójával összefüggésben az Alaptörvényből és az Abtv.-ből fakadó kötelessége, hogy a bírói kezdeményezés törvényi feltételeinek a fennállását megvizsgálja, s azok nyilvánvaló hiánya esetében a kezdeményezést visszautasítsa.”
- [17] 4.2. A bírói kezdeményezésre okot adó ügyben keletkezett végzésekből kitűnik, hogy az alapügyben szereplő jogvita hatásköri vitáról szól. A bírói kezdeményezéssel érintett ügy tárgya áttételt elrendelő végzés elleni fellebbezés másodfokú elbírálása. Vagyis az indítványozó bíróságnak arról kell állást foglalni, hogy a felperes igényei, ezek között a sérelemdíj iránti keresete milyen bíróság előtt érvényesíthetők.
- [18] 4.3. Habár az Alkotmánybíróságnak nem feladata a jogszabály-értelmezés, hacsak azt nem alkotmányjogi kérdés megválaszolása teszi szükségessé, a jelen esetben az indítvány megkerülhetetlenné teszi a jogszabályoknak az indítvány elbírálásához szükséges mértékű áttekintését.
- [19] A keresetlevél benyújtásakor hatályos Bv. tv. 143. §-a a fogvatartottak kártérítési igényeinek érvényesítéséről rendelkezik. Ennek (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy melyik büntetésvégrehajtási szervnél terjesztheti elő a kárigényét a fogvatartott. A (2) bekezdés egyrészt rögzíti, hogy a büntetésvégrehajtási szervnek a kárigényről határozatot kell hoznia, másrészt rögzíti azt, hogy a határozat elleni keresetet a büntetésvégrehajtási szerv székhelye szerinti bírósághoz kell benyújtani. Ugyanezen bekezdés második mondatának második mondatrészre rögzíti, hogy „a munkáltatással összefüggésben keletkezett kártérítési igény esetén a munkaügyi perben eljáró bíróság előtt” indítható a kereset. A (2) bekezdés utolsó mondata arról rendelkezik, hogy az utóbbi eljárásban „a polgári perrendtartásról szóló törvény munkaügyi perekre vonatkozó szabályait kell alkalmazni”. A kárigény fogalmát illetően a 3254/2019. (X. 30.) AB határozat az irányadó, azaz a sérelemdíj érvényesítése osztja a kárigény érvényesítésének sorsát. A Bv. tv. 143. § (3) bekezdése az igényérvényesítés anyagi jogi jogalapjáról rendelkezik, illetve arról, hogy melyik büntetésvégrehajtási szerv felel a kárért. Ez a (3) bekezdés a megelőző bekezdésekre nem hivatkozik vissza, de önálló szövegezést sem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a kárigény milyen, vagy melyik bíróság előtt érvényesíthető.
- [20] 4.4. Az indítványozó másodfokú bíróságnak még nem a kártérítési igény érdemében hozott határozatot kell felülbírálnia, hanem a bírósági hatáskörrel és illetékességről hozott elsőfokú döntést. Az indítvány általánosságban hivatkozik arra, hogy az alkalmazandó anyagi jogszabályok eljárási kérdésekre is kihathatnak. Az indítvány részletesen számba veszi azokat a szabályokat, amelyek arról rendelkeznek, hogy a per milyen és melyik bíróság előtt indítható; azt az alkotmánybírósági határozatot, amelynek alapján a Bv. tv. 143. § (1) és (2) bekezdésben említett „kártérítés” fogalmába a munkáltatással kapcsolatos személyiségi jogsértésből eredő igények (megállapítás és sérelemdíj) beleértendők; azt az alkotmánybírósági értelmezés szerinti döntést egy más, de hasonló ügyben, amely szerint munkaügyi bíróság rendelkezik hatáskörrel, illetve a munkaügyi per szabályai szerint kell lefolytatni a pert. Ugyanakkor az indítvány arra vonatkozó okfejtést nem tartalmaz, hogy a hatáskör kérdésében miért és mennyiben kellene alkalmazni a Bv. tv. 143. § (3) bekezdését, és az ügy érdemében majdan alkalmazandó anyagi jogszabályokból hogyan és miért következne a Bv. tv. 143. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabályok féltretele.

- [21] Az Alkotmánybíróság szerint nem állapítható meg az indítványban foglaltak alapján az, hogy a jelen ügyben az indítványozónak az eljárása ebben a szakaszában alkalmaznia kellene a Bv. tv. 143. § (3) bekezdése szövegrészét. Másrészt az indítványra okot adó ügyben nem a kifogásolt szövegrészben említett „más gazdálkodó szervezet” szerepel, hanem a munkáltatás az alperes Büntetésvégrehajtás Egészségügyi Központnál történt az indítvány szerint. Mindezek miatt az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta érdemben a Bv. tv. 143. § (3) bekezdése szövegrészét a jelen bírói kezdeményezés alapján, mert azt a hatásköri vita elbírálásánál nem kell alkalmazni. A Bv. tv. 143. § (3) bekezdése közvetlenül nem arról szól, hogy milyen bíróság jár el az elítéltet ért kár érvényesítésekor. A kárért felelősségre az alkalmazandó jogot, és nem az eljáró fórumot határozza meg.
- [22] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a bírói kezdeményezés, mivel az adott eljárásban a támadott rendelkezést az indítványozó bírónak nem kell alkalmaznia, nem felel meg az Abtv. 25. § (1) bekezdés szerinti törvényi feltételeknek, ezért azt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/222/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3161/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.37.347/2021/5. számú végzésével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Lovász Ernő ügyvéd által képviselt gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria Kfv.VII.37.347/2021/5. számú, 2021. június 9-én kézbesített végzése ellen 2021. augusztus 9-én. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 102.K.700.126/2020/22. szám alatt hozott ítéletének és a Kúria Kfv.VII.37.347/2021/5. szám alatti végzésének alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és azokat az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, tekintettel arra, hogy az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Kérte azt is, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdés alapján a jelen panaszindítvánnyal kezdeményezett – bírói döntés felülvizsgálatára irányuló – eljárásban az Abtv. 26. §-a szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is folytasson le. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. A beadvány és mellékletei, a Miskolci Törvényszék 102.K.700.126/2020/22. számú elsőfokú ítélete, a megyei kormányhivatal BO-08/MV/002479-8/2019. iktatószámú határozata szerint az indítványozót mint munkáltatót a hatóság – arra figyelemmel, hogy a 2019. július 23. napján történt esemény, amelynek folytán a nála foglalkoztatott személy kórházba került, kimeríti a munkabaleset fogalmát – kötelezte arra, hogy a munkabalesettel összefüggésben teljesítse a munkavédelmi törvényben megfogalmazott munkáltatói feladatokat, küldje meg a munkabaleseti jegyzőkönyvet, végezze el a már felgyógyult munkavállaló soron kívüli orvosi alkalmassági vizsgálatát, vegye figyelembe a foglalkozás-egészségügyi orvos tanácsait a bekövetkezett sérülés kapcsán, a munkavédelmi szakember lássa el a feladatait, a munkabaleset tanulságairól tartson soron kívüli munkavédelmi oktatást. A hatóság a határozatát a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 87. § 1/A. és 3. pontjaira alapította és a munkabaleset bekövetkezésének a munkavégzéssel való ok-okozati összefüggését – a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen – bizonyítottnak találta.
- [3] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét, amelyben a határozatban megállapított tényállást és a levont jogi következtetéseket vitatta, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-a, valamint az Mvt. 87. § 1/A. és 3. pontja, 66. § (1)–(2) bekezdése, 64. § (4) bekezdése, 68. § (1) bekezdése alkalmazásával elutasította. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmének a befogadását a Kúria megtagadta.
- [4] 1.2. A kiegészített alkotmányjogi panasz – a hatóság és a törvényszék eljárása, döntéseik kritikája mellett – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozik, vagyis a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog és a jogorvoslat-hoz való jog sérelmét állítja.
- [5] Az Abtv. 29. § szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítvány – a tartalma alapján – a következők szerint jelöli meg.
- [6] A panasz szerint „[a] közigazgatási perben eljáró Miskolci Törvényszék által hozott ítélet egyrészt jogszabálysértő, másrészt pedig az azt megelőző (illetve követő) eljárás során olyan eljárási szabálysértések – mint bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességek – történtek, amelyek az ügy érdemére kihatottak,

és amelyek nem csak a rendes bírósági joggyakorlat egységének, illetve továbbfejlesztésének biztosítása miatt lényegesek, hanem egyúttal alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket vetnek fel.”

- [7] A panasz szerint „[a] felmerülő – rendes bírósági joggyakorlatot érintő, és alkotmányjogilag a tisztességes eljáráshoz való jogot jelentősen korlátozó, illetve sértő jogkérdés az, hogy az emberi szervezetet ért olyan egyszerű külső hatás, amely a sérült személy akaratától független, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, az önmagában igazolja-e a sérülés bekövetkezését vagy sem. [...] [E]zen kérdésre a válasz nem. Ezen okfejtést a Kérelmező a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelmében is előadta. Ugyanakkor a Kúria erre nem adott érdemi választ, hanem elutasította a felülvizsgálati” kérelem befogadását.
- [8] Továbbá a panasz szerint „[a] Kérelmező szintén megjegyezte a felülvizsgálati kérelmében, hogy az Ítélet indokolása a körben is hiányos, hogy nem adta indokát annak, hogy a Törvényszék milyen körülményekből következtetett arra, hogy minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a 44 kg-os bútordarab hirtelen ránehezedése az alperesi beavatkozóra sérülést okoz, különös figyelemmel arra, hogy éppen ezzel ellenkező adatok, tanúvallomások és bizonyított történeti tényállási elemek állnak rendelkezésre. Mindezek alapján az eljáró Törvényszék – ugyan helyes jogszabályhely vizsgálatával, de annak helytelen jogértelmezésével hozta meg az Ítéletet, ugyanis a megfelelő jogértelmezés mentén eljárva a Törvényszék nem mellőzhette volna az arra irányuló szakértői bizonyítási indítványt, hogy az alperesi érdekelt által állított sérülését a bekövetkezett esemény okozta-e, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok, tanúvallomások, történeti tényálláselemek erősen kétségessé teszik azt, hogy az alperesi érdekelnél bármilyen sérülés bekövetkezhetett. Így a Törvényszék olyan lényeges eljárásjogi szabálysértést követett el, amely az ügy érdemére – jelesül a munkabaleset tényének megállapíthatóságára – kihatott, amelynek figyelmen kívül hagyása jelentősen sérti a Kérelmező Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes eljáráshoz való alapjogát, mivel a helytelen anyagi jogi jogértelmezésből kiindulva az Ítéletet kifejezetten jogellenes.”
- [9] A panasz utal arra is, hogy „tárgyalási jegyzőkönyvből sem a tárgyalás újra megnyitására történő utalás nem olvasható ki, sem az, hogy az eljáró Törvényszék milyen jogszabályhely alapján látott lehetőséget arra, hogy az alperesi érdekelt költségmentesség iránti kérelmét a törvényi határidőt követően befogadja és érdemben elbírálja, így a Törvényszék e körben is megsértette a vonatkozó eljárási szabályokat. A fenti körülmények azért bírnak jelentőséggel, mert ezek sértik a fegyverek egyenlőségének elvét, és azt a látszatot kelti, hogy a Törvényszék nem pártatlanul járt el, amely pártatlansági követelmény fontos eleme az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való alapjognak. Míg tehát az eljárásban ellenérdekű félként szerepelt alperesi beavatkozó [...] munkavállaló kedvezményben részesült, vele szemben nem érvényesültek a szigorú eljárásjogi előírások, addig a Kérelmező felperest megsértették lényeges eljárási jogaiban, a fent részletezettek alapján.”
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] 3. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a benyújtásra nyitva álló hatvan napos határidőn belül nyújtotta be.
- [12] A panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 27. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [13] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt, hogy az indítványozó érintettségének fennállása megállapítható-e a jelen esetben. Az indítványozó érintettségét az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja megalapozza: a bírósági eljárásban fél volt.

- [14] 3.1. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdéséből következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [15] 3.2. Az Alkotmánybíróság a jogorvoslathoz való alapvető jog tartalmát elemezve korábbi határozataiban megállapította azt, hogy a jogorvoslathoz való jog követelményét az egyfokú fellebbezési rendszer is kielégíti, de a törvényhozó ezen túlmenő jogorvoslati lehetőséget is adhat {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 68; 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [85]}. Az Alaptörvény nem tartalmaz előírást arra vonatkozóan, hogy hogyan épüljön fel hazánkban a jogorvoslat rendszere. Nem található az Alaptörvényben rögzített követelmény azzal kapcsolatosan sem, hogy a jogorvoslati fórumrendszer hány fokon biztosítsa az érintett alapjog gyakorlását. Ennek megfelelően a jogorvoslati eljárás egyfokú kialakítása az Alaptörvény kívánalmainak teljességgel eleget tesz {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]}.
- [16] Az indítványra okot adó ügyben az indítványozó a hatósági döntés ellen keresettel fordult a bírósághoz [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], jogorvoslatként [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Az elsőfokú ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúria vizsgálta, hogy annak a befogadása indokolt-e.
- [17] A bíróságok döntéseivel kapcsolatban a panaszban felhívott alapvető jogok sérelmének megvalósulását az indítványozó abban látta, ahogyan a hatóság eljárta a 2019. július 23. napján történt esemény munkabalesetté minősítése vizsgálata során, és ahogyan a bíróság a hatósági határozat felülvizsgálatára irányuló keresetet – a keresetlevélben szereplő ama érvek alapján, amelyek a hatósági döntés és az eljárás jogellenességére vonatkoztak – elbírálta. Megállapította, hogy az eljárásban fellelhető mulasztás az indítványozót a jogai gyakorlásában nem akadályozta, az ügyvel kapcsolatban – az esemény minősítése kapcsán – állást is foglalt; megállapította, hogy az eljárás megindítása és a döntéshozatal közötti viszonylag rövid idő elegendő lehetett volna arra, hogy az indítványozó az esetleges észrevételeit, nyilatkozatait előterjessze. Az első fokon eljáró bíróság részletesen indokolta ítéletét; a baleset és a munkabaleset fogalmát érintő értelmezési kérdésről, a tényállás megalapozottságáról érdemben döntött, és az ügyben az indítványozó által felhozott érveket értékelte.
- [18] A panaszban mindezekre figyelemmel nem szerepel olyan érv, amelyből arra lehetne megalapozottan következtetni, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek a panasz befogadását illetően fennállnak a panaszban felhívott alapvető jogokat illetően. A bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [19] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Kúria végzése elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította. Az Alkotmánybíróság az indítványban foglaltak alapján nem látott okot arra, hogy az Abtv. 28. §-a alkalmazásával a bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban az Abtv. 26. §-a szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot hivatalból lefolytasson.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3178/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3162/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kf.VII.40.097/2020/4. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – jogi képviselője (dr. Balázs Ildikó főtitkár; Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Kf.VII.40.097/2020/4. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 10.K.704.754/2020/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz előzménye a beadvány és mellékletei szerint, hogy az indítványozó mint felperes 2020. február 19. napján szolgálati panaszt nyújtott be, melyben sérelmezte, hogy a 2015. július 1-jei hatályú besorolásánál az alperes munkáltató nem vette figyelembe a korábbiakban folyósított gépjárművezetői pótlék összegét, ezért a felperes elsődlegesen 2015. július 1-jétől 2018. április 1-jéig terjedő időszakra gépjárművezetői pótlékból eredő illetmény-különbözet, valamint ennek kamata megfizetésére, másodlagosan 2016. július 1-jétől 2018. április 1-jéig terjedő időtartamra vonatkozóan gépjárművezetői pótlék meg nem fizetéséből eredő illetmény-különbözet és ennek kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A szolgálati panaszban az indítványozó felperes hivatkozott arra, hogy a munkáltató nem a jogszabályban előírt bért fizette meg, ezáltal a felperes személyiséghez fűződő joga sérült, és sérelemdíj megfizetését is kérte. Vagylagosan kártérítés jogcímén kérte az illetmény-különbözet megfizetését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:522. § (1) bekezdésére alapítottn.
- [3] A szolgálati panaszt Budapest Rendőrfőkapitánya a 2020. március 31. napján kelt, 01000-101/5077-7/2019. Szü. számú határozatával elutasította arra hivatkozva, hogy a szolgálati panaszban benyújtott igényt a felperes ismételtén kívánta érvényesíteni, mert korábban már benyújtott ugyanezen tartalommal szolgálati panaszt, amelyet egy korábbi határozattal már elutasítottak. Az ismételt igényérvényesítés lehetőségét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 268. § (3) bekezdése kizárja.
- [4] Az indítványozó mindezek után keresetet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszéknél. Keresetében a szolgálati panasszal egyezően kérte az alperes marasztalását, valamint hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint az igény nem évült el, mivel az alperes helytelen besorolással állapotsérelmet okozott, valamint hivatkozott arra is, hogy az alperesnek nem lett volna joga a panaszt elutasítására, mivel a már korábban elutasított szolgálati panaszhoz képest a felperes új igényt terjesztett elő sérelemdíjra, ezért a két panasz tartalma nem ugyanaz. A sérelemdíj vonatkozásában kifogásolta, hogy azt az alperes érdemben nem bírálta el. Kérte, hogy a perben az alperest marasztalja a bíróság sérelemdíjban is.
- [5] Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán a Kúria a Fővárosi Törvényszék 10.K.704.754/2020/7. számú ítéletének a kártérítés és sérelemdíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte és e körben az eljárást megszüntette, ezt meghaladóan az ítéletet helybenhagyta.
- [6] Ezt követően fordult a bírói döntésekkel szemben az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybírósághoz.
- [7] 1.2. Az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszában – amelyet az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírált el – az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének (tisztes-

séges hatósági eljáráshoz való jog), XXVIII. cikk (1) bekezdésének (tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog), valamint 28. cikkének sérelmére is hivatkozott.

- [8] A panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29. §) szövegszerű megjelölését nem tartalmazza.
- [9] A panasz szerint „[a]z alaptörvény-ellenesség a hozott bírói ítéletekben az alábbiak szerint valósult meg: Az alábbiakban jelzett tényállás szerint az eljáró bíróságok nem tisztességes módon bírálták el a kérelmező igényét azzal, hogy a kérelmező által előterjesztett kárigényt és sérelemdíj iránti igényt el nem bíráló munkáltatói mulasztást nem értékelték ítéleteikben. Ténykérdés, hogy egyik eljáró bíróság sem észlelte, hogy a munkáltató által hozott, elutasító határozat alapján van elutasított kárigény, illetve a sérelemdíj iránti igény pedig nincs elbírálva a munkáltató részéről. Annak ténye, hogy a kérelmező kártérítési igényét elutasította a munkáltató, illetve a sérelemdíj iránti igényét nem bírálta el, ez utóbbi olyan mulasztás a munkáltató terhére, amelyet tisztességes eljárásban az ítélező bíróságoknak a mulasztó munkáltató terhére, nem pedig személyiségi jogában megsértett személy terhére kellett volna észlelniük és értékelniük. Ez elmaradt, így a bíróságok nem végezték el azt az Alaptörvényben meghatározott kötelezettségüket, hogy részrehajlás nélkül és tisztességes módon bírálják el a keresetet és nem csupán ennek nem tettek eleget, hanem az indokolás során sem fejtették ki azt, hogy ha és amennyiben nincs elbíralt kárigény (tévesen, hiszen a kárigényt elutasította a munkáltató) és észlelte volna, hogy a sérelemdíj iránti igény pedig nincs egyáltalán elbírálva, azt elmulasztotta az alperes munkáltató, akkor nem lehet az erre vonatkozó kérelmezői keresetet elutasítani semmilyen jogcímen (sem elévülés, sem alaptalanság jogcímen), hiszen a munkáltató alperes törvényi kötelezettségének (elbírálás kötelezettsége) nem tett eleget! Az Alaptörvény szerint nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem a Kúria, hiszen az az alapvető hiányosság, hogy ha szerinte nincs elbíralt kárigény, akkor ez a mulasztás nem eshet a károsult terhére, míg egyáltalán nincs elbíralt sérelemdíj iránti igény, szintén nem eshet a sérelmet szenvedő kérelmező terhére. Ez nem felelt meg a tisztességes eljárás követelményének. Nem volt tisztességes eljárás, hogy az I. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék úgy utasította el a kárigényt, hogy anyagi jogi értelemben bizonyított tény, hogy a gépjárművezetői pótlék figyelmen kívül hagyása jogellenes, károkozó cselekmény volt a munkáltató részéről, és az I. fokú elutasítással a károkozó megtartotta a károkozással szerzett előnyét. Ez így I. fokon sem tisztességes elintézése a kérelmezőt ért kár megtérítése iránti igényének. A Kúria pedig azzal, hogy megszüntette – mondván nem volt káreljárás – lényegében szintén tisztességtelen módon intézte el a kérelmezőt ért kár megtérítését, a munkáltató – mint károkozó – megtarthatta a kárral szerzett anyagi előnyét, korábbi ítéletek tükrében, amelyek is megállapították, gépjárművezetői pótlékot be kellett volna építeni a felperes illetményének meghatározásakor 2015. július 1-jei besorolásakor. Azzal, hogy nem építette be a munkáltató, ezzel kárt okozott a kérelmező felperesnek és ezt a kárt a munkáltató megtartotta mind törvényszéki mind a kúriai döntésnek betudhatóan.”
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [11] 3. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, s a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria ítéletének kézbesítése 2021. július 7-én történt, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. augusztus 19-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet, illetve a törvényszéki ítéletet támadta.

- [13] 3.1. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]] Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában nem tesz eleget, ezen alaptörvényi cikket érintően ugyanis az indítványozó nem indokolta a támadott kúriai ítélet, illetve a támadott törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességét.
- [14] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az indítványozó a Kúria ítélete és a törvényszéki ítélet kapcsán is egyaránt azért kérte az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, és a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerinte az eljáró bíróságok a vita tárgyát képező, a gépjárművezetői pótléknak a besorolásnál figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos kár- és sérelemdíj igényről tévesen, illetve nem döntöttek. Az indítványozó tehát a Kúria ítéletét, valamint a támadott törvényszéki ítéletet illetően is a törvényi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolta, anélkül, hogy a befogadhatóság tartalmi feltételeinek a kiegészített panasz eleget tett volna.
- [16] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valószínűleg e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmének keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [17] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] 4. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3619/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3163/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.59/2021/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott határozat a következő.
- [3] A Szolnoki Törvényszék a 2020. december 8-án meghozott 1.Bpi.845/2020/4. számú és – a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.59/2021/5. számú határozata folytán – 2021. március 17-én véglegessé vált végzésével az indítványozó által előterjesztett perújítási indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 644. § (6) bekezdése alapján mint alaptalant elutasította.
- [4] Az alapügyben az indítványozót a Szolnoki Járásbíróság a 2016. június 22-én kihirdetett 7.B.950/2015/32. számú és – a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.1046/2016/17. számú határozata folytán – 2017. január 24-én jogerős ítéletével kábítószer birtoklása büntett miatt 5 év 10 hónap börtönbüntetésre és a közügyektől 6 évi eltiltásra ítélte.
- [5] 1.1. A jogerős ügydöntő határozat ellen az indítványozó perújítási indítványt terjesztett elő, amit a Szolnoki Törvényszék az 1.Bpi.143/2020/4. számú és – a Szegedi Ítéltábla Bpkf.III.241/2020/5. számú határozata folytán – 2020. július 13-án véglegessé vált végzésével elutasított.
- [6] Az indítványozó ezt követően ismételten perújítási indítványt terjesztett elő, melyben arra hivatkozott, hogy az alapeljárás során készült botanikus szakértői vélemény (mely az eljárás során az indítványozótól lefoglalt 424 tő zöld növényt kannabisz növénynek minősítette) számos ellentmondást tartalmazott, továbbá hiányossággal bírt akörben, hogy nem sikerült beazonosítani a lefoglalásra került növényeket sem a morfológiai jegyek, sem laboratóriumi vizsgálat alapján. Ezáltal azt sem sikerült tudományos alapossággal beazonosítani, hogy a lefoglalt növényi egyedek kábítószernek minősülnek-e. Az indítványozó kifejtette, hogy ezeket a hiányosságokat már az alapügyben, a másodfokú eljárás során észlelte, ezért a védőjével először indítványt tett új szakértő bevonására, majd – a bizonyítási indítvány elutasítása után – magánszakértői véleményt terjesztett elő, amit a bíróság a bizonyítás anyagába nem emelt be. A magánszakértői vélemény megállapította, hogy a lefoglalt 424 tő zöld növényre vonatkozóan a kábítószerbirtoklás ténye szakmai alapon nem került megerősítésre. Az indítványozó a perújítási indítványában azt is kifejtette, hogy már egy ízben ugyanerre a magánszakértői véleményre perújítási indítványt terjesztett elő, amit a bíróságok elutasítottak. Álláspontja szerint 100 tő alatti növényegyed minősíthető csak kábítószernek, így a bűncselekmény minősítése mellett a büntetési tétel is változna. Ezért perújítási nyomozás elrendelését és az általa felkért magánszakértő szakértői vélemény elkészítésével való megbízását indítványozta.
- [7] A perújítás megengedhetősége kérdésében döntésre jogosult Szolnoki Törvényszék megállapította, hogy a perújítási indítvány nem tartalmaz olyan új bizonyítékot, amely a törvény által megkívánt perújítási okot képezhetne. Az indítványozó már tett az alapügyben, az általa kifogásolt igazságügyi botanikus szakértő véleményével szemben bizonyítási, új szakvélemény beszerzésére vonatkozó indítványt. Vagyis a perújítási indítványában az alapeljárás során általa már korábban célzott bizonyítási indítványokat ismételte meg, ugyanakkor a perújítás eljárásban nincsen mód az alapügyben hozott jogerős bírósági döntésekben már értékelt bizonyítékok újraértékelésére.
- [8] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla a perújítási indítványt elutasító végzést helyben hagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az indítványozó perújítási indítványát helyes indokok alapján

utasította el, mert perújítás nem alapozható a bizonyítékoknak az alapügyben hozott ítéletben foglaltaktól eltérő értékelésére. Kifejtette, hogy az alapügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok a védelmi kifogásokkal szemben a nyomozás során eljáró igazságügyi szakértő véleményét aggálytalanak tekintették, és ügydöntő határozataikban részletesen megindokolták, mely okból utasították el az új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt.

- [9] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal élt a Szolnoki Törvényszék 1.Bpi.845/2020/4. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.59/2021/5. számú végzése ellen.
- [10] Az indítványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jog, valamint a 28. cikk sérelmére hivatkozva kérte a bírósági döntések megsemmisítését. Bár az indítványozó a XXIV. cikk (7) bekezdését jelölte meg, indítványának tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jog sérelmére hivatkozott.
- [11] Álláspontja szerint azért sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, mert a Szolnoki Törvényszék a perújítási indítványt elutasító döntése meghozatalakor nem volt pártatlan. A hatósági oldal bizonyítékait ugyanis kritika nélkül fogadta el és értékelte kétséget kizárónak annak ellenére, hogy okirattal alátámasztott alapos kétség merült fel a tényállás helyességét illetően. A magánszakértői vélemény részletesen feltárta az alapügyben kirendelt hatósági szakértő véleményének hiányosságait, a perújítási indítványt elutasító bíróság mégsem biztosította a magánszakértő munkája elvégzéséhez szükséges feltételeket és ezáltal az indítványozót alapvető bizonyítási lehetőségtől fosztotta meg perdöntő tény vonatkozásában.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint a perújítás megengedhetősége kérdésében döntésre jogosult bíróság azért sértette meg a XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslathoz való jogot, mert az indítványt elutasító döntése meghozatalával ténylegesen nem valósulhatott meg a rendkívüli jogorvoslat.
- [13] Az indítvány szerint az ügyben minden olyan bírósági döntés sérti az Alaptörvény 28. cikkét, amely nem vezet el a perújításban vitatott tényre vonatkozó, az indítványozó által megjelölt igazságügyi botanikai szakértői vagy magánszakértői vizsgálathoz, és nem az így létrejövő új bizonyíték értékelésével hozza meg a bíróság a döntését. Ugyanis az ilyen bírósági döntések nincsenek összhangban a törvények céljával, a józan ész szabályaival és az Alaptörvénnyel.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [15] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [16] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [17] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [18] Ezzel szemben az alkotmányjogi panasznak az Alaptörvény 28. cikk sérelmét állító része nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában és a 27. §-ban meghatározott feltételeknek. Az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési szabály ugyanis nem tekinthető olyan alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére önmagában hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani (vö. 3466/2020. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [23]; 3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]), továbbá az indítványozó érvelése sem hozható összefüggésbe a 28. cikkben megfogalmazott követelményekkel.
- [19] 2.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [20] Az indítványozó a perújítási indítvány tárgyában meghozott elutasító, valamint az azt helybenhagyó végzést támadta. A perújítási indítvány elutasítása olyan eljárást befejező döntés, amely az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz tárgya lehet. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság ilyen esetben kizárólag a perújítási indítvány elbírálását elvégző bíróságok eljárásának, jogértelmezésének az alkotmányosságát, vagyis a perújítási indítvány

tárgyában hozott bírósági döntések Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálhatja {3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [17]; 3215/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [21] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyekben – az alapügy terheltjeként – a perújítást kezdeményező fél volt.
- [22] 2.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [23] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában folytatott eljárásban a bíróságok nem voltak pártatlanok, mert az indítványozót bizonyítási lehetőségtől fosztották meg, továbbá nem biztosították számára a jogorvoslati jogának a tényleges gyakorlását azáltal, hogy nem rendelték el a perújítást.
- [24] Az Alkotmánybíróság az indítványozó érvelésével kapcsolatban a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése olyan alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti {vö. 3154/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 5/2020. (I. 29.) AB végzés, Indokolás [47]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a döntéseiben esetről esetre határozta meg a tisztességes bírósági eljárás konkrét ismérveit. Így nevesíteni lehet azokat a követelményeket, részjogosítványokat, amelyek ezen alapjog alkotmányos tartalmát jelentik {vö. 3294/2021. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [55]; 3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [26] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróságok részletes indokát adták a perújítási indítvány elutasításának. Kifejtették, hogy a perújítás megengedhetőségének feltételei a konkrét ügyben miért nem teljesültek. Következésként az ítélezési gyakorlat abban, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 637. § (1) bekezdés a) pont esetében a perújítás megengedhetősége kérdésében döntést hozó bíróságok három egymásra épülő feltételt vizsgálnak meg: „[1.] a bejelentett bizonyíték újnak tekinthető, az alapügyben nem merült fel, vagy felmerült, de azt az eljáró bíróság nem értékelte, és [2.] az (ekként) újnak tekintendő bizonyíték alkalmas arra, hogy valamely tény – jogerős határozatban foglaltaktól – eltérő, vagy önmagában új tény megállapítását eredményezze, s végül [3.] az újnak tekintendő bizonyíték az eltérő, illetve új tény megállapítására alkalmassága folytán perdöntő jellegű, egyben azt is valószínűsíti, hogy lényegesen meg kell változtatni a jogerős határozat bűnösségre, vagy büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezését, illetve az eljárást meg kell szüntetni.” (BH2021. 162.)
- [27] A perújítás megengedhetősége feltételeinek vizsgálata az eljáró bíróságok és nem az Alkotmánybíróság feladata. Következésképpen az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a perújítás megengedhetősége tárgyában hozott bírósági döntés miként foglalt állást a perújítás törvényi feltételeinek megléte kérdésében. Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanis nem értékelhető alkotmányossági kérdésnek önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {vö. 3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [24]; 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [28] Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszában maga is rámutatott arra, hogy már a perújítási indítványt megelőzően, az alapügyben is élt azzal a bizonyítási indítvánnyal, amelyre a perújítási indítványát alapozta. Ezen túlmenően a vitatott bírósági döntések indokolása is tartalmazza, hogy az indítványozó már korábban – az alapügy során – benyújtotta azt a bizonyítási indítványát, amelyre a perújítási indítványát is alapozta. Következésképpen nem teljesítette a Be. 637. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételeket.
- [29] Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslati eljárásokhoz való jog alkotmányos védelmi köre a rendes jogorvoslati eljárásokra terjed ki. Vagyis azt a követelményt támasztja, hogy

az elsőfokon meghozott bírósági döntésekkel szemben magasabb bírói fórumhoz lehessen fordulni {vö. 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}. Mindezt figyelembe véve az Alkotmánybíróság jelen ügyben is megállapítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a perújítási eljárás esetleges elmaradása nem alapozza meg {3300/2017. (XI. 20.) AB végzés, Indokolás [53]}. Rámutat az Alkotmánybíróság arra is, hogy a bíróságok a perújítási indítványt elutasító végzéssel szemben is biztosítottak – a Be. rendelkezéseinek megfelelően – jogorvoslati lehetőséget az indítványozó számára.

- [30] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog állított sérelmén keresztül valójában a számára kedvezőtlen bírói döntések tartalmi, törvényességi szempontú kritikáját fogalmazta meg. Az indítványozó bírói döntésekkel szemben felhozott minden kifogása törvényességi, szakjogi tárgyú, valójában a bírói mérlegelést támadják és a bizonyítékok újraértékelését várják el az Alkotmánybíróságtól.
- [31] Ekként az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog sérelmével összefüggésben nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elleneséget, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, következésképpen nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [32] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2602/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3164/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.025/2020/3. számú végzése, a Kúria Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzése, valamint az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Gordos Csaba ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] A Heves Megyei Bíróság 2010. április 26-án végrehajtást rendelt el az indítványozóval mint adóssal szemben a tulajdonában álló ingatlanra. A végrehajtási eljárás során 2013. június 7-én az ingatlan becsértékét 39 000 000 Ft-ban határozták meg. 2017. január 16-án az ingatlan becsértékét 58 000 000 Ft-ban állapították meg, az ezt tartalmazó adó- és értékbizonyítvány azonban a végrehajtó nyilatkozata értelmében nem volt felhasználható, mert az eljárás szünetelése alatt készült el. 2019. szeptember 18-án árverést tartottak. Az indítványozó 2019. október 22-én végrehajtási kifogást terjesztett elő az árverés szabályainak megsértésére hivatkozással a teljes ingatlanárverési eljárással szemben, és kérte a bíróságtól, hogy semmisítse meg az árverés eredményét. Emellett elsődleges kérelme volt, hogy a bíróság kötelezze a végrehajtót arra, hogy az ingatlanárverést a 2017. január 16. napján megállapított becsérték figyelembe vételével ismétlje meg. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a bíróság az ingatlan valós forgalmi értékét igazságügyi szakértő közreműködésével állapítsa meg.
- [3] Az Egri Járásbíróság 2020. január 8-án kelt, 1001-Vh.736/2019/23. számú végzésével hivatalból elutasította az indítványozó végrehajtási kifogását. Álláspontja szerint jóllehet az indítványozó állította az árverés szabályainak megsértését, azonban a megsemmisíteni kért jegyzőkönyvvel kapcsolatosan nem jelölt meg olyan konkrét végrehajtói intézkedést, illetve mulasztást, amellyel a végrehajtó az indítványozó jogát vagy jogos érdekét lényegesen megsértette volna. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelenésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. Ennek alapján, a végrehajtási kifogás részletesen kifejtett és indokolt tartalma szerint egyértelműen az árverésre került ingatlan 2013. június 7-én megállapított becsértéke ellen irányult és annak összegét, valamint a megállapítása alapjaként figyelembe vett okiratot vitatta.
- [4] A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a becsértékről az indítványozó a vele 2013-ban közölt végrehajtói intézkedésből igazoltan tudomást szerzett, melynek alapján a végrehajtási kifogást elkésetten, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 217. § (2) bekezdése szerinti, a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napos határidőt követően terjesztette elő. A végrehajtási kifogás emellett nem felelt meg a Vht. 217. § (5) bekezdésében foglalt feltételeknek, ezért a végrehajtási kifogást érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.
- [5] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az Egri Járásbíróság végzésével szemben. Az Egri Törvényszék 2020. május 28-án kelt, 2.Pkf.50.092/2020/3. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Végzésében arra mutatott rá, hogy a törvényszék korábbi, az ügyben meghozott határozatával már elbírálta – és hivatalból jogerősen elutasította – az indítványozó ugyanezen tartalmú kifogását. A törvényszék egyetértett továbbá az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a végrehajtási kifogás elkéset.
- [6] Az indítványozó több ízben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős végzés ellen. A Kúria ezeket a felülvizsgálati kérelmeket 2021. január 27-én kelt, Pfv.I.21.025/2020/3. számú, valamint 2021. március 24-én kelt, Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzéseivel hivatalból elutasította. Döntését mindkét esetben arra alapította, hogy a Vht. 214. §-a csupán a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban, és kizárólag a külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátásáról, illetőleg végrehajtásának elrendeléséről határozó, másodfokon jogerőre

- emelkedett végzés ellen engedi meg felülvizsgálati kérelem benyújtását. A Vht. e rendelkezése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (1) bekezdés *l*) pontja együttes alkalmazásából egyértelműen az következik, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának nincs helye.
- [7] Az indítványozó igazolási kérelmet is előterjesztett, melyet az Egri Járásbíróság 2020. október 29-én kelt, 1001-Vh.736/2019/54. számú végzésével elutasított. Az indítványozó előadta, hogy csak a bíróság ügyfélcentrumában, az iratbetekintés során szerzett tudomást arról, hogy a végrehajtónak rendelkezésére állt egy adó- és értékbecskönyv, mely az árveréssel érintett ingatlan forgalmi értékét 58 000 000 Ft-ban állapította meg, ezért azt kérte, hogy a bíróság a kifogás előterjesztésére nyitva álló határidőt ne az árverési jegyzőkönyv kézhezvételétől, hanem az adó- és értékbecskönyv tudomásra jutásától számítsa.
- [8] Az Egri Járásbíróság arra hivatkozással utasította el az igazolási kérelmet, hogy az adó- és értékbecskönyv mint közokirat tartalmából kitűnően a végrehajtási eljárás során kiértékelés, majd 2016. december 23-án helyszíni szemle történt, amiből az valószínűsíthető, hogy az indítványozó tudomást szerzett az adó- és értékbecskönyv kiállítására irányuló eljárásról. A végrehajtói iroda 2017. január 16-án érkezett az okiratot, az igazolási kérelmet az indítványozó 2020. március 5-én terjesztette elő, amivel kétségtelenül túllépte az igazolási kérelem előterjesztésének három hónapos, objektív határidejét is.
- [9] Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő az igazolási kérelmet elutasító végzéssel szemben. Az Egri Törvényszék 2021. március 29-én kelt, 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. Egyetértett az Egri Járásbíróság által megjelölt indokokkal, emellett arra is rámutatott, hogy 2019. szeptember 18. mint kezdődátum – az utolsó árverés dátuma – figyelembevételével az igazolási kérelem benyújtására nyitva álló három hónapos objektív határidő 2019. december 18-án letelt, ehhez képest a 2020. március 5. napján kelt és iktatott igazolási kérelem elkésztett. A törvényszék emellett kifejtette: téves az indítványozónak az az érvelése, amely szerint az igazolási kérelem előterjesztési határidejének kezdetét az iratbetekintés során történő tudomásszerzéstől kellene számítani. A Vht. 140. § (2) bekezdése ugyanis a becsérték, nem az adó- és értékbecskönyv közlését teszi a végrehajtó kötelezettségévé.
- [10] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz – az Alkotmánybíróság főtitkárnak felhívása folytán hiánypótlással kiegészített – alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria Pfv.I.21.025/2020/3. és Pfv.I.20.894/2020/2. számú végzéseinek megsemmisítését az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.092/2020/3. számú és az Egri Járásbíróság 1001-Vh.736/2019/23. számú végzéseire kiterjedően. Kérte továbbá az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.005/2021/2. számú végzésének megsemmisítését az Egri Járásbíróság 1001-Vh.736/2019/54. számú végzésére kiterjedően.
- [11] Panaszában előadta, hogy a végrehajtási eljárás során több ízben sérültek a Vht.-nak az adós védelmét szolgáló garanciái. A végrehajtó és a bíróságok nem bocsátották az indítványozó rendelkezésére azokat a dokumentumokat, amelyek alapján eldönthette volna, érdemes-e új becsértéket kérnie. Mindezt a bíróságok eltérő és ellentmondásos indokokkal igyekeztek igazolni. Tisztességtelen, hogy a végrehajtó mulasztását a bíróságok az indítványozó terhére értékelték. Sérült a Vht. 140. § (1) és (8) bekezdése azáltal, hogy az árverésre hat hónappal régebbi becsérték alapján került sor. Az eljáró bíróságok mulasztásai az indítványozó jogorvoslati jogának sérelmét is eredményezték.
- [12] Az indítványozó az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján kérte az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel a bíróságot a végrehajtási eljárás felfüggesztésére. Az Egri Járásbíróság az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján 1001-Vh.736/2019/72. számú végzésével a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről döntött.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [14] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak *a*)–*f*) pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [15] A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést. Megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit.

Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel. Kifejezett kérelmet ad elő a bírói döntés megsemmisítésére.

- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napos határidőn belül lehet benyújtani.
- [17] Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése értelmében ha a jogerős döntést megtámadó alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a Kúria folyamatban lévő eljárására tekintettel visszautasította, majd a Kúria a felülvizsgálati kérelmet, illetve indítványt elutasító döntést hozott a hiánypótlás vagy kiegészítés elmaradása, vagy a felülvizsgálatra nyitva álló határidő indítványozó általi elmulasztása miatt, vagy azért, mert a felülvizsgálat kizárt, akkor a Kúria ezen döntését az Abtv. 26. § (1) bekezdése vagy 27. §-a alapján megtámadó – és az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidőn belül benyújtott – alkotmányjogi panaszt, amennyiben az a jogerős döntésre is kiterjed, nem lehet elkésettnek tekinteni e határozat vonatkozásában.
- [18] Az Alkotmánybíróság állást foglalt azokra az esetekre vonatkozóan, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség. Ilyenkor az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja: (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás (a továbbiakban: Tüáf.) I/5. pont].
- [19] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2021. április 23-án terjesztette elő.
- [20] Az indítványozó az Egri Törvényszék 2.Pkf.50.092/2020/3. számú végzésével szemben nem terjesztett elő önálló alkotmányjogi panaszt. A végzéssel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kúria nem mérlegelési jogkörben utasította el. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdésének a Tüáf. által pontosított értelmében a törvényszék e végzése tekintetében az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő nem teljesült.
- [21] A Kúria felülvizsgálati végzései, valamint az Egri Törvényszék igazolási kérelem tárgyában hozott végzése tekintetében a panasz a törvényes határidőn belül került benyújtásra.
- [22] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [23] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: a támadott bírói döntés az ügy érdemében hozott, vagy eljárást lezáró döntésnek minősül-e, az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, illetve Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [24] Az Alkotmánybíróság a Tüáf. I/2. pontjában az Ügyrend 32. § (2) bekezdését értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy bármely kúriai felülvizsgálati döntés megtámadható az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasszal, az eljárás során hozott (közbenső) végzések elleni kérelmek tárgyában hozott döntések kivételével.
- [25] Az Alkotmánybíróság értelmezésében a végrehajtási kifogás a végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó intézkedésével szemben igénybe vehető jogorvoslat, amelynek tárgyában meghozott jogerős végzést a bíróság nem az ügy érdemében, de nem is a végrehajtási eljárás befejezése tárgyában, hanem a végrehajtási eljárás során hozta meg [3060/2019. (III. 25.) AB végzés, Indokolás [10]; 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [26] Erre tekintettel, az Abtv. 27. § (1) bekezdése, az Ügyrend 32. § (2) bekezdése és a Tüáf. I/2. pontja alapján a Kúriának a végrehajtási kifogás tárgyában hozott felülvizsgálati végzései az eljárás során hozott, közbenső végzések tekintendők.
- [27] Az Alkotmánybíróság az igazolási kérelemmel összefüggésben – a polgári eljárásjog irányadó rendelkezéseivel, jelen esetben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 106. § (1) bekezdésével, valamint 109. § (4) bekezdésével összhangban – következetesen hangsúlyozza: az igazolás a mulasztás hátrányos jogkövetkezményének elhárítását szolgáló jogi eszköz, amely akkor vezet eredményre, ha a mulasztó fél valószínűsíti a bíróság előtt, hogy önhibáján kívül, menthető okból mulasztott. Ha a bíróság az igazolási kérelemnek helyt ad, a mulasztó által pótoltt cselekményt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna. Az igazolási kérelem elutasítására tehát akkor kerül sor, ha a fél nem valószínűsítette, nem tette hihetővé a bíróság számára, hogy a mulasztásra rajta kívül álló okból került sor. Az igazolási kérelmet elutasító

(vagy annak helyt adó) végzés nem az eljárás egészére vonatkozik, nem annak befejezése tárgyában hozza meg a bíróság, azzal csupán egy eljárásjogi kérdésben foglal állást. Az igazolási kérelmet elutasító végzés nem a per érdemében hozott, illetve a bírósági eljárást befejező egyéb végzés, mert az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló egyedi ügy nem azzal fejeződik be {3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [8]–[9]; 3005/2021. (I. 14.) AB végzés, Indokolás [30]}. Következésképp az igazolási kérelem elutasítására tekintettel az alkotmányjogi panasz nem fogadható be.

[28] A fentiek alapján az Egre Törvényszék igazolási kérelem tárgyában hozott végzésével összefüggő panaszelem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésének.

[29] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felelt meg a törvényi feltételeknek, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1079/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3165/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény 70. §-a, 148. § (1) bekezdése, 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Kollarics Flóra ügyvéd útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: NAV Szj. tv.) 70. §-a, 148. § (1) bekezdése, 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása nyomán kiegészített alkotmányjogi panaszban az indítványozó arra hivatkozott, hogy a 2021. január 1-jén hatályba lépett NAV Szj. tv. „belekényszerítette” őt – tisztviselői státuszba kerülő foglalkoztatottként – az új szolgálati jogviszonyba. Előadta, hogy a NAV Szj. tv. alapján módosult a korábbi kinevezése, amiről a munkáltatója a 2021. január 13-án kelt kinevezési okmány kiállításával tájékoztatta. A kinevezési okmánnyal a munkáltatója „a NAV Szj. tv. 249. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással 2021. január 1-jére visszamenőleges hatállyal adóellenőr II. tisztviselői munkakörbe” nevezte ki. Előadta továbbá, hogy a „NAV Szj. tv. 249–251. § szerinti munkáltatói intézkedés nem minősül a kinevezés egyoldalú módosításának”. A NAV Szj. tv. kapcsán pedig úgy vélte, hogy ez az új törvény „számos helyen” a korábbi szabályozáshoz képest hátrányosabbá tette a jogviszonyát. Mindezek alapján állította, hogy a NAV Szj. tv. átmeneti rendelkezései között található 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésével, XII. cikkével és XIII. cikkével ellentétes.
- [3] Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy a NAV Szj. tv. nem teremtette meg annak lehetőségét, hogy amennyiben szolgálati jogviszonyának hátrányosabbá válása miatt nem kíván tovább személyi állományban maradni, akkor kérhesse szolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését és ennek megfelelően a kötelékben eltöltött évek alapján járó végkielégítése megfizetését. Állította, hogy amennyiben a számára hátrányos kinevezést nem kívánja elfogadni, a NAV Szj. tv. „belekényszeríti” abba, hogy jogviszonyát lemondással szüntesse meg, ami miatt elesik az őt egyébként megillető végkielégítéstől, mely jogos várományt az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog védelme illet meg. Szerinte a szabályozás sérti a jogbiztonság követelményét, mert jogviszonya hátrányos alakulására nem készülhetett fel, illetve az a NAV Szj. tv. alapján visszamenőlegesen változott meg. Álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe foglalt diszkrimináció-tilalom is sérült, mert más, vele összehasonlítható helyzetben lévő foglalkoztatottak (pl. ügykezelők, pénzügyőrök) a NAV Szj. tv. alapján kérhették felmentésüket, és igényt tarthattak a végkielégítésre, ő mint tisztviselő státuszú foglalkoztatott viszont nem. Állította ezért, hogy a NAV Szj. tv. 70. §-a sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XII. cikkét, XIII. cikkét és XV. cikkét.
- [4] Az indítványozó szerint a NAV Szj. tv. 148. § (1) bekezdése – mely az illetmény 30%-kal való csökkentésére ad általános felhatalmazást a munkáltatói jogkör gyakorlójának – nem biztosítja a közszolgálati jogviszony stabilitását, sérti a foglalkoztatott tulajdonhoz való jogát. Sérti továbbá a jogbiztonság követelményét, mert nem tartalmaz világos támpontokat a teljesítményértékelés szempontjaihoz, nem ír elő indokolási kötelezettséget, ezáltal önkényes eljárásra ad lehetőséget. A munkához való jognak a közszolgálatban való érvényesüléséből, a zárt közszolgálati rendszerből fakadó stabilitás alkotmányos követelményéből fakad, hogy a köztisztviselő illetménye törvény által garantált és kellő alkotmányos biztosítékkal megerősített legyen. Ezen alkotmányos követelmény tükrében az indítványozó szerint a 148. § (1) bekezdésében foglalt illetményeltérítés szabályai

- a munkához való jogot is sértik. Mindezek alapján az indítványozó állította, hogy a NAV Szj. tv. 148. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XII. cikkével és XIII. cikkével ellentétes.
- [5] Az indítványozó kérte végül az Alkotmánybíróságot arra is, hogy fontolja meg a jogalkotó esetleges mulasztásában megnyilvánuló alaptörvény-ellenességének „hivatalbóli vizsgálatát”. Álláspontja szerint „a NAV Szj. tv. megalkotása során a jogalkotó az Alaptörvény B) cikkét (jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság elve), XII. cikkét (munkához való jog), XIII. cikkét (tulajdonhoz való jog) és XV. cikkét (diszkrimináció tilalma) megsértve nem biztosítja valamennyi személyi kör számára azonos módon a jogviszony átalakulásával szemben annak a foglalkoztatott kérésére felmentéssel történő megszüntetését, mellyel a jogalkotó egyben elvonja a hátrányosan megkülönböztetett személyi körtől a végkielégítést.”
- [6] A pénzügyminiszter az indítvánnyal kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. A NAV Szj. tv. 2021. január 1-jén lépett hatályba. Az alkotmányjogi panaszt 2021. június 30-án, a törvény hatálybalépésétől számított 180. napon postai úton terjesztették elő. Erre figyelemmel megállapítható, hogy a NAV Szj. tv. rendelkezéseivel szemben az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján vizsgálnia kellett, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyes formai és tartalmi törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A kiegészített panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 26. § (2) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [10] 2.3. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz feltételeinek fennállása megállapítható-e a jelen esetben a támadott jogszabály kapcsán. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [11] „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének egyaránt elsődleges célja [...] az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. [...] [A] panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], [66]}.” {3367/2012. (XII. 15.) AB végzés; Indokolás [13], [15]} Tehát „[a] kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának, hiszen a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt

- az utólagos normakontroll korábbi, bárki által kezdeményezhető változatától. [Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (rég. Abtv.) 20. § (2) bekezdés]” {3105/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [12] A kivételes alkotmányjogi panasz kapcsán az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a]z érintettségnek [...] személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie {lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}” {3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]}. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége akkor, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette (vagyis a jogsérelem nem következett be, nem aktuális) {3170/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [11]}. Ha a jogszabály érvényesüléséhez konstitutív hatályú végrehajtási aktus szükséges, az indítványozónak először a jogsértést közvetlenül megvalósító államhatalmi aktust kell megtámadnia, amelyet követően lehetővé válik a norma közvetett vizsgálata is. „Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia” {először 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31], legutóbb megerősítette: 3123/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [12]}. {A gyakorlat összefoglalását lásd legutóbb például: 33/2017. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [32]–[35]; 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [18]–[19]}
- [13] Az indítványozó az érintettsége körében kifejtette, hogy rá vonatkozóan az új jogállási szabályok 2021. január 1-jétől közvetlenül alkalmazandóak, ahhoz nem volt szükség munkáltatója jogalkalmazói döntésére. Állította továbbá, hogy munkáltatója „bármilyen intézkedése, aktusa nélkül közvetlenül a NAV Szj. tv. hatálybalépése okán az új jogállási szabályok hatálya alá” került, jogviszonya számára hátrányosan módosult. 2021. június 30-án előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó mindazonáltal jelezte: „jogviszonyom a jogszabályváltozásból fakadó kényszerítő körülmények miatt, 2021. február 1-napján kelt és aznap a munkáltatóm által átvett lemondásom alapján 2021. március 31. napjával megszűnt”. Előadta továbbá, hogy 2021. február 12-én keresetlevelet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszékhez (véltetően az ismertett sérelmei miatt), de keresetét a Fővárosi Törvényszék elutasította, és az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezéssel élt.
- [14] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az aktuális, azaz jelenvaló érintettség követelménye – a fentebb idézett gyakorlat szerint – azt jelenti, hogy az indítványozó érintettségének az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia. A jelen esetben az indítványozónak a NAV Szj. tv. támadott rendelkezései általi érintettsége azonban az alkotmányjogi panasz benyújtásakor nyilvánvalóan már nem állt fenn, mivel az indítványozó a NAV Szj. tv. által szabályozott jogviszonyát már az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőzően megszüntette.
- [15] Megállapítható egyúttal, hogy a NAV Szj. tv. sérelmezett rendelkezései – a szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére vonatkozó 70. §-a; az alapilletmény munkáltatói eltérítését lehetővé tevő 148. § (1) bekezdése; a jogviszony átalakítására irányuló munkáltatói intézkedést szabályozó 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése – jogalkalmazói lépések, a munkáltató intézkedése által hatályosulhatnak, illetve magára a munkáltatói intézkedésre vonatkoznak. A NAV Szj. tv. támadott rendelkezései tehát nem önkéntes jogérvényesülés-sel hatályosuló normák közé tartoznak, mivel munkáltatói intézkedést igényelnek.
- [16] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel – „jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem” – hiányában az Alkotmánybíróságnak nem kellett vizsgálnia, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt másik feltétel – „nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette” – a konkrét esetben teljesül-e. Ebből az is következik, hogy valamely konkrét eset a jogi út kimerítése után, a konkrét jogalkalmazói döntések tükrében lehet vizsgálható abból a szempontból, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérülnek-e.
- [17] Az Alkotmánybíróság ezért nem tartotta megállapíthatónak, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltételek a NAV Szj. tv. támadott rendelkezéseivel összefüggésben, ideértve a jogsérelem bekövetkezését, a jelen esetben fennállnak. Az alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabály az indítványozó személyét, konkrét jogviszonyát, közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan (jelenvaló módon) nem érinti.
- [18] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltétel (érintett-e az indítványozó) hiányában nem kellett vizsgálni, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik-e, és az Abtv. 29. §-ában foglaltak teljesülnek-e.

- [19] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése alkalmazásával, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az indítvány kapcsán az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése szerinti jogkövetkezmények megállapítására irányuló kérelemről nem volt indokolt dönten.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2746/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3166/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény 70. §-a, 148. § (1) bekezdése, 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője, dr. Kollarics Flóra útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: NAV Szj. tv.) 70. §-a, 148. § (1) bekezdése, 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása nyomán kiegészített alkotmányjogi panaszban az indítványozó arra hivatkozott, hogy a 2021. január 1-jén hatályba lépett NAV Szj. tv. „belekényszerítette” őt – tisztviselői státuszba kerülő foglalkoztatottként – az új szolgálati jogviszonyba. Előadta, hogy a NAV Szj. tv. alapján módosult a korábbi kinevezése, amiről a munkáltatója a 2021. január 13-án kelt kinevezési okmány kiállításával tájékoztatta. A kinevezési okmánnyal a munkáltatója „a NAV Szj. tv. 249. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással 2021. január 1-jére visszamenőleges hatállyal adóellenőr II. tisztviselői munkakörbe” nevezte ki. Előadta továbbá, hogy a „NAV Szj. tv. 249–251. § szerinti munkáltatói intézkedés nem minősül a kinevezés egyoldalú módosításának”. A NAV Szj. tv. kapcsán pedig úgy vélte, hogy ez az új törvény „számos helyen” a korábbi szabályozáshoz képest hátrányosabbá tette a jogviszonyát. Mindezek alapján állította, hogy a NAV Szj. tv. átmeneti rendelkezései között található 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésével, XII. cikkével és XIII. cikkével ellentétes.
- [3] Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy a NAV Szj. tv. nem teremtette meg annak lehetőségét, hogy amennyiben szolgálati jogviszonyának hátrányosabbá válása miatt nem kíván tovább személyi állományban maradni, akkor kérhesse szolgálati jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését és ennek megfelelően a kötelékben eltöltött évek alapján járó végkielégítése megfizetését. Állította, hogy amennyiben a számára hátrányos kinevezést nem kívánja elfogadni, a NAV Szj. tv. „belekényszeríti” abba, hogy jogviszonyát lemondással szüntesse meg, ami miatt elesik az őt egyébként megillető végkielégítéstől, mely jogos várományt az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog védelme illet meg. Szerinte a szabályozás sérti a jogbiztonság követelményét, mert jogviszonya hátrányos alakulására nem készülhetett fel, illetve az a NAV Szj. tv. alapján visszamenőlegesen változott meg. Álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe foglalt diszkrimináció-tilalom is sérült, mert más, vele összehasonlítható helyzetben lévő foglalkoztatottak (pl. ügykezelők, pénzügyőrök) a NAV Szj. tv. alapján kérhették felmentésüket, és igényt tarthattak a végkielégítésre, ő mint tisztviselő státuszú foglalkoztatott viszont nem. Állította ezért, hogy a NAV Szj. tv. 70. §-a sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XII. cikkét, XIII. cikkét és XV. cikkét.
- [4] Az indítványozó szerint a NAV Szj. tv. 148. § (1) bekezdése – mely az illetmény 30%-kal való csökkentésére ad általános felhatalmazást a munkáltatói jogkör gyakorlójának – nem biztosítja a közszolgálati jogviszony stabilitását, sérti a foglalkoztatott tulajdonhoz való jogát. Sérti továbbá a jogbiztonság követelményét, mert nem tartalmaz világos támpontokat a teljesítményértékelés szempontjaihoz, nem ír elő indokolási kötelezettséget, ezáltal önkényes eljárásra ad lehetőséget. A munkához való jognak a közszolgálatban való érvényesüléséből, a zárt közszolgálati rendszerből fakadó stabilitás alkotmányos követelményéből fakad, hogy a köztisztviselő illetménye törvény által garantált és kellő alkotmányos biztosítékkal megerősített legyen. Ezen alkotmányos követelmény tükrében az indítványozó szerint a 148. § (1) bekezdésében foglalt illetményeltérítés szabályai

- a munkához való jogot is sértik. Mindezek alapján az indítványozó állította, hogy a NAV Szj. tv. 148. § (1) bekezdése az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XII. cikkével és XIII. cikkével ellentétes.
- [5] Az indítványozó kérte végül az Alkotmánybíróságot arra is, hogy fontolja meg a jogalkotó esetleges mulasztásában megnyilvánuló alaptörvény-ellenességének „hivatalbóli vizsgálatát”. Álláspontja szerint „a NAV Szj. tv. megalkotása során a jogalkotó az Alaptörvény B) cikkét (jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság elve), XII. cikkét (munkához való jog), XIII. cikkét (tulajdonhoz való jog) és XV. cikkét (diszkrimináció tilalma) megsértve nem biztosítja valamennyi személyi kör számára azonos módon a jogviszony átalakulásával szemben annak a foglalkoztatott kérésére felmentéssel történő megszüntetését, mellyel a jogalkotó egyben elvonja a hátrányosan megkülönböztetett személyi körtől a végkielégítést.”
- [6] A pénzügyminiszter az indítvánnyal kapcsolatos álláspontjáról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot az Abtv. 57. § (1b) bekezdése alapján.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. A NAV Szj. tv. 2021. január 1-jén lépett hatályba. Az alkotmányjogi panaszt 2021. június 30-án, a törvény hatálybalépésétől számított 180. napon postai úton terjesztették elő. Erre figyelemmel megállapítható, hogy a NAV Szj. tv. rendelkezéseivel szemben az alkotmányjogi-panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján vizsgálnia kellett, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyes formai és tartalmi törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A kiegészített panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 26. § (2) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [10] 2.3. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz feltételeinek fennállása megállapítható-e a jelen esetben a támadott jogszabály kapcsán. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [11] „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti alkotmányjogi panasz jogintézményének egyaránt elsődleges célja [...] az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. [...] [A] panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]–[62], [66]}.” {3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [13], [15]} Tehát „[a] kivételes panasz esetében, mivel az közvetlenül a norma ellen irányul, különös jelentősége van az érintettség vizsgálatának, hiszen a panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt

- az utólagos normakontroll korábbi, bárki által kezdeményezhető változatától. [Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (rég. Abtv.) 20. § (2) bekezdés]” {3105/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [12] A kivételes alkotmányjogi panasz kapcsán az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint „[a]z érintettségnek [...] személyesnek, közvetlennek és aktuálisnak kell lennie {lásd: 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}.” {3120/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [55]}. Nem állapítható meg az indítványozó érintettsége akkor, ha a támadott jogszabályi rendelkezés az indítványozóval szemben nem került alkalmazásra, vagy annak hatályosulása őt közvetlenül nem érintette (vagyis a jogsérelem nem következett be, nem aktuális) {3170/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [11]}. Ha a jogszabály érvényesüléséhez konstitutív hatályú végrehajtási aktus szükséges, az indítványozónak először a jogsértést közvetlenül megvalósító államhatalmi aktust kell megtámadnia, amelyet követően lehetővé válik a norma közvetett vizsgálata is. „Az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia” {először 3110/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]–[31], legutóbb megerősítette: 3123/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [12]}. {A gyakorlat összefoglalását lásd legutóbb például: 33/2017. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [32]–[35]; 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [18]–[19]}
- [13] Az indítványozó az érintettsége körében kifejtette, hogy rá vonatkozóan az új jogállási szabályok 2021. január 1-jétől közvetlenül alkalmazandóak, ahhoz nem volt szükség munkáltatója jogalkalmazói döntésére. Állította továbbá, hogy munkáltatója „bármilyen intézkedése, aktusa nélkül közvetlenül a NAV Szj. tv. hatálybalépése okán az új jogállási szabályok hatálya alá” került, jogviszonya számára hátrányosan módosult. 2021. június 30-án előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó mindazonáltal jelezte: „jogviszonyom a jogszabályváltozásból fakadó kényszerítő körülmények miatt, 2021. február 1-napján kelt és aznap a munkáltatóm által átvett lemondásom alapján 2021. március 31. napjával megszűnt”. Előadta továbbá, hogy 2021. február 12-én keresetlevelet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszékhez (véltetően az ismertetett sérelmei miatt), de keresetét a Fővárosi Törvényszék elutasította, és az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezéssel élt.
- [14] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az aktuális, azaz jelenvaló érintettség követelménye – a fentebb idézett gyakorlat szerint – azt jelenti, hogy az indítványozó érintettségének az alkotmányjogi panasz benyújtásakor fenn kell állnia. A jelen esetben az indítványozónak a NAV Szj. tv. támadott rendelkezései általi érintettsége azonban az alkotmányjogi panasz benyújtásakor nyilvánvalóan már nem állt fenn, mivel az indítványozó a NAV Szj. tv. által szabályozott jogviszonyát már az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőzően megszüntette.
- [15] Megállapítható egyúttal, hogy a NAV Szj. tv. sérelmezett rendelkezései – a szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére vonatkozó 70. §-a; az alapilletmény munkáltatói eltérítését lehetővé tevő 148. § (1) bekezdése; a jogviszony átalakítására irányuló munkáltatói intézkedést szabályozó 251. § (1) bekezdése és 253. § (1) bekezdése – jogalkalmazói lépések, a munkáltató intézkedése által hatályosulhatnak, illetve magára a munkáltatói intézkedésre vonatkoznak. A NAV Szj. tv. támadott rendelkezései tehát nem önkéntes jogérvényesülés-sel hatályosuló normák közé tartoznak, mivel munkáltatói intézkedést igényelnek.
- [16] Az Abtv. 26. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel – „jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem” – hiányában az Alkotmánybíróságnak nem kellett vizsgálnia, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt másik feltétel – „nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette” – a konkrét esetben teljesül-e. Ebből az is következik, hogy valamely konkrét eset a jogi út kimerítése után, a konkrét jogalkalmazói döntések tükrében lehet vizsgálható abból a szempontból, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérülnek-e.
- [17] Az Alkotmánybíróság ezért nem tartotta megállapíthatónak, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltételek a NAV Szj. tv. támadott rendelkezéseivel összefüggésben, ideértve a jogsérelem bekövetkezését, a jelen esetben fennállnak. Az alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabály az indítványozó személyét, konkrét jogviszonyát, közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan (jelenvaló módon) nem érinti.
- [18] Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt feltétel (érintett-e az indítványozó) hiányában nem kellett vizsgálni, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogra hivatkozik-e, és az Abtv. 29. §-ában foglaltak teljesülnek-e.

- [19] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése alkalmazásával, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az indítvány kapcsán az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése szerinti jogkövetkezmények megállapítására irányuló kérelemről nem volt indokolt dönten.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2747/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3167/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.V.39.306/2022/2. számú végzése, az Alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó – saját megjelölése szerint – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) 48. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kvk.V.39.306/2022/2. számú végzése, az Alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.), az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a Kúria és választási bizottság határozataiban megállapított tényállás alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó 2022. március 7. napján kifogást nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB), melyben kifejtette, hogy szerinte a jelen választási eljárás minden szempontból alkotmánysértő, mert az Alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.), illetve az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény közjogilag érvénytelen. Kifogásának jogalapjaként a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: régi Ve.) 77. § (1) bekezdését, valamint a Ve. 208. §-át jelölte meg. Az NVB 159/2022. számú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Indokolásában rámutatott arra, hogy a kifogás tartalmi hiányosságokban szenved, és a határozatban megjelölt okok miatt érdemi vizsgálatra a Ve. 212. § (2) bekezdés a), b), d) pontja alapján nem alkalmas, azt a Ve. 215. § c) és d) pontja értelmében el kellett utasítani.
- [4] 1.2. Az indítványozó az NVB határozata ellen – személyesen, jogi képviselő meghatalmazása, illetve a személyi azonosítójának, továbbá a megsértett jogszabályok megjelölése nélkül – felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a (szerinte nem létező) Kúriához, a Legfelsőbb Bírósághoz címezve kérelmét.
- [5] A Kúria Kvk.V.39.306/2022/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Végzése indokolásában megállapította, hogy az indítványozó nem jelölte meg azokat a jogszabályi rendelkezéseket, amelyeket álláspontja szerint az NVB határozata sért; személyi azonosítóját nem tüntette fel; valamint a felülvizsgálati kérelmét – a Ve. kötelező jogi képviselőt előíró rendelkezése ellenére – személyesen, jogi képviselő meghatalmazása nélkül nyújtotta be. A Kúria a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálására nincs jogszabályi lehetőség, ezért azt a Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Kvk.V.39.306/2022/2. számú végzése, valamint fentebb, az 1. pontban felsorolt egyes jogszabályok alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a felsorolt jogszabályok „közjogilag alkotmányellenesek”, és ellentétesek a már hatályon kívül helyezett Alkotmány több rendelkezésével; az NVB (az indítványozó szerint Országos Választási Bizottság)

és Kúria (az indítványozó szerint Legfelsőbb Bíróság) határozata pedig „jogszerűen nem létező” jogszabályok alkalmazásával született, így „alkotmányellenes”.

- [7] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [9] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdéseiben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek. A kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alaptörvény, megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; valamint indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés vagy miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek, így befogadására és érdemi elbírálására nincsen lehetőség. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az Alkotmánybíróság legitimitásának kétségbe vonása, valamint az alkotmánybírák szakmai tevékenységének kritikája nem tekinthető olyan érvelésnek, mely az alkotmányjogi panasz befogadását megalapozza. Az Alkotmánybíróság rámutat továbbá arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja értelmében az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. A hatályon kívül helyezett Alkotmánnyal való összhang vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincsen módja.
- [11] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdés a), b), d) és e) pontjaiban foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/752/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3168/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 4.Pkf.21.420/2020/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (jogi képviselője: dr. Kavocska Edit ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Szegedi Törvényszék 4.Pkf.21.420/2020/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a Szegedi Járásbíróság 19.Pk.50.566/2020/17. számú végzésére kiterjedő hatályú megsemmisítését kérte az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdései, a XXVIII. cikk (1) bekezdése és 28. cikke sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági döntésekben írtak szerint a következőképpen foglalható össze. Az édesapa a Szegedi Járásbíróság 14.P.23.006/2017/5. számú végzésével jóváhagyott egyezség alapján jogosult volt az indítványozóval közös gyermekével történő kapcsolattartásra. Több alkalommal azonban az indítványozó nem vitte el a gyermeket az átadás-átvétel helyére a megadott időpontban, így a kapcsolattartás meghiúsult. Az édesapa ezért kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére irányuló eljárást indított az édesanyával (indítványozóval) szemben. Az ügyben elsőfokon eljáró Szegedi Járásbíróság 19.Pk.50.566/2020/17. számú végzésében elrendelte az elmaradt kapcsolattartások pótlását, megállapította, hogy az indítványozót nem mentesíti a kapcsolattartás teljesítésének kötelezettsége alól, hogy az a gyermek akaratnyilvánítása, magatartása miatt hiúsult meg. Utalt továbbá arra is a járásbíróság, hogy a kapcsolattartás végrehajtására irányuló eljárásnak nem lehet tárgya a kapcsolattartás helyszínének meghatározása (nagyszülői ingatlanon kívül valósuljon meg), az indítványozó ilyen kérelmet peres eljárásban terjeszthet elő (lásd: indokolás [29]–[33] bekezdései). A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó több alkalommal megszegte a kapcsolattartásra vonatkozó végzésben foglaltakat.
- [3] A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék az indítványozó édesanya kapcsolattartás elmaradásával összefüggésben megállapított felróható magatartása elsőfokú bíróság általi megítélésével egyetértett, arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmezett magatartása a vizsgált időpontban felróható volt. A Szegedi Törvényszék 4.Pkf.21.420/2020/6. számú végzésében kiemelte, hogy „elvárható lenne, hogy a kérelmezett a gyermek felkészítésében nagyobb gondossággal, körültekintéssel járjon el, maga is támogatva ezzel a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének védelmét” (lásd: indokolás [38] bekezdése).
- [4] 2. A kérelmezett édesanya ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Panaszának lényege, hogy az ügyében eljáró bíróságok megfelelő bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül, „hiányos tények, adatok, bizonyítékok” alapján megalapozatlan döntést hoztak, valamint nem indokolták döntéseikben, hogy mi alapján jutottak erre a döntésre [Alaptörvény 28. cikkének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme]. Az indítványozó megítélése szerint a *fair* eljáráshoz való joga úgy érvényesülhetett volna, ha a bíróságok szakértőt rendelnek ki az ügyben a felróhatósága igazolására. Az indítvány szerint továbbá nem egyeztethető össze az Alaptörvény 28. cikkével (vagyis a józanész követelményével) az a bírói jogértelemzés, hogy a gyermekben a kapcsolattartásokkal összefüggésben kialakult fizikai és pszichés félelem miatt az anyát, vagyis az indítványozót marasztalják el. A kapcsolattartás meghiúsulása – szól az indítvány – arra vezethető vissza, hogy a gyermek rosszul érzi magát minden alkalommal, édesanyaként az indítványozónak kötelezettsége, hogy gyermekét védje ebben az állapotban. Az apai kapcsolattartás jogánál erősebb a gyermek testi, szellemi, erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga és az anya kiskorú gyermekéről való gondoskodási kötelezettsége [Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdés].

- [5] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [6] 3.1. A támadott másodfokú végzést az indítványozó 2021. március 1-jén vette kézhez, a panaszt pedig 2021. április 27-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be elektronikus formában. Az indítványozó a főtitkár hiánypótlási felhívására is határidőben válaszolt, azt ugyanis 2021. augusztus 3-án vette át, válaszát pedig 2021. szeptember 2-án nyújtotta be.
- [7] Az ügyben érintett bírósági végzés alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és a nemperes eljárásban résztvevő kérelmezettként érintettnek minősül.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában azonban nem tesz eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételnek, mivel ez a rendelkezés az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért arra alkotmányjogi panasz nem alapítható [lásd például: 3470/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [8]].
- [9] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit egyebekben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó úgy véli, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére a tisztességes eljáráshoz való jogot sértő eljárás eredményeképpen, a gyermek érdekeit sértő módon került sor); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Szegedi Törvényszék 4.Pkf.21.420/2020/6. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott végzés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és – az elsőfokú bírósági döntésre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg azt.
- [10] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [11] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet egyrészt arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések – az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése – tartalmát érintően [lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 3216/2020. (VI. 19.) AB határozat és 3067/2021. (II. 24.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.)]. Kiemelést érdemel, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban részletesen kifejtette az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből fakadó, a különélő szülőt megillető kapcsolattartáshoz való jog és az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésén alapuló, az együtt élő szülő oldalán megjelenő neveléshez való jog konkurálása eseteire vonatkozó alkotmányos követelményeket. E döntések tartalmához képest jelen alkotmányjogi panasz nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [12] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá, kitérve először az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmére. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy a Szegedi Törvényszék végzésének indokolásában azonosította a vizsgálandó kérdést (4.Pkf.21.420/2020/6. számú végzés indokolásának [30] bekezdése), és a döntés szempontjából releváns kérdéseket – figyelemmel a fellebbviteli eljárásra vonatkozó törvényi keretekre is – vizsgálat tárgyává tette, továbbá számot adott döntése indokairól, valamint a bizonyítási eszközök értékeléséről is.
- [13] A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]]. Az indítványozó ezzel összefüggésben,

az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére utalva, tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési és bírói mérlegelési kérdéseket is kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [14] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(3) bekezdései vonatkozásában sem mutatta ki a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az ügyben eljáró bíróságok az előttük fekvő nemperes eljárásra vonatkozó anyagi és eljárási jogszabályok mentén azonosították a problémát, majd döntéseikben okszerű indokát adták a kérelmezetti (indítványozói) magatartás felróhatóságának, kitérve arra, hogy ez összefüggésbe hozható-e a zavartalan kapcsolattartás megghiúsulásával.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította: önmagában az, hogy az indítványozó a bírói döntést megalapozatlannak, magára nézve sérelmesnek tartja, és úgy véli, a kapcsolattartás megghiúsulásának és pótlásának a kérdésében a bíróságnak – észszerűségi okok miatt – másképpen kellett volna döntenie, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem elegendő.
- [16] Megjegyzi az Alkotmánybíróság azt is, hogy a Szegedi Járásbíróság 19.Pk.566/2020/17. számú végzésében kitért arra is, hogy amennyiben indítványozó (az alapügy kérelmezettje) a kapcsolattartás végrehajtásának helyszínét kívánja módosítani, arra peres eljárásban van lehetősége.
- [17] Mindezek alapján az eljáró bíróságok végzéseik indokolásában részletesen bemutatták (a vonatkozó jogszabályok konkrét ügyre vetítve történő értelmezésével) miért állapították meg az indítványozó felróhatóságát a kapcsolattartás megghiúsulásával összefüggésben.
- [18] Az Alkotmánybíróság tehát nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [19] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjának, részben pedig a 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1098/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3169/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 19. § (2) bekezdés a) pontja „vagy volt” szövegrésze, 19. § (2a) bekezdés a) pontja és 20. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Sinyei Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Sinyei Dávid ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 19. § (2) bekezdés a) pontja „vagy volt” szövegrésze, 19. § (2a) bekezdés a) pontja és 20. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését, és ezért ezeket semmisítse meg.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján.
- [3] 1.1. Az indítványozó annak igazolását kérte a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóságától (a továbbiakban: elsőfokú adóhatóság), hogy esetében nem állnak fenn az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 19. § (2) bekezdésében felsorolt akadályok. Az elsőfokú adóhatóság megállapította, hogy az igazolás kiállításának feltételei nem állnak fenn, és ezért 4316570562 számú határozatával a kérelmet elutasította. Ennek oka az volt, hogy az indítványozó az akadályhordozó társaság vezető tisztségviselője és 50%-os szavazati joggal rendelkező tagja volt, és az akadályhordozó társaság az igazolás kiállítása iránti kérelem vizsgálatának időpontjában az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott, túlfizetéssel csökkentett, több mint 180 napon keresztül folyamatosan fennálló, 5 millió forintot meghaladó (156 674 100 Ft) adó tartozással rendelkezett. A vezető tisztségviselői és tagi jogviszony az adó tartozás folyamatos fennállásának 180. napját (2019. szeptember 10.) megelőző 360. napon (2018. szeptember 15.), valamint azt követően is fennállt. Az elsőfokú adóhatóság tájékoztatta az indítványozót arról, hogy a határozat közlésétől számított 15 napos jogvesztő határidőn belül az Art. 25. § (2) bekezdése alapján kimentési kérelmet terjeszthet elő, amelynek elbírálására az Art. 20. § (1)–(7) bekezdéseit kell alkalmazni.
- [4] 1.2. Az indítványozó kimentési kérelmet terjesztett elő, amelyben előadta, hogy az akadályhordozó társaság az indítványozó vezető tisztségviselői és tagi jogviszonya megszűnésének időpontjában, 2018. november 26. napján 237 180 000 Ft rövid lejáratú kötelezettséggel rendelkezett, amelyből 180 000 000 Ft egy magánszemélynek nyújtott kölcsönből származott. Ebben az időpontban az akadályhordozó társaság a köztartozásmentes adózási adatbázisban szerepelt, adó tartozással eszerint nem rendelkezett. A magánszemély a kölcsön összegét az 5 millió forintot meghaladó adó tartozás folyamatos fennállásának 180. napjáig, azaz 2019. szeptember 10-ig nem térítette meg. Az igazolás kiadásának megtagadására okot adó tartozást az azt felhalmozó akadályhordozó társaság azért nem tudta kiegyenlíteni, mert az általa teljesített szolgáltatásnyújtás ellenértékét az adós teljes egészében nem egyenlítette ki. Az indítványozó előadta továbbá, hogy a követelés érvényesítése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt. Igazolja mindezt a 2018. október 10. napján kelt keresetlevél, amelynek tanúsága szerint a kölcsön visszafizetése iránt az adóssal szemben a Debreceni Törvényszék előtt pert indított.
- [5] Az elsőfokú adóhatóság a 2020. március 11. napján hozott 6094008848 iktatószámú határozatával az indítványozó kimentési kérelmét elutasította. Az akadályhordozó társaság által nyújtott kölcsön ugyanis nem minősül

vevőkövetelésnek. Az Art. 20. § (2) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai azonban a kimentéshez azt a feltételt támasztják, hogy vevőkkel, megrendelőkkel szemben álljon fenn a követelés, amit a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 29. §-a alapján kell kategorizálni. Egyéb követelés figyelembevételére a kimentési kérelem során nincs jogszabályi lehetőség, mert az nem tartozik bele a törvényi definícióba.

- [6] Az indítványozó fellebbezésére eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) az elsőfokú határozatot 2020. április 15-én kelt 4327286702 iktatószámú határozatával helybenhagyta. Indokolásában megerősítette, hogy az Art. 20. § (2) bekezdés a) pontja kifejezetten termékértékesítésből és szolgáltatásnyújtásból eredő követelésekről szól, amelyek az Sztv. 29. § (2) bekezdésében meghatározott vevőkövetelésnek feleltethetők meg. A kimentési kérelemben hivatkozott pénzkölcsönszerződésből származó követelés ezzel szemben egyéb követelésnek minősül.
- [7] 1.3. Az indítványozó felperesként kereseti kérelmet nyújtott be az előbbi másodfokú határozattal szemben a Fővárosi Törvényszékhez, amely azt elutasította 35.K.707.360/2020/9. számú ítéletével. A bíróság indokolásában megállapította, hogy az indítványozónak azt kellett volna bizonyítania, hogy megfelel az Art. 20. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt három konjunktív feltételnek. Ehhez annak bizonyítására is szükség lett volna, hogy az akadályhordozó cég a törvényi szabálynak megfelelő vevőköveteléssel rendelkezett. Az indítványozó által a közigazgatási eljárás során csatolt, valamint a közigazgatási per során is rendelkezésre állt kölcsönszerződésből éppen ellenkezőleg az volt megállapítható, hogy nem áruszállításból és szolgáltatásból eredő vevőköveteléssel rendelkezett az akadályhordozó cég. Az akadályhordozó ügyvezetőjének meghallgatását a bíróság, mint a per eldöntése szempontjából szükségtelen indítványt elutasította, ugyanis az indítványozó kimentési kérelmében és keresetlevelében hivatkozott vevőkövetelés fennállása, illetve a rendelkezésre álló pénzkölcsönszerződés minősítése olyan jogkérdés, amelynek eldöntése szempontjából az ügyvezetői előadás relevanciával nem bír.
- [8] 2. A Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletét követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az Art. 19. § (2) bekezdés a) pontja „vagy volt” szövegrészével, 19. § (2a) bekezdés a) pontjával és 20. § (2) bekezdésével szemben.
- [9] 2.1. A főtitkár hiánypótlási felhívására benyújtott indítvány-kiegészítésében, amelyet az indítványozó az eredeti beadvánnyal egységes szerkezetbe foglalva terjesztett elő, a következőket adta elő azzal az eltéréssel, hogy az egységes változatban már nem hívta fel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és O) cikkét.
- [10] Az Art. 19. §-ának támadott részei az indítványozó szerint sértik a vállalkozáshoz való jogot [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés], mert az „adószám megállapítás megtagadása, illetve törlésének fenyegetettsége miatt az érintett személy egyáltalán nem vehet részt a gazdasági életben »céget irányító szerepben«, illetve kizárólag csak olyan cégben szerezhethet kisebbségi tulajdonrészt, ahol más, többségi tulajdonnal rendelkező tulajdonos is van a társaságban. Ez a korlátozás azonban nem indokolható olyan személyek esetében, akik törvényesen működő cég vezető tisztségviselőjeként, cégvezetőjeként, tagjaként vagy részvényeseként tevékenykedtek e jogviszonyuk megszűnéséig. Ezért az alapjog-korlátozás az ő esetükben az Alaptörvény szükségesség és arányosság követelményét megfogalmazó I. cikk (3) bekezdését sérti.”
- [11] Az Art. 20. § (2) bekezdése az indítványban írtak alapján az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése ugyanazon oknál fogva sérül. Mégpedig azért, mert az „adószám megállapításának megtagadásával, illetve törlésével érintett társaságok volt vezető tisztségviselőinek, cégvezetőinek, tagjainak vagy részvényeseinek –, akikkel szemben az eltiltás szankció alkalmazása történik – az Art. alapján nincs lehetőségük a kimentési álláspontjuk bizonyítására, hiszen a jogszabály nem teszi lehetővé ezen bizonyítást arra az időszakra, ameddig a cég vezető tisztségviselői, cégvezetői, tagjai vagy részvényesei voltak, mivel a 20. § (2) bekezdés aa)–ac) bekezdések alapján az az adószám megállapítás megtagadása, illetve törlése időpontjában volna szükséges »ártatlanságukat« bizonyítani, amikor is már nem vezető tisztségviselői, cégvezetői, tagjai vagy részvényesei az adótartozással érintett cégnek, tehát egy lehetetlen helyzetbe kerülnek.”
- [12] 2.2. A pénzügyminiszter *amicus curiae* beadványt nyújtott be, amit az Alkotmánybíróság figyelembe vett döntéshozatala során.

- [13] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [14] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletének közléséhez képest (2021. március 30.) az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidő utolsó napján (2021. május 31.) nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. A kérelmező magánszemély alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége fennáll, mivel a Fővárosi Törvényszék ítéletével befejezett bírósági eljárásban felperes volt. Jogorvoslati jogát kimerítette, amikor keresetet terjesztett elő a másodfokú adóhatóság határozatát vitatva. A jogerős ítélettel szemben további rendes jogorvoslati lehetőség nem állt rendelkezésére. Az indítvány felhívja az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó szabályt [Abtv. 26. § (1) bekezdés], kifejezett kérelmet tartalmaz a jogkövetkezmények megállapítására, valamint pontosan megjelöli a támadott jogszabályi rendelkezéseket és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit. Tehát az indítvány eleget tett az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), c)–d) és f) pontjaiban foglalt követelményeknek.
- [15] 3.2. A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya” {lásd legutóbb: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítvány eleget tesz a határozott kérelemmel szemben támasztott törvényi feltételeknek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az Alkotmánybíróság azt is megállapította továbbá, hogy méltányosan értékelve az előbbi törvényi követelményeket az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben is megfelelőnek tekinthető az indítvány, jóllehet az indítványozó ugyanazzal az érveléssel magyarázta mindkét alapjog sérelmét és alkotmányjogilag releváns indokolást minimálisan, ám elégséges szinten adott elő.
- [17] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése az indítványozó számára – egyéb feltételek teljesítése mellett – annyiban teszi lehetővé alkotmányjogi panasz benyújtását, amennyiben alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be az Alaptörvényben biztosított joga sérelme. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Art. 20. § (2) bekezdésének egészét az indítványozó ügyében nem alkalmazták. Ennek a bekezdésnek az a) pontját alkalmazták akkor, amikor azt vizsgálták, hogy az indítványozó a kimentési kérelem három konjunktív feltételét teljesítette-e az adóregisztrációs eljárásban. Az Art. 20. § (2) bekezdés b) és c) pontjával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz ezért érdemben nem volt vizsgálható.
- [18] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. E feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [19] A jelen ügyben az indítványozó a bírói döntést egyáltalán nem támadta, ezért nem lehetett vizsgálni a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az Alkotmánybíróság az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállását mérlegelte az alábbiak szerint.
- [20] Először a vállalkozáshoz való jog [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés] állított sérelmével kapcsolatban folytatta le a mérlegelést az Alkotmánybíróság, amelynek során figyelembe vette, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van e joggal kapcsolatban {lásd például: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [40]; 33/2019. (XI. 27.) AB határozat, Indokolás [50]; 3/2020. (I. 3.) AB határozat, Indokolás [35]–[36]}. Ennek az a megállapítás is a részét képezi, hogy a szóban forgó alapjog „a vállalkozóvá válás lehetőségének – esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott – biztosítását jelenti.

A vállalkozás joga nem abszolutizálható, és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga egy meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül –, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást {54/1993. (X. 13.) AB határozat, ABH 1993, 340, 341–342, 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [153]–[154]}.” {Lásd az Alaptörvény hatálya előtt először: 26/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [176]; lásd legutóbb: 3211/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [36]}

- [21] Az Alkotmánybíróság – a pénzügyminiszter szakmai álláspontjával egyezően – rámutat arra, hogy az adószám megállapításának akadályai az adóregisztrációs eljárásban a cégbejegyzésre kötelezett adózó adószámának megállapítására vonatkoznak. Nem érintik tehát azokat a vállalkozási jogi formákat, amelyeket nem kötelező bejegyezni a cégnyilvántartásba. Ilyennek minősül például az egyéni vállalkozói státusz. Az indítványban olyan előadás nem szerepelt, miszerint jogszabály csak meghatározott vállalkozási formában tette volna lehetővé az indítványozó számára az általa gyakorolni kívánt tevékenység folytatását. Formakényszerre vonatkozó előírást tehát nem lehetett megállapítani az indítvány alapján. Jelen alkotmányjogi panasz, ilyen körülmények között, a fentebb citált állandó gyakorlathoz képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolta volna a vállalkozáshoz való jog tekintetében.
- [22] Az Alkotmánybíróság azt is mérlegelte, hogy a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1) bekezdés] vonatkozásában felmerül-e alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Ezekkel kapcsolatban azt szükséges felidézni, hogy mindegyik típusú alkotmányjogi panasz elsődleges célja „az egyéni, szubjektív jogvédelem: a ténylegesen jogsérelmet okozó alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott jogsérelem orvosolása. Ehhez kapcsolódik a jogszabály felülvizsgálatára irányuló alkotmányjogi panaszok esetén másodlagos célként a későbbiekben előforduló hasonló jogsértések megelőzése és ennek révén egyben az alkotmányos jogrend objektív védelme. Mindenekelőtt ebben különbözik az alkotmányjogi panasz eljárás az absztrakt utólagos normakontrolltól, amely – egyéni jogvédelmi funkció nélkül is – jövőbeli, esetleges vagy egyébként az indítványozót közvetlenül nem feltétlenül érintő elvont alkotmányossági probléma, alaptörvény-ellenesség megszüntetésének eszköze lehet {3367/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [11]–[13]}.” {Lásd 3232/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [10]} Más megfogalmazásban ez azt jelenti, hogy az „indítványozó szempontjából akkor van értelme az Alaptörvényben biztosított jogok megsértése miatti panasznak, ha az Alkotmánybíróság eljárása folytán jogsérelme orvosolhatóvá válik. Az alkotmányjogi panasz jogorvoslati funkciója az indítványozók nézőpontjából általában az elsődleges cél, jóllehet ezzel párhuzamosan az Alaptörvény védelme is érvényesül.” {6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [117]}
- [23] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az indítványozó ügyében a kimentési kérelmet azért utasították el, mert az a követelés, amire az indítványozó azt alapozta, nem felelt meg az Art. 20. § (2) bekezdés a) pontja szerinti három konjunktív feltétel első két pontjának. Az adóhatóság és a bíróság szakjogi értelmezése szerint ugyanis vevőköveteléssel lehet eleget tenni a kérelemnek. Ezzel szemben az indítványozó egyéb követelésnek minősülő pénzkölcsönre hivatkozott. Az indítványozónak tehát elsődlegesen nem a bizonyítási kötelezettség és teher, hanem a jogalkalmazó szervek jogértelmezése okozott sérelmet, amelynek a felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. A jogvita nem bizonyításra szoruló ténykérdésről, hanem jogértelmezési kérdésről szólt. Megjegyzendő egyebekben az is, hogy az indítványozó számára nem okozott nehézséget az általa hivatkozott, egyéb követelésnek minősülő pénzkölcsön tényének bizonyítása sem annak ellenére, hogy a hatósági eljárás megindítását megelőzően évekkal megszűnt az akadályhordozó vállalkozásban viselt tisztsége.
- [24] Ezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozóra sérelmes döntés nem a bizonyítási kötelezettséggel, illetve teherrel kapcsolatos szabályozásra vezethető vissza. Az indítványozó tartalmilag azt kifogásolta, hogy a vevőköveteléseken felüli egyéb követelést az Art. 20. § (2) bekezdés a) pont aa)–ab) alpontjai nem foglalják magukban. Az indítvány valójában ennek az indítványozó által megfogalmazott hiánynak a körülírására irányult. Ezért szükséges emlékeztetni arra, hogy mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség {lásd például: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]; 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [13]–[15]; 3395/2020. (X. 29.) AB végzés, Indokolás [24]}.
- [25] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában sem áll fenn alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mert az indítványozó ezek tekintetében egyfelől adójogi szakkérdés felülbírálatát kérte; másfelől beadványa mulasztással

előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányult abból a célból, hogy a kimentési kérelmet megalapozó követelések körét a törvényalkotó bővítse az egyéb követelésekkel. Az egyéb követeléseket, mint igazolási okot az Alkotmánybíróság nem tudja beemelni a normaszövegbe, mert jogalkotási hatáskörrel nincs felruházva.

- [26] Összességében azt lehetett megállapítani ebben az ügyben, hogy az Abtv. 29. §-a értelmében nem volt lehetőség és szükség arra, hogy a vállalkozáshoz való joggal, valamint a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos indítványozói előadást az Alkotmánybíróság érdemben vizsgálja.
- [27] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2600/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3170/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 217. § (2) bekezdése utolsó mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Három indítványozó gazdasági társaság közös jogi képviselőjük (dr. Lovász Ernő ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 217. § (2) bekezdése utolsó mondata, miszerint „A végrehajtó intézkedésétől számított 3 hónap eltelte után nem lehet kifogást előterjeszteni; e határidő elmulasztása miatt nincsen helye igazolásnak.” alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozók az általuk sérelmesnek tartott rendelkezést a jogszabály szövegébe 2012. március 15. napjával beiktató, a bírósági végrehajtással kapcsolatos és egyéb igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 59. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérték.
- [2] Az indítványozók kérelmüket az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére alapította.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból az alkotmányjogi panasz benyújtására alapot adó ügy előzményei kapcsán a következőket állapította meg.
- [4] A végrehajtási ügyben adósként érintett egyik indítványozói gazdasági társaságnak (a továbbiakban: indítványozó1.) a (rész)tulajdonában álló másik, szintén indítványozó gazdasági társaságban levő 74%-os üzletrésze végrehajtási árverés során értékesítésre került egy másik gazdasági társaság részére. Az indítványozók az indítványban, illetve már a végrehajtási kifogásban és az azzal kapcsolatban folytatott bírósági eljárásban előadottak szerint – kézbesítéssel kapcsolatos okok miatt – az árverésről nem értesültek, így az indítványozó1. az őt a jogszabályok alapján megillető elővásárlási, illetve előárverezési jogával az árverésen élni nem tudott. Mivel a már lezajlott árverésről az állításuk szerint mindhárom indítványozó csak a Vht. támadott rendelkezése alapján nyitva álló objektív jogvesztő határidő eltelte után értesült, a végrehajtási intézkedéssel szemben kifogással élő Indítványozó1. is csak e határidő után tudta kifogását előterjeszteni. Az elsőfokú bíróság elutasította az indítványozó1. végrehajtási kifogását, az általa fellebbezéssel megtámadott elsőfokú végzést a másodfokú bíróság helybenhagyta.
- [5] Az indítványozók álláspontja szerint a Vht. 2012. március 15. napjától hatályos 217. § (2) bekezdése alapján az adós akadályoztatása, illetve utólagos tudomásszerzése esetén, aránytalanul rövid idő áll rendelkezésre az adósok tulajdonát érintő végrehajtói intézkedés elleni jogorvoslat megtételére. Három hónapnál hosszabb idejű akadályoztatás esetén egyáltalán nem tudnak igénybe venni az ezen tulajdonat érintő végrehajtói intézkedés elleni jogorvoslatot; ez a jogorvoslathoz való jog aránytalan korlátozását jelenti. Álláspontjuk szerint mindez súlyosan sérti az adósok tulajdonhoz való jogát is, ami a jelen ügyben konkrétan abban testesült meg, hogy az adóst (indítványozó1.) és a gazdasági társaságban szintén tulajdonrészrel rendelkező másik két indítványozót arra tekintettel, hogy az üzletrésszel érintett gazdasági társaságban egy abban korábban tulajdonnal nem rendelkező másik gazdasági társaság szerzett – ráadásul jóval áron alul – többségi befolyást, különösen jelentős mértékű vagyoni hátrány érte.

- [6] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [7] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) *a)–f)* pont] az alábbiak szerint tesz eleget.
- [8] Az indítványozó jogi képviselője alkotmányjogi panaszát a támadott végzéshez képest az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben terjesztette elő.
- [9] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt formai követelményeknek eleget tesz, mivel megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 26. § (1) bekezdése]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (7) bekezdése]. Az indítvány a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést tartalmaz; valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére.
- [10] Az eredetileg előterjesztett alkotmányjogi panaszban az indítványozók annak megállapítását is kérték, hogy a jogalkotó mulasztással alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó, illetve bíróság határozatai, intézkedései ellen a Vht. kifejezett rendelkezéseinek hiányában és az egységes bírói gyakorlat alapján nincsen lehetőség a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslati eljárás lefolytatására. Az indítvány kiegészítésében egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panaszban azonban a mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítása iránti kérelmüket – amelyre egyébként az Abtv. és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján indítványozói jogosultsággal nem rendelkeznek – az indítványozók már nem tartották fenn.
- [11] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt, valamint a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [12] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c)* pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírói eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán *a)* az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és *b)* jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó, mint a végrehajtási kifogás előterjesztője, az annak tárgyában hozott bírói döntés tekintetében nyilvánvalóan érintettnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a végrehajtási árveréssel összefüggésben előterjesztett végrehajtási kifogás tárgyában folyt bírói eljárás tekintetében az árveréssel érintett gazdasági társaságban üzletrésszel rendelkező másik két indítványozó gazdasági társaság is érintettnek tekinthető.
- [14] Az indítványozóknak nem áll rendelkezésére további jogorvoslati lehetőség, ezért a panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [15] Az indítvánnyal támadott rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság korábban még nem hozott döntést, így az Abtv. 31. § (1) bekezdésében foglaltaknak az indítvány megfelel.
- [16] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [17] Az Abtv. 29. §-ában említett alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (7) bekezdése – tartalmát, védelmi körét érintően. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel újnak tekinthető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [18] A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó feltételt érintően az Alkotmánybíróság elsőként emlékeztet az alábbiakra.
- [19] Az Alkotmánybíróság korábban – köztük több korai, még az Alkotmány hatálya alatt született döntésében – már számos alkalommal folytatott vizsgálatot az eljárási és anyagi jogi (jogvesztő) határidőkkel összefüggésben. Azok alapján pedig – a bírósághoz fordulás jogával összefüggésben – megállapítást nyert, hogy önmagában az, hogy a jogalkotó valamely (polgári vagy közigazgatási jogi) eljárási cselekmény elvégzésére, akár magára

keresetindításra is, jogvesztő határidőt állapít meg, bár alapjog érvényesülését korlátozza, mégsem tekinthető automatikusan ellentétesnek az Alaptörvény (korábban pedig az Alkotmány) rendelkezéseivel. A bírósághoz fordulás joga – csakúgy, mint a jogorvoslathoz való jog – nem korlátozhatatlan alapjog. A korlátozás szükségességét az igazságszolgáltatás és közigazgatás hatékony működéséhez fűződő alkotmányos érdek, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvének érvényesülése – aminek a címzettek joggyakorlásának biztosítása is lényeges eleme – igazolja {vö. pl. 6/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [66]; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 499; 935/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 765, 772–773; 218/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 580, 582–583; 70/2006. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2006, 786, 803; 46/D/2007. AB határozat, ABH 2008, 2795, 2798; megerősítette: 3149/2019. (VI. 26. AB határozat, Indokolás [29]–[44]}. Ennél fogva az egyes eljárási és anyagi jogi határidőknek az arányosság elvének szem előtt tartásával történő, jogpolitikai és pragmatikus szempontokat is figyelembe vevő meghatározása tekintetében a jogalkotó viszonylag széles körű mérlegelési szabadsággal rendelkezik. Ennek konkrét mértéke alapvetően – a szélsőségesen, aránytalanul rövid, vagy hosszú időtartamban történő meghatározás esetét leszámítva – nem alkotmányossági kérdés {vö. 5/2017. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [16]}. Az egyes határidők elmulasztása és az annak kimentésére az érintett által (immár jogvesztő határidőn belül) esetlegesen előterjeszhető igazolás elfogadhatóságának vizsgálata, vagyis a „mulasztás igazolásával összefüggő, illetve a kézbesítési körülmények mint tényszerű és joggyakorlati kérdések mérlegelése” nem az Alkotmánybíróság, hanem a rendes bíróságok döntési jogkörébe tartozó kérdés {lásd: 3112/2015. (VI. 23.) AB határozat, Indokolás [27]; megerősítette: 3149/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [44]}.

- [20] Mindezek szem előtt tartása mellett a rendelkezésre álló iratok alapján az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [21] Az indítványozó1. végrehajtási kifogása tárgyában eljáró bíróságok megállapították, hogy a kifogás előterjesztésére az erre a Vht. 217. § (2) bekezdésében írt jogvesztő határidő sérelmével kerül sor és erre tekintettel annak érdemi vizsgálatára a törvény rendelkezésénél fogva egyébként sem lenne lehetőség, ugyanakkor az abban foglaltakkal összefüggésben tartalmi megállapításokat is tettek. Ezek lényege, hogy a végrehajtási eljárásban a Vht. alapján csak a végrehajtó valamely intézkedését lehet támadni; az Indítványozó1. által a kifogásban felhozott, magát a végrehajtható okiratot, illetve a végrehajtással kapcsolatos egyes okiratok számára történtő kézbesítésének tényét, a kézbesítés szabályszerűségét vitató érvek tartalmilag nem végrehajtási, hanem kézbesítési kifogásnak minősülnek. Ennek előterjesztésére azonban az indítványozó1.-nek a végrehajtási eljárás alapjául szolgáló, közjegyző által kibocsátott jogerős fizetési meghagyást kibocsátó közjegyzőnél lehetett volna előterjeszteni; ilyen tartalmú kifogás elbírálására a végrehajtási kifogás alapján eljáró bíróságnak nincs jogszabályi lehetősége. A bíróság kiemelte, hogy a Vht. 217. §-a alapján végrehajtási kifogás előterjesztésének a végrehajtó törvénysértő intézkedése vagy mulasztása esetén van helye. Az elsőfokú bíróság felhívta továbbá a végrehajtási kifogásában (csakúgy, mint az alkotmányjogi panaszban) egyébként a végrehajtást kérő hitelezőnek a végrehajtandó okirat kibocsátását eredményező magatartásának, eljárásának tisztességességét, jóhiszeműségét megkérdőjelező Indítványozó1. figyelmét arra is, hogy végrehajtandó okirat alapján az eljáró végrehajtót a „a végrehajtási lap alapján eljárási kötelezettség terheli, a végrehajtás alapjául szolgáló okirat jogalapját és összecszerűségét nem jogosult vizsgálni. Tartalmilag tehát nem megfelelő jelen ügyben a végrehajtási kifogás mint jogorvoslat megválasztása, hiszen az, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló határozat miként emelkedik jogerőre, nem a végrehajtó intézkedéséhez kapcsolható kérdés, a végrehajtó ugyanis kötve van a végrehajtható okiratban foglaltakhoz.”
- [22] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megítélése szerint megállapítható volt, hogy az eljáró bíróságok (szak)jogi álláspontja szerint az indítványozó az általa előterjesztett tartalommal a végrehajtási kifogása alapján abban az esetben sem számíthatott volna beadványa számára kedvező elbírálására, ha a támadott rendelkezés hatálybalépését megelőzően, vagyis a 2012. március 14. napjáig hatályos törvényszövegnek megfelelően a jogvesztő határidő tartama 3 helyett 6 hónap lett volna.
- [23] A fentiekre tekintettel az Abtv. 26. § (1) bekezdésében írott azon feltétel kapcsán, amelynek értelmében az indítványozó állított (alapjogi) jogsérelmének a támadott jogszabályi rendelkezésnek az ügyben folytatott bírósági eljárásban történő alkalmazása következtében kell bekövetkeznie, az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az csak formálisan teljesült. Ennek oka, hogy az indítványozó(k) számára kedvezőtlen tartalmú, az érdemi elbírálást mellőző bírósági döntés meghozatalára a végrehajtási kifogás előterjesztésére a Vht. 217. § (2) bekezdésének első mondatában főszabályként meghatározott 15 napos határidőn túlmenően a második mondatban rögzített jogvesztő határidő hosszától függetlenül sor került volna. A rendelkezésre álló iratokból ugyanis

megállapítható volt, hogy az előterjesztett tartalommal a végrehajtási kifogás érdemi elbírálására az eljáró bíróságoknak a döntéseik indokolásában is rögzített álláspontja szerint abban az esetben sem kerülhetett volna sor, ha az a jogvesztő határidőn belül kerül benyújtásra. Ebből kifolyólag ugyan „pusztán” az indítványban támadott jogszabályi rendelkezés alkalmazása esetén is az indítványozó számára kedvezőtlen tartalmú döntés született volna, ugyanakkor az is megállapítható volt, hogy az eljáró bíróság(ok) az ügyben ennek hiányában irányadó egyéb jogszabályi rendelkezések alkalmazásával sem hozhattak volna ettől tartalmában eltérő, érdemi elbírálást tartalmazó és az indítványozó(k) számára kedvező döntést.

- [24] Az Alkotmánybíróság a jelen ügy kapcsán ezért úgy ítélte meg, hogy a fentiek alapján az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogának sérelme nem következhetett be a támadott rendelkezés alkalmazása folytán. A jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján eljárási jogi (formai) értelemben a másodfokú döntéshez, vagyis lényegében a fellebbezéshez való jogot – közigazgatási eljárások esetében a hatósági döntéssel szemben (legalább egyfokú) bírói jogvédelem igénybevételének lehetőségét – jelenti; tartalmi értelemben pedig az érdemi jogorvoslás lehetőségét, vagyis a jogorvoslatot igénybe vevő számára annak ténybeli-jogi feltételei esetén kedvező tartalmú döntés meghozatalának reális esélyét. A jogorvoslat „lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni” {vö. pl. 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [74]}. A jelen ügy kapcsán született bírósági döntésekből megállapítható volt, hogy az ezen kérdés megítélésében elsődlegesen hatáskörrel rendelkező rendes bíróságok álláspontja szerint az indítványozói. által a végrehajtási kifogásban – illetve az indítványozók által az alkotmányjogi panaszban is – előadott érvek alapján ügyükben nem volt kizárt hatékony jogorvoslat igénybevétele; ugyanakkor az esetükben más, nem a végrehajtási kifogás útján kezdeményezett eljárás(ok) útján történhetett volna meg.
- [25] A támadott jogszabályi rendelkezés egyebekben a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma kapcsán az alkotmánybíróság gyakorlatából fentebb hivatkozott feltételekkel az Alkotmánybíróság megítélése szerint önmagában nem áll ellentétben. Ugyan a bíróság eljárásának kezdeményezése tekintetében meghatározott határidő előírás az említett alapjog korlátozásával potenciálisan összefüggésbe hozható, ugyanakkor annak szükségessége az Alkotmánybíróság idézett gyakorlatára figyelemmel kétségtől elválaszthatóan igazoltnak tekinthető; az esetleges korlátozás arányosságának (vagyis a jogvesztő határidő tartamának konkrét mértékének) vizsgálata pedig az Alkotmánybíróság szerint a jelen ügy kapcsán – arra is tekintettel, hogy a bíróságok szakjogi jogértelmezése alapján az adott tartalommal a végrehajtási kifogás érdemi elbírálása tartalmi okokból eleve kizárt volt – nem volt indokolt.
- [26] Az indítványozók a tulajdonhoz való jog állított sérelmét egyrészt a jogorvoslathoz való jog sérelmének feltételezett megállapíthatóságára, másrészt pedig azokra a szakjogi érvekre alapították, amelyeket a bíróságok a döntéseik kialakítása során áttekintettek, és azok indokolásában végrehajtási eljárás keretein belül figyelembe nem vehetőként értékelték. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmével összefüggésben érdemi vizsgálatra és így értelemszerűen annak megállapítására a korábban írtak szerint az Alkotmánybíróság nem látott lehetőséget. A bíróságok által a tartalmi érvelés tekintetében elfoglalt, a végrehajtási kifogással összefüggésben azok érdemi elbírálhatóságának hiányával kapcsolatban kialakított szakjogi álláspont pedig a jogorvoslathoz való jog sérelmének megállapításához hasonlóan annak kimondását is kizárja, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése esetleges sérelme a támadott jogszabályi rendelkezés alkalmazása folytán következett volna be (tekintettel arra, hogy a támadott rendelkezés alkalmazásának hiányában is azonos tartalmú, az indítványozók számára kedvezőtlen, nem érdemi döntésnek lett volna helye). A tulajdonhoz való jog sérelmének esetleges megállapítása – annak ellenére, hogy a jelen ügyben nem a bíróságok jogértelmezésének vizsgálatával kapcsolatosan, az Abtv. 27. §-a, hanem a 26. § (1) bekezdése alapján indult eljárás – szükségszerűen a bíróságok szakjogi, törvényértelmezési kérdésben kialakított álláspontjának felülvizsgálatát is eredményezné.
- [27] Mindezek miatt az Alkotmánybíróság – annak ellenére is, hogy az indítvány az Abtv. 27. §-a szerinti, a bírói jogértelmezés alaptörvény-ellenességére alapított elemet nem tartalmaz – a jelen ügyben is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban

elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem látta indokoltnak, sem pedig lehetségesnek az eljáró bíróságoknak a végrehajtási kifogás tartalmi érvelésével kapcsolatban kialakított jogértelmezésével összefüggésben az Abtv. 28. § (2) bekezdésében az Abtv. 27. §-a szerinti vizsgálatra áttérés számára egyébként biztosított lehetőségének alkalmazását sem.

- [28] Az indítványozók az általuk sérelmesnek tartott rendelkezést a jogszabály szövegébe 2012. március 15. napjával beiktató Módtv. 59. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérték. A Módtv. 59. §-a alaptörvény-ellenessége megállapítására a Vht. 217. § (2) bekezdése kapcsán kifejtettek okán ugyancsak nem volt lehetőség.
- [29] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján folytatott eljárásban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [30] 3. Ezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, valamint a 29. §-ában írt vagylagos feltételek egyikének sem tesz eleget, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022 március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1122/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3171/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.359/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó saját, és törvényes képviselőként gyermeke nevében alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.37.359/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Pécsi Törvényszék 2.K.701.759/2020/7. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. 2015 októberében az indítványozó a gyermeke életkorhoz kötött kötelező védőoltások alóli mentesítése érdekében eljárást kezdeményezett a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatala előtt, az eljárásban azonban több éven keresztül nem született döntés.
- [3] 2019. április 8. napján (miközben a 2015. októberében indult eljárás még formálisan, az eljárást lezáró döntés hiányában folyamatban volt) a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatala (elsőfokú hatóság) az indítványozóval szemben eljárást indított az életkorhoz kötött kötelező védőoltások elmaradása ügyében, és elrendelte a védőoltások pótlását. Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Somogy Megyei Kormányhivatal 2019. október 24-én kelt SO/NEF/00691-3/2019. számú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta, az MMR védőoltás felvételére vonatkozó kötelezést helybenhagyta, a DTPa típusú oltásokkal kapcsolatos rendelkezést pedig megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot a mentesítési eljárás befejezésére utasította. Az indítványozó ezt követően bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett. A Pécsi Törvényszék 2020. május 27-én kelt 2.K.700.109/2020/7. számú ítéletével a másodfokú hatóság döntését az elsőfokú hatóság határozatára is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.
- [4] A közigazgatási szervek eljárása ezt követően kétirányú volt.
- [5] Az elsőfokú hatóság 2020. szeptember 18-án kelt SO/NEO/01934-4/2020. számú határozatával az indítványozó gyermekét nem mentesítette az életkorhoz kötött kötelező védőoltások alól. Az indítványozó a határozat bírósági felülvizsgálatát kérelmezte, a keresetet azonban a Pécsi Törvényszék 2021. január 22. napján kelt 2.K.701.585/2020/8. számú ítéletével elutasította.
- [6] A másik eljárásban – amely az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgált – a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatala 2020. július 20. napján kelt SO-05/NEO/0119-8/20. számú végzésével a 2015-ben indult mentesítési eljárást megszüntette.
- [7] Az indítványozó fellebbezéssel élt a döntéssel szemben, a Somogy Megyei Kormányhivatal azonban a mentesítési eljárást megszüntető végzést 2020. november 2. napján kelt SO/NEF/00710-2/2020. számú végzésével helybenhagyta.
- [8] Az indítványozó ezt követően keresetet nyújtott be a végzés ellen, amelyet a Pécsi Törvényszék 2021. február 19. napján kelt 2.K.701.795/2020/7. számú ítéletével elutasított. Megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz-eljárás alapjául szolgáló eljárásban az első- és másodfokú hatóságnak meg kellett szüntetnie a 2015-ben indult eljárást. A bíróság álláspontja szerint egyértelmű, hogy az ezzel az indítványozó semmilyen jogsérelmet nem szenvedett, tekintettel arra, hogy az egyéb eljárásokban a hatóságok az érdemi kérdésről, azaz a mentesítésről határozatot hoztak, az arra irányuló felülvizsgálati kérelmet pedig a bíróság már elbírálta. Mindezek alapján az is egyértelmű az ítélet szerint, hogy nincs olyan függő eljárás, amelynek során döntenie kellene a mentesítés kérdésében. Az ítélet rögzítette, hogy a hatóságok, illetve a bíróság valamennyi indítványozói kérelem tárgyában

döntöttek, az indítványozót jogsérelem nem érte, továbbá az eljárást megszüntető végzés jogszerű volt (Pécsi Törvényszék ítélete, Indokolás [59]).

- [9] Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, a Kúria azonban annak befogadását Kfv.IV.37.359/2021/2. számú végzésével megtagadta.
- [10] 1.2. Az indítványozó a Kúria jogerős végzésének kézhezvételét követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát 2021. június 26. napján, amelyben az Abtv. 27. § alapján a Pécsi Törvényszék 2.K.701.795/2020/7. számú ítéletét és a Kúria Kfv.IV.37.359/2020/2. számú végzését, valamint a Somogy Megyei Kormányhivatal Marcali Járási Hivatala elsőfokú és a Somogy Megyei Kormányhivatal másodfokú végzését egyaránt támadta. Az indítványozó kérte a támadott döntések végrehajtásának felfüggesztését is. Az indítványozó a főtítkár felhívására az indítványát kiegészítette, és egységes szerkezetben 2021. szeptember 13. napján megküldte az Alkotmánybíróságnak. Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvénnyel.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkének sérelmét több okból is megvalósulni látta.
- [12] Az indítványozó elsőként amiatt állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, mert álláspontja szerint a másodfokú hatóság hatáskör hiányában hozta meg döntését, amely döntést hivatalból semmis határozatnak kell tekinteni. Álláspontját arra alapozza, hogy 2020. január 1. napjával a Kormányhivatal, mint másodfokú hatóság hatáskörét korábban megalapozó, a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási hivatal népegészségügyi feladatainak az ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 13. § (2) bekezdését a jogalkotó hatályon kívül helyezte. Ezt a körülményt azonban a Pécsi Törvényszék az indítványozó kifejezett kérelme ellenére sem vizsgálta. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok azzal, hogy a másodfokú hatóságnak az ügy lényegére kiható jogszabálysértéseit figyelmen kívül hagyták, megsértették a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot, továbbá az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény számos rendelkezését.
- [13] Az indítványozó másrészt a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét amiatt is állította, mert álláspontja szerint a hatóság a bírósági ítéletben előírtakkal ellentétben nem érdemben bírálta el a 2015-ben benyújtott mentesítési kérelmét, hanem 2020-ban törvénysértően megszüntette azt, majd új mentesítési eljárást indított hivatalból, amelyet az indítványozó nem kérelmezett. Az indítványozó megjegyezte, hogy az új eljárás megindítása miatt az ügyét már a megváltozott rendelkezések alapján ítélte meg a hatóság, 2015-ben ugyanis még jogszabály nem írta elő kifejezetten a kezelőorvos szakvéleményének csatolási kötelezettségét. Az indítvány szerint azáltal, hogy a hatóság az eljárás során becsatolt két szakvéleményt figyelmen kívül hagyta, nem tett eleget a tényállás-felderítési kötelezettségének sem. A Pécsi Törvényszék az indítvány szerint azt sem vizsgálta, hogy a Kormányhivatal jogszerűen hivatkozott-e az eljárást megszüntető okra.
- [14] Az indítványozó kifogásolta ezenkívül, hogy sem a másodfokú hatóság, sem a Törvényszék nem tett eleget indokolási kötelezettségének, ezzel is sértve a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogát. Sérelemként fogalmazta meg az indítványozó, hogy a Pécsi Törvényszék a „kereseti kérelemben pontosan és világosan körülírt egyetlen kérdésben sem fejtette ki az álláspontját”.
- [15] Az indítványozó az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének, II. cikkének, III. cikk (2) bekezdésének, VII. cikk (1) bekezdésének, X. cikk (2) bekezdésének, XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseinek, valamint XX. cikk (1) bekezdésének sérelmét vélte megvalósulni amiatt, hogy a 2015-ben indult mentesítési eljárás során becsatolt két orvosi szakvéleményt a hatóságok figyelmen kívül hagyták. Az indítványozó felhívta a figyelmet arra, hogy az egészségkárosodást a mentesítési eljárásban csak valószínűsíteni kell, és a hatóság szakmai kérdésekben nem foglalhat állást.
- [16] Az indítvány szerint egyúttal az Alaptörvény B) cikkének sérelmét is okozzák a fenti jogsértések, így a hatáskör hiányában meghozott másodfokú döntés, a mentesítési eljárás megszüntetése, valamint a hatósági és bírósági döntésekben a jogszabályi háttér megjelölésének hiánya.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [18] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy

az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2021. május 31. napján vette át, melyhez képest az alkotmányjogi panasz határidőben, 2021. június 16. napján került előterjesztésre.

- [19] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény II. cikke, III. cikk (2) bekezdése, VII. cikk (1) bekezdése, X. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései, XX. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [20] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panasz ugyanakkor csak kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén alapítható {lásd például: 17/2021. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [20]}. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét alkotmányjogi panaszában nem a visszaható hatály tilalmával, illetőleg a kellő felkészülési idő követelményével összefüggésben állította, ezért az ebben az elemében nem felel meg az Abtv. 27. (1) bekezdés a) pontjából fakadó követelménynek.
- [21] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése sem tartalmaz az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]}, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemében sem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [22] Az Alkotmánybíróság rögzíti továbbá, hogy gyakorlata következetes a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre a közigazgatási aktusok közvetlen vizsgálatára, ha azokkal szemben biztosított a bírósági jogorvoslat lehetősége {3090/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [22]}. Nincs akadálya ugyanakkor annak, hogy az Alkotmánybíróság egy bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt, ha a bíróság helybenhagy egy jogszabálysértő közigazgatási határozatot, ezzel mintegy „elfogadva” az alaptörvény-ellenességet {3071/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ebből ugyanakkor az is következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak áttételesen, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntésen keresztül állapíthatja meg. Figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára, valamint figyelemmel a támadott bírói döntések megállapításaira, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító panaszszöveget az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése keretei között értékelte.
- [23] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [24] Az indítványozó Alaptörvény II. cikke, III. cikk (2) bekezdése, VII. cikk (1) bekezdése, X. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései, XX. cikk (1) bekezdése, sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjogok vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [25] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjog tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [26] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.

- [27] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [28] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét több okból látta megvalósulni: egyrészt állította, hogy a másodfokú hatóság jogszabályváltozás következtében hatáskör hiányában hozta meg a döntését, másrészt sérelmezte, hogy törvénytől szüntette meg az elsőfokú hatóság a mentesítés iránti eljárást, és nem tett eleget tényállás felderítési kötelezettségének akkor, amikor figyelmen kívül hagyta a becsatolt két szakvéleményt. Harmadrészt sérelmezte az indítványozó, hogy sem a másodfokú hatóság, sem pedig a Pécsi Törvényszék nem tett eleget indokolási kötelezettségének.
- [29] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.
- [30] Az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben az indokolási kötelezettség állított sérelme kivételével kizárólag olyan törvényességi, valamint bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [31] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]]. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok jogi álláspontját, illetőleg az indítványozó szerint valamely jogszabályi rendelkezést az eljáró hatóságok, illetőleg a bíróságok megsértettek, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően sem a tényállás megfelelő felderítése, sem pedig a vonatkozó eljárási törvényeknek való megfelelés kérdését nem vizsgálhatja eljárása során.
- [32] Az Alkotmánybíróság az indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben megállapította, hogy a Pécsi Törvényszék az életkorhoz kötött kötelező védőoltások alóli mentesítés tárgyában folyó eljárás megszüntetésének körülményeit megvizsgálta, és döntését részletesen megindokolta. A Kúria is azt rögzítette, hogy a Pécsi Törvényszék az ítéletében a hatóság döntését érdemben, az egyedi ügy sajátos jellemzőire is vizsgálta (Kúria végzése, Indokolás [13]). Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a bírósági felülvizsgálat tárgya kizárólag a hatóság mentesítési eljárást megszüntető végzése volt. Az orvosi szakvélemények figyelembevétele, illetve bármely, a mentesítéssel kapcsolatos érdemi indokolás, illetve annak hiánya csak a későbbi indult mentesítési eljárásnak lehetett tárgya, és a mentesítési kérelem elutasításáról rendelkező döntéssel szemben a Törvényszék egy másik eljárásban szintén bírósági felülvizsgálatot folytatott le. Az Alkotmánybíróság e körben kiemeli, hogy az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [legutóbb például: 3500/2021. (XI. 30) AB végzés, Indokolás [19]]. Jelen esetben pedig a Pécsi Törvényszék ítéletében egyértelműen rögzítette, hogy a kereset elbírálása szempontjából mi és milyen indokból minősül érdemi kérdésnek, a keresetben megjelölt további kérdések vizsgálata pedig miért szükségtelen (Pécsi Törvényszék ítélete, Indokolás [59]). Önmagában az a tény, hogy az indítványozó a Pécsi Törvényszék ezen megállapítását vitatja, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az Alkotmánybíróság egyebekben azt is megjegyzi, hogy a másodfokú hatóság hatáskörét érintő, az indítványozó által hivatkozott jogszabálymódosítást [R. 13. § (2) bekezdése] kizárólag a 2020. március 1. napját

követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni, az alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló eljárás pedig 2015 októberében indult.

- [33] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [34] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.
- [35] Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában kérte a sérelmezett döntések végrehajtásának felfüggesztését is. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz visszautasításáról döntött, az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemről nem kellett határoznia.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2646/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3172/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.824/2021/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Novák Rebeka ügyvéd) eljáró természetes személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.824/2021/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.31.039/2019/42. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita lényege az alábbiak szerint foglalható össze. Az indítványozó és volt férje 2011-ben kötöttek házasságot. Házasságukból két gyermekük született (2012-ben és 2013-ban). A felek házasságát a Budai Központi Kerületi Bíróság 2017 decemberében a 9.P.XI.30.164/2017/10. számú ítéletével felbontotta, és jóváhagyta a peres felek egyezségét is, amelyben megállapodtak arról, hogy a szülői felügyeleti jogokat közösen gyakorolják. A szülők az egyezségben a gyermekek lakóhelyét az édesanyánál jelölték ki, és megállapodtak a tartásdíj összegében is. A kapcsolattartás rendezését a bíróságtól nem kérték, jegyzőkönyvi nyilatkozatban állapodtak meg az eljárás során annak szabályozásáról.
- [3] Mivel azonban a felek a közös szülői felügyelet gyakorlása tekintetében nem tudtak megfelelően együttműködni egymással, és a kapcsolattartás kérdése is folyamatosan konfliktusokat okozott közöttük, az indítványozó 2019 decemberében keresetlevelet terjesztett elő a szülői felügyeleti jog és kapcsolattartás bíróság általi szabályozása iránt. A Budai Központi Kerületi Bíróság először 2020. július 1. napján kelt – a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 54.Pf.634.405/2020/3. számú helybenhagyó végzésével jogerőre emelkedett – 24. szám alatti végzésében ideiglenes intézkedéssel szabályozta az alperesnek a gyermekekkel való kapcsolattartását, majd 2021. január 21. napján kelt 10.P.XI.31.039/2019/42. számú ítéletével megváltoztatta a szülők egyezségét: a szülői felügyeleti jogokat az indítványozóra ruházta (az alperesi édesapa a gyermekek sorsát érintő lényeges kérdéseket leszámítva szülői felügyeleti jogokat nem gyakorolhat), és szabályozta a kapcsolattartást. A bíróság a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen arra a megállapításra jutott, hogy a gyermekek nevelésére és gondozására, illetve a gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlására mindkét szülő alkalmas, a gyermekeknek mindkét szülőjükkel jó és szeretetteljes a kapcsolata, szüleikhez egyformán ragaszkodnak. A bíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy a felek között a jövőben a közös szülői felügyelet nem tartható fenn, figyelemmel arra, hogy az egyezségkötés óta a szülők a közös szülői felügyelet tekintetében nem tudnak együttműködni, a gyermekekkel való kapcsolattartás kérdésében is számtalan konfliktus alakult ki közöttük.
- [4] A bíróság a perben kirendelt igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleményt és annak kiegészítését nem tartotta aggályosnak, a szakvéleményt a kiegészítéssel együtt aggálytalanként elfogadta (Budai Központi Kerületi Bíróság ítélete, Indokolás [29]–[30]). A bíróság rögzítette, hogy a perben beszerzett szakértői vélemény és kiegészítése a feltett kérdésekre megfelelően választ adott, sem az iratokkal, sem önmagával nem ellentétes, nem homályos, nem hiányos, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően készült el, ezért a bíróság a perben beszerzett egyesített pszichológus és elmeorvos szakértői véleményt aggálytalanként fogadta el, és az indítványozó szakértői vélemény további kiegészítésére, valamint új szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványát mellőzte (Budai Központi Kerületi Bíróság ítélete, Indokolás [40]).
- [5] Az indítványozó ezt követően fellebbezést terjesztett elő az ítélet ellen, amelyben elsődlegesen hétközi folyamatos kapcsolattartás időtartamának csökkentését, valamint a nyári és a téli szünetben történő kapcsolattartás módosítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság

új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. A Fővárosi Törvényszék 2021. június 7. napján kelt 54.Pf.631.824/2021/6. számú ítéletével az indítványozó fellebbezésének részben helyt adva az elsőfokú döntést részben megváltoztatta: megszüntette a közös szülői felügyeletet (amelyről az elsőfokú ítélet nem rendelkezett), valamint szabályozta az időszakos kapcsolattartást. A hétközi folyamatos kapcsolattartás időtartamát azonban nem csökkentette, hangsúlyozta, hogy az ilyen széleskörű kapcsolattartás a gyermekek érdekeit szolgálja.

- [6] 1.2. A Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletével szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt 2021. szeptember 17. napján, amelyben az Abtv. 27. § alapján a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 54.Pf.631.824/2021/6. számú ítéletét és a Budai Központi Kerületi Bíróság 10.P.XI.31.039/2019/42. számú ítéletét egyaránt támadta. Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések az alábbiak szerint ellentétesek az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével, VI. cikk (1) bekezdésével, XVI. cikkével, XXVIII. cikkével, valamint 28. cikkével.
- [7] Az indítvány szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás keretében a felek meghallgatásán túl beszerezte a gyámhatóságtól és a családsegítőtől a családdal kapcsolatos valamennyi iratot, tanúként meghallgatta az indítványozó édesanyját, testvérét, testvére feleségét, az alperes édesapa édesanyját, testvérét és élettársát, valamint igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki. Az indítványozó ezzel összefüggésben kifogásolta, hogy az eljárás során kérelmezte a szakértői vélemény kiegészítését, valamint a vizsgálati adatok rendelkezésre bocsátását, erre azonban nem került sor. Az eljáró bíróság felhívta a szakértőt nyilatkozattételre, ő azonban az indítványozó észrevételeire érdemi választ nem adott, és a vizsgálati adatok megküldését is megtagadta adatvédelmi okokra hivatkozással. A bíróság ezt követően azonban az indítványozó ismételt kérelme ellenére nem hívta fel újra a szakértőt a szakértői vélemény kiegészítésére és az adatok megküldésére. Az indítványozó úgy véli, a szakértői vélemény aggályos, mert meglátása szerint a szakértőnek ki kellett volna adnia a vizsgálati adatokat az Európai Parlament és Tanács (EU) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló 2016/679 rendeletének 6. cikk (1) bekezdése *f*) pontja és 23. cikk (1) bekezdés *j*) pontja alapján.
- [8] A szakértői vizsgálat adatainak megismerhetőségével kapcsolatban az indítványozó az eljáró bíróságok téves jogértelemezését is állítja, amelynek következtében megítélése szerint az Alaptörvény 28. cikke mellett sérült a XXVIII. cikk (1) bekezdése, XVI. cikke, valamint a VI. cikke is.
- [9] Az indítványozó ezen kívül sérelemként fogalmazta meg, hogy a bíróságok nem tettek megfelelően eleget az indokolási kötelezettségüknek. Az elsőfokú ítéletből ugyanis nem derült ki, hogy a bíróság mely bizonyítéknak milyen jelentőséget tulajdonított, akadályozva ezzel a peres feleket a jogorvoslati joguk érdemi gyakorlásában. A másodfokú eljárás során a másodfokú bíróság továbbá egyrészt nem orvosolta az indokolás hiányából eredő alapjogsérelmet, másrészt az indítványozó megítélése szerint szintén nem tesz eleget az indokolási kötelezettségnek, ugyanis a gyermekekkel szembeni fizikai fegyelmezés kérdéskörét teljes mértékben figyelmen kívül hagyja. Az indítvány szerint a fizikai fegyelmezés kérdésében a zéró tolerancia követelményének figyelmen kívül hagyása, valamint a bizonyítékok téves értékelése az Alaptörvény XVI. cikkének sérelmét is eredményezte.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Fővárosi Törvényszék ítéletét az indítványozó perbeli jogi képviselője 2021. július 20. napján vette kézhez, az indítványozó pedig beadványát 2021. szeptember 17. napján, határidőben terjesztette elő.
- [12] 2.2. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény VI. cikke, XVI. cikke, valamint a XXVIII. cikke az alkotmányjogi panasz szempontjából Alaptörvényben biztosított jogoknak tekinthetőek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesülése esetén) alapozható alkotmányjogi panasz.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt,

- a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {legutóbb például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [14] Hasonlóan, az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdéssel kapcsolatban is rámutat az Alkotmánybíróság arra, hogy az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezés címzettje nem az indítványozó, nem biztosít számára jogot, így alkotmányjogi panaszt sem lehet rá közvetlenül alapítani. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezéssel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye {legutóbb például: 3032/2022. (I. 31.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti követelményeknek megfelelő alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e)* pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [16] Az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a XVI. cikk (1)–(3) bekezdései, valamint a XXVIII. cikk (2)–(7) bekezdései sérelmét állító elemei tekintetében az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza a fenti alapjogok vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezések tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet.
- [17] Alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz [a XXVIII. cikk (2)–(7) bekezdései vonatkozásában pedig az alkotmányjogi panasz egyáltalán nem tartalmaz indokolást], az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában ezen indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [18] Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének ugyanakkor a XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben eleget tesz.
- [19] 2.4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét több okból is megvalósulni látta. Az indítványozó egyrészt sérelmezte az első- és másodfokú bíróság indokolásának hiányos voltát: az elsőfokú ítéletből álláspontja szerint ugyanis nem derül ki, hogy a bíróság mely bizonyítéknak milyen jelentőséget tulajdonított, a másodfokú bíróság pedig ezen állított hiányosságot nem pótolta. Az indítványozó másrésztől sérelmezte a szakértői adatok kiadásával összefüggésben a bíróság téves jogértelmezését és végső soron a szakértői vélemény aggályosságát, végül harmadrészt kifogásolta, hogy a bíróság a zéró tolerancia elvét sértve mérlegelése során figyelmen kívül hagyta az alperes édesapa bántalmazó magatartását.
- [21] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel, tekintettel az Alkotmánybíróság tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos, kimunkált gyakorlatára.
- [22] Az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben az indokolási kötelezettség állított sérelme kivételével kizárólag olyan törvényességi, valamint bizonyíték-értékelési kérdéseket kifogásol, amelyek vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés, ekként az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [23] „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelm orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá

válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Önmagában az a tény, hogy az indítványozó valamely kérdésben nem osztja az ügyben eljáró hatóságok, illetőleg bíróságok jogi álláspontját, illetőleg az indítványozó szerint valamely jogszabályi rendelkezést az eljáró hatóságok, illetőleg a bíróságok megsértettek, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően sem a tényállás megfelelő felderítése, sem a szakértői vélemény indítványozó szerinti aggályossága, sem pedig a vonatkozó eljárési törvényeknek való megfelelés kérdését nem vizsgálhatja eljárása során.

- [24] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rögzíti, hogy az elsőfokú ítélet a szakvéleményből kiemeli: a vizsgálat alapján az apa nem agresszív, de időnként túlzottan indulatos, inadekvát reakciói vannak. Az apa saját elmondása alapján egy alkalommal megpofozta az egyik gyermeket, amit a gyermek elmondása is alátámaszt. Figyelemmel arra, hogy egyszeri esetről van szó, így a gyermeket veszélyeztető magatartás fennállása nem mutatható ki kellő megalapozottsággal (Budai Központi Kerületi Bíróság ítélete, Indokolás [30]).
- [25] Az Alkotmánybíróság az indokolási kötelezettség állított sérelmével összefüggésben megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a döntés meghozatalához szükséges mértékben feltárta, s abból okszerű következtetéssel, a vonatkozó jogszabályok és a következetes ítélkezési gyakorlat megfelelő alkalmazásával érdemben nagyrészt helyes döntést hozott. Ezért a másodfokú bíróság – az indítványozó szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételére utalással – csupán az elsőfokú ítélet indokolását egészítette ki azzal: az indítványozónak a szakértői véleménnyel szembeni érvelése nem volt alkalmas arra, hogy azt – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 316. § (1) bekezdésében meghatározott ok bármelyike nyomán – aggályossá tegye. Ugyanakkor a perbe hozott jogvita elbírálásához az elsőfokú bíróság nemcsak a szükséges bizonyítást folytatta le, de az indítványozó további indítványainak a teljesítésétől már nem volt várható újabb, a per elbírálása szempontjából releváns adat, körülmény feltárása.
- [26] Az Alkotmánybíróság e körben kiemeli, hogy az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárési törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {legutóbb például: 3500/2021. (XI. 30) AB végzés, Indokolás [19]}. Jelen esetben, az alapügy tárgyára és az első- és másodfokú bírói döntés indokolásának mélységére tekintettel az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján nem vethető fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye az indítványozó által sérelmezett indokolási hiányosságokkal összefüggésben.
- [27] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító elemei sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetnek fel, ezért az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [28] 3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3695/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3173/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE**eljárás megszüntetéséről**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kf.V.40.355/2020/8. számú ítélete és a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.010/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Egy külföldi gazdasági társaság jogi képviselője (Szecskay Ügyvédi Iroda) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján két alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az elsőként benyújtott alkotmányjogi panasz annak a megállapítására irányult, hogy a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.V.40.355/2020/8. számú ítélete ellentétes az Alaptörvénnyel. A második alkotmányjogi panasz annak a megállapítására irányult, hogy az előbbi ítélettel szemben az indítványozó kérelmére indult jogegységi panaszeljárást befejező Jpe.I.60.010/2021/2. számú kúriai végzés alaptörvény-ellenes. Ezen okoknál fogva az indítványozó mindkét bírói döntés megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az Alkotmánybíróság a két ügyet egyesítette a folyamatban volt sérelmezett bírósági eljárások szoros kapcsolata és az ügyek indítványozójának azonosságára tekintettel az Abtv. 58. § (2) bekezdése és az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján, majd az egyesített ügy befogadásáról döntött 2021. december 14-én tartott tanácsülésén.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során az indítványozó mindkét alkotmányjogi panaszt visszavonta.
- [4] Az Abtv. 59. §-a és az Ügyrend 67. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan oka fogyottá váló ügyek esetén. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdésének *c*) pontja alapján pedig oka fogyottá válik az indítvány különösen akkor, ha az indítványozó indítványát visszavonta.
- [5] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány visszavonására figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint az eljárást megszüntette.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2037/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3174/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.V.39.307/2022/2. számú végzése tárgyában benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Kúria Kvk.V.39.307/2022/2. számú végzése tárgyában alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának előzménye, hogy a képviselőjelöltként nyilvántartásba vett indítványozó tevékenységével kapcsolatban egy másik jelölt ismételt kifogást terjesztett elő, amelyet a Bács-Kiskun Megyei 03. számú Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB) a 27/2022. (III. 7.) számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasított. Az indítványozó fellebbezést nyújtott be az OEVB határozatával szemben, fellebbezését a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 163/2022. számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az elutasítás alapja a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 231. § (1) bekezdés d) pontja volt: az indítványozó a fellebbezésében nem jelölt meg jogszabálysértést, így a fellebbezés kötelező tartalmi elemének hiánya miatt a fellebbezés nem volt érdemben elbírálni. Az indítványozó az NVB határozatával szemben felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához.
- [3] 1.2. A Kúria az indítványozó mint kérelmező felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A kérelem vonatkozásában a Kúria megállapította, hogy a kérelmező azt az NVB határozatának jogorvoslati záradékában foglalt kioktatás ellenére ügyvédi képviselet nélkül nyújtotta be. A kérelmező a saját ügyében való eljárás feltételeit sem igazolta. A kötelező jogi képviselet hiánya miatt a Ve. 224. § (5) bekezdésében foglalt feltételnek meg nem felelő felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el, ezért utasította el a Kúria a kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálat nélkül a Ve. 231. § (2) bekezdése alapján. Ezen túlmenően utalt a Kúria arra is, hogy a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazta a jogszabálysértés megjelölését sem, amely a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi eleme a Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontja, 224. § (3) bekezdés a) pontja alapján, és amelynek hiánya önálló elutasítási ok a Ve. 231. § (1) bekezdés d) pontja szerint.
- [4] 1.3. Az indítványozó a Kúria döntésére hivatkozással ezt követően 2022. március 19-én az Alkotmánybírósághoz fordult a választási eljárásban általa tapasztalt alkotmányossági problémával kapcsolatban. Álláspontja szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 72. § (2) bekezdése alapján a járásbíróság előtti ügyekben a jogi képviselet nem kötelező; érvelése szerint a választási bizottsági határozat valójában közigazgatási határozat. A jogorvoslati határidő rövidege, a választási eljárásra szakosodott ügyvédek korlátozott elérhetősége és a négy napos ünnep a beadványa szerint akadályozták abban, hogy felülvizsgálati kérelmét a jogszabályok szerinti módon nyújtsa be. Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem benyújtására vonatkozó korlátozások az ügy súlyához képest indokolatlanok. Ezért úgy gondolja, hogy az eljárás során sérült az Alaptörvény B) cikk (3) és (4) bekezdése; a VII. cikk (5) bekezdése, mivel egyéb szervezet sem képviselheti jelen esetben; a XV. cikk (2) bekezdése, mivel a választási eljárásra tekintettel súlyos kötelezettséget ró a jelöltekre; a XXIII. cikk (1) bekezdése, a jelöltség nehezítése miatt; valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése, mivel a jogérvényesítést indokolatlanul nehezíti. Indítványozó az alkotmányjogi panaszát azzal zárta, hogy beadványát a rendelkezésére álló három napon belül kiegészíti.
- [5] 1.4. Az indítványozó 2022. március 21-én a Kúria útján kiegészítést nyújtott be alkotmányjogi panaszához.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [7] 2.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az (1b) bekezdés szerint az alkotmányjogi panasz vonatkozásában a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli a) azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza; b) az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést, továbbá; d) az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; e) az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint; f) a kifejezett kérelmet a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.
- [9] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A (3) bekezdés szerint a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Abtv. több, tételesen hivatkozott rendelkezése – köztük a hiánypótlási felhívásról szóló 55. § (3) bekezdése és 58. § (1) bekezdése – nem alkalmazható.
- [10] 2.2. A Kúria a végzését 2022. március 16-án küldte meg az indítványozónak, aki a panaszt az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint 2022. március 19-én, reggel 7 óra 8 perckor, a Ve. szerinti határidőben nyújtotta be.
- [11] Az indítvány kiegészítését azonban az indítványozó a sérelmezett döntés közlésétől számított ötödik napon, tehát a Ve. 233. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn túl, elkésztően nyújtotta be, ezért annak tartalmát az Alkotmánybíróság nem vette figyelembe az eljárása során.
- [12] Az Alkotmánybíróság ezt követő vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben érkezett eredeti alkotmányjogi panasz beadvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdése a), b), c), e) és f) pontjában rögzített feltételeknek sem felel meg, mivel nem jelöli meg azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely az indítványozó jogosultságát megalapozza; nem teszi egyértelművé, hogy a hivatkozott bírói döntés vagy valamely konkrétan meg nem nevezett jogszabályi rendelkezés vizsgálatát célozza; nem fogalmaz meg kifejezett kérelmet sem a bírói döntés, sem bármely jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére; továbbá, nem tartalmaz részletes, alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy akár a bírói döntés, akár valamely jogszabályi rendelkezés miért lenne ellentétes az Alaptörvénynek az indítványban megjelölt rendelkezéseivel, s hogyan függ össze az alapügyben tapasztalt problémája az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegével.
- [13] Mivel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány a határozott kérelem törvényi feltételeinek nem felel meg, azonban a végzés 2.1. pontjában (Indokolás [7] és köv.) kifejtettek értelmében Ve. 233. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a főttkári és az előadó alkotmánybírói hiánypótlási felhívásnak nincs helye, ezért az indítvány érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor.

[14] 3. Mindezekre tekintettel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. március 22.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/753/2022.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3175/2022. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.VI.39.309/2022/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, jogi képviselője (dr. Ifj. Balsai István ügyvéd) útján a Kúriának a – Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 168/2022. számú határozatát megváltoztató – Kvk.VI.39.309/2022/5. számú végzése ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panaszt 2022. március 21-én, a Kúria útján az Alkotmánybírósághoz. A panaszbeadvány a támadott végzést az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy 2022. március 11-én az indítványozó elektronikus úton kifogást nyújtott be a Pest Megye 3. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) arra hivatkozással, hogy az OEVB egy megbízott tagja megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban foglalt alapelveket. Az OEVB elnöke a kifogást a Ve. 213. § (1) bekezdésére hivatkozva áttette az elbírálásra hatáskörrel rendelkező NVB-hez. Az indítványozó a kifogásban előadta, hogy az említett OEVB-tag – akit a Demokratikus Koalíció, a Jobbik Magyarországért Mozgalom, a Momentum Mozgalom, a Magyar Szocialista Párt, az LMP – Magyarország Zöld Pártja és a Párbeszéd Magyarországért Párt jelölőszervezetek által állított egyéni választókerületi jelölt bízott meg – 2022. március 8. és 10. között négy alkalommal is olyan tartalmú Facebook-bejegyzéseket tett közzé, amelyek alkalmasak az OEVB függetlenségének és pártatlanságának aláásására, mert a jelenlegi politikai felállást támadják, a kormányzópárt politikáját és az indítványozó tevékenységét kritizálják, a miniszterelnök személyét becsmérlik. Hivatkozott a Ve. 14. § (1) bekezdésére, amely szerint: „A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.” Felhívta továbbá az 59/2003. (XI. 26.) AB határozatot is, amely egyebek mellett (a 917/B/1998. AB határozatban foglaltakra visszautalva) kimondta, hogy a választási bizottságok „[e]lgyrészt a választópolgárok független, kizárólag a törvényeknek alárendelt szervei (társadalmi típusú szervek), másrészt hatóságok, amelyek mindenkire nézve jogot és kötelezettséget állapítanak meg tevékenységi körükben. Vegyes jellegű jogállását tekintve a választási bizottság leginkább közjogi feladatot ellátó társadalmi típusú szervezetnek tekinthető, amely megvalósítja a választások legitimációs funkcióját, törvényesnek vagy törvénytelennek nyilvánítja a választások eredményét.” (ABH 2003, 607, 610)
- [3] Az indítványozó szerint az említett követelményeket sérti, ha egy OEVB-tag nyilvánosan olyan magatartást tanúsít, amelyből kitűnik, hogy ő valamely a választásban érdekelt politikai erő mellett elköteleződött. Az ilyen magatartás csökkenti a választópolgároknak a választás tisztaságába vetett bizalmát, és eltántoríthatja őket attól, hogy jogszabálysértés esetén a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervhez forduljanak. Az indítványozó szerint az OEVB-tag cselekménye a Ve. 141. §-a szerinti kampánytevékenységnek minősül, de nem tartozik a 142. § szerinti kivételszabály alá, nem az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció. Álláspontja alátámasztására az indítványozó utalt a 125/2016. NVB határozatra is. Megjegyezte, nem vonja kétségbe az OEVB-tag véleménynyilvánítási jogát, de megítélése szerint annak gyakorlása kihat az OEVB pártatlanságára, illetve a pártatlanság látszatára, ezért sérti a Ve. felhívott alapelveit. Az indítványozó

arra kérte az NVB-t, hogy állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, és tiltsa el a jogsértőt a további jogszabálysértéstől.

- [4] 2.1. Az NVB a 2022. március 11-én kelt 168/2022. számú határozatával a kifogásnak helyt adott, és megállapította, hogy az említett OEVB-tag megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt, a választás tisztaságának megóvása, a c) pontban foglalt esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között, valamint az e) pont szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveket. Az NVB az OEVB-tagot eltiltotta a további jogsértéstől.
- [5] Az NVB előjáróban rögzítette, hogy az OEVB-tagot az említett jelölőszervezetek egyéni választókerületi jelöltje bízta meg, és az eskü vagy fogadalom letételét követően, 2022. február 21. napjától gyakorolhatja bizottsági jogait és kötelezettségeit. Utalt a Ve. 14. § (1) bekezdésére, a (2) bekezdés c) pontjára, a 16. §-ra, a 19. § (1) bekezdésére és a 29. §-ra, továbbá a 917/B/1998. AB határozatban foglaltakra; és kifejtette, hogy nem kizárt, hogy a választási szervek a választási kampányidőszakban a választási eljárással kapcsolatos, a választópolgárok joggyakorlását közvetlenül érintő, szakszerű, objektív tájékoztatást adjanak, de fontos, hogy e tevékenység ne lépjen túl a Ve. 14. §-ában megfogalmazott legfontosabb követelményen, ne sértse a választási bizottságok függetlenségét és a pártatlanság érvényesítését. Az NVB megvizsgálta az OEVB-tag sérelmezett bejegyzéseit, és megállapította, hogy azok „tartalmuknál fogva nem minősülnek objektív tájékoztatásnak, azok egyértelműen az OEVB megbízott tagjának szubjektív álláspontját, értékítéletét tükrözik, ennél fogva túlmutatnak az alapjog (választójog) gyakorlásáról szóló alkotmányos rendelkezés objektív, jogi tényeken alapuló kommunikációján.” Az NVB szerint a nyilvános, bárki számára megtekinthető bejegyzésekben, megosztásokban olyan egyéni értékítéleten alapuló, a választópolgári akarat befolyásolására alkalmas, napi aktuálpolitikával átszótt kijelentések, megállapítások vannak, amelyek nem egyeztethetők össze az OEVB-tagi tisztséggel és a választási bizottság Ve. 14. § (1) bekezdése szerinti funkciójával. A Kúria Kvk.IV.37.530/2014/3. számú végzésére utalva kimondta az NVB, hogy a választási bizottság megbízott tagjának attól az időpillanattól, hogy a bizottság teljes jogú tagjává vált, függetlenítenie kell magát a jelöltek és jelölő szervezetek versenyétől, és a Ve. szerinti szakmai és jogvédő feladatot kell ellátnia, megbízója érdekeit a legjobb képessége szerint képviselve, de annak támogatására nem buzdítva és nem ösztönözve. Az OEVB tevékenysége nem a kampánytevékenység kifejtésének a színtere, annak feladata a választási alapelvek minél szélesebb körű érvényesítése. Az NVB arra is utalt, hogy a választási bizottság tagja a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459. § (1) bekezdés 11. pont l) alpontja értelmében hivatalos személy, tehát „össztársadalmi bizalommal, megbecsüléssel rendelkező funkciót” tölt be. Végül utalt az NVB az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Irodája (ODIHR) által a választási megfigyelők számára összeállított kézikönyvben a választási szervek elfogultatlanságáról, átláthatóságáról és függetlenségéről írtakra is.
- [6] 2.2. Az NVB 168/2022. számú határozata ellen az OEVB-tag mint kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához. A Kúria a 2022. március 18-án kelt, Kvk.VI.39.309/2022/5. számú – az alkotmányjogi panasszal támadott – végzésével az NVB 168/2022. számú határozatát megváltoztatta, és a kifogást elutasította.
- [7] A végzés indokolásában a Kúria megállapította, hogy a Ve. alapelvei kiemelt jelentőséggel bírnak, azonban amennyiben egy adott jogviszonyt tételes jogi rendelkezések szabályoznak, akkor nem lehet a jogvitát pusztán alapelvi rendelkezések alapján eldönteni; a tételes előírások pedig egyébként is magukban foglalják az alapelvi rendelkezéseket is, vagyis a Ve. tételes rendelkezésének megsértése esetén nem kell külön a választási eljárási alapelv sérelmét is megállapítani. A jelen ügyben a Kúria szerint az NVB határozata nem mutatta be azt, hogy tételes jogi rendelkezés hiányozna, és ezért alapelvi jogsérelem megállapítása lett volna indokolt, nem fejtette ki, hogy a kérelmező OEVB-tag konkrétan melyik magatartásával a Ve. melyik alapelvi rendelkezését, mennyiben és miként sértette meg. „Az alapelvekkel kapcsolatosan kizárólag a [z NVB határozat] [32] bekezdés tartalmaz indokolást, amely szerint a kérelmező a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglalt követelmények csorbítása útján sértette meg a Ve. alapelveit. Ez alapján a Kúria a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére figyelemmel végezte el a Ve. 231. § (4) bekezdése szerinti vizsgálatot.” A Ve. 16. §-át és 19. § (1) bekezdését idézve a Kúria rámutatott, hogy a választási bizottság választott és megbízott tagokból áll, valamint, hogy a választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei – a 41. § (3) bekezdésében és a 45. § (5) bekezdésében foglalt kivétellel – azonosak.
- [8] A választási bizottság választott és megbízott tagjai között a Ve. számos különbséget tesz, például míg választott tag nem lehet párt tagja, a választókerületben jelöltet állító szervezet tagja, vagy a választókerületben induló

jelölt hozzátartozója, addig a delegált tag tekintetében ilyen megkötések nincsenek, továbbá a választott tag megbízatása – szemben a megbízott tagéval – nem szűnik meg az adott választás eredményének jogerőssé válásával. A Kúria indokolása szerint „[a] szabályozásból látható, hogy a választási bizottságok vegyes összetételben működnek a választási időszakban. A választott tagok a szakmaiságot, a megbízott tagok a jelölt, illetve a jelölő szervezet érdekeit képviselik.” A 917/B/1998. AB határozatból idézve a Kúria kiemelte, hogy: „A Ve. alapján a választási bizottság összetétele elvileg kiegyensúlyozottnak tekinthető: egyidejűleg és együttesen vannak jelen a választott és a delegált tagok a bizottság tevékenységének minden fázisában. A delegált tagok általában versengő szervezetek képviselői is egyben. A Ve.-nek ez a szabályozása biztosítja leginkább azt, hogy a bizottsági tagok kölcsönösen ellenőrizzék egymás tevékenységét, annak érdekében, hogy a bizottsági döntések minden tekintetben jogszerűek legyenek.” (ABH 2001, 1028, 1031) A Ve. 19. § (1) bekezdéséből következően a választási bizottságok választott és megbízott tagjai között a megbízatásuk elnyerését követően már nem tehető különbség, a választási bizottsági munkájuk során azonos jogokkal járnak el és ugyanolyan kötelezettségek terhelik őket.

- [9] Azonban – amint azt a Kúria megállapítja – „[a] Ve. a választási bizottság tagjaival szemben előírt követelményeket a választási bizottság közjogi feladataival összefüggésben határozza meg, ezért e szabályokat kiterjesztően, a választási bizottság tagjainak a választási bizottsági munkával össze nem függő magatartására, tevékenységére vonatkoztatni nem lehet.” Az NVB határozat és az ODIHR is a „választási szervekkel” kapcsolatosan fogalmazott meg követelményeket és elvárásokat.
- [10] A Kúria – idézve az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését (véleménynyilvánítási szabadság), I. cikk (3) bekezdését és a 30/1992. (V. 26.) AB határozatot – rámutatott, hogy a szabad véleménynyilvánítás alapjogának valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, továbbá, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Ez alól nem kivétel a választási bizottság megbízott tagjának véleménynyilvánítási alapjoga sem; azt a jogalkotó a szükségességi-arányossági tesztnek megfelelően korlátozhatja, azonban a Ve. ilyen korlátozást nem tartalmaz. Ha egy közjogi tisztség betöltéséhez, egy adott közhivatal viseléséhez a törvényhozó nem fűzi kifejezetten és egyértelműen azt a kritériumot, hogy annak betöltője egyáltalán nem folytathat politikai tevékenységet, nem formálhat szabadon politikai véleményt, akkor ilyen követelményt a jogalkalmazó saját jogértelmezésével, szükségességi-arányossági teszt lefolytatásával nem támaszthat. „Ha ilyen megkötést a jogalkotó nem tesz, akkor ilyen feltétel nincs a delegált tagokkal szemben.” Márpedig a Ve. a választási bizottságok delegált tagjainak közjogi tevékenységén kívüli tevékenysége kapcsán semmilyen tilalmat nem állít, és ilyen korlátozás nem is lehet indokolt olyan esetben, amikor a delegált tag nyíltan kötődik az őt delegáló jelölthöz, és általában maga is tagja valamely versengő pártnak. „A delegált tag személyében nem kell, hogy független legyen.” A Ve. 14. § (1) bekezdése a „választási bizottságok” tevékenységével kapcsolatban fogalmaz meg követelményeket, így a delegált tagoktól is csak e közjogi tisztség ellátásával összefüggésben kérhető számon a pártatlanság és a függetlenség. A Ve. 14. § (1) bekezdés megsértése csak akkor állapítható meg, ha a kifogásolt tevékenységet a delegált tag a választási bizottsági tevékenysége körében végezte.
- [11] A jelen ügyben nem volt vitatott, hogy az OEVB-tag a sérelmezett bejegyzéseket mint magánszemély, a személyes Facebook-oldalán jelentette meg, azok a választási bizottsági munkájával, közjogi tisztségével nem hozhatók összefüggésbe, az érintett az OEVB-tag minőségére nem utalt, és e tény róla nem is köztudomású. E bejegyzések közzétételével és megosztásával az érintett nem a választási bizottsági tagságából fakadó tevékenységet végzett, ezért a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglaltakat sem sérthette meg. Ebből következően a tevékenysége az alapvető rendelkezésekbe sem ütközhetett.
- [12] 3. A Kúria végzésével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be, és kérte az alaptörvényellenesség megállapítását, valamint az ítélet megsemmisítését, mivel az véleménye szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, és a 28. cikket.
- [13] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó összegezte az ügy előzményeit, az NVB és a Kúria döntéseinek lényegét; továbbá utalt arra, hogy az érintettsége – mivel a közigazgatási perben (kifogásteveői minőségére figyelemmel) érdekeltként vett részt – fennáll, és az indítványt a törvényi határidőn belül nyújtotta be.
- [14] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme indokaként az indítványozó az Alkotmánybíróság azon megállapításaira utalt, melyek szerint egy jogi szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem *contra legem* jogalkalmazási – valójában jogalkotási – tevékenységet jelent, ami sérti a bíróságok törvénynek való alávetettségének elvét. Idézte a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat azon mondatait, amelyek

szerint „[a] jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás.” (Indokolás [27])

- [15] Az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságokra irányadó értelmezési szabály kapcsán az indítványozó idézett a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatból: „A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az egyéni jogvédelem mellett, és azt erősítőleg az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény is [3/2015. (II. 2.) AB határozat [...], Indokolás [18]]. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmának érvényre juttatása mellett [...] azt is, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság a jogszabály célját az alkotmányosan szükséges mértékben figyelembe vette-e. [...] Az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.” (Indokolás [24]–[26]) Ugyancsak a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatból hivatkozott az alkotmányjogi panasz arra a megállapításra is, amely szerint „[a]z önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. [...] Az Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét. [...] Tehát a *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet. A *contra legem* jogalkalmazásnak egyben alkotmányellenesnek, azaz az Alaptörvénnyel ellentétesnek kell lennie (*contra constitutionem*) [...]” (Indokolás [28]) Ugyanitt az Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy a bírósági jogértelmezés akkor válik egyúttal alaptörvény-ellenessé is, ha a rá vonatkozó, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja.
- [16] Az alkotmányjogi panasz ezt követően idézte a Ve. 14. § (1) bekezdését, (2) bekezdés c) pontját és 19. § (1) bekezdését, valamint a 37. § (1) és (6) bekezdéseit, illetve a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pont l) alpontját, és – az NVB határozatában foglaltakkal egyezően – úgy érvelt, hogy a jelölő szervezetek által a választási bizottságba történő delegálás a képviselőten és nem a versenyen alapul, a jelölő szervezetek által megbízott tag a választási bizottság feladatainak közös ellátásában, és nem a pártok választási versengésében vesz részt. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény 28. cikkéből az következik, hogy az ügyek tárgyilagosa megítélése csak abban az esetben garantált, ha a választási bizottságok tagjai képesek kizárólag az ügy tényeit, az azok alapjául szolgáló bizonyítékokat, valamint az irányadó jogszabályokat „elszigetelten vizsgálni és értékelni”. Az ügyek elfogult, részrehajló megítélése a választási bizottság tekintélyét, a döntéseibe vetett közbizalmat erodálhatja. Hivatkozott a 25/2013. (X. 4.) AB határozatban foglaltak alapján (amely a bírói függetlenség és pártatlanság témakörét vizsgálta) arra is a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosa szükséges ítélnie, de a pártatlan ítékezés látszatának megőrzése is feladata. Az indítványozó szerint a Kúria támadott végzése e követelményekkel ellentétesen értelmezte a Ve. 14. és 19. §-ait, ezért *contra legem*, sérti az Alaptörvény 28. cikkét és ezen keresztül a XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Az indítványozó abban is *contra legem* jogértelmezést lát, hogy a Kúria „megbontja” a választási bizottság választott és delegált tagjainak egységes jogállását, a Ve. 19. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére. Véleménye szerint mind a választott, mind a megbízott tagoknak pártatlannak kell lenniük, és a 25/2013. (X. 4.) AB határozatban foglalt mérce szerint a pártatlanság látszatára is ügyelniük kell. Ezért a választási bizottság tagjainak a véleménynyilvánítás szabadságát úgy kell gyakorolniuk, hogy az megfelelően a tisztességükre vonatkozó törvényi követelményeknek, nem meghaladva a vélemény szabadság szükséges mértékű korlátozását. Megjegyzi az indítványozó, hogy a Kúria álláspontjából akár az is következhet, hogy amennyiben egy választási bizottságban többségbe kerülnek a delegált tagok, akkor azon nem lehet szamon kérni a pártatlanság követelményét. A Kúria azon megállapítását, amely szerint a Ve. a választási bizottság delegált tagjainak közjogi tevékenységén kívüli tevékenységével kapcsolatban semmilyen feltételt nem szab, semmilyen tilalmat nem állít, ezért a delegált tag személyében nem kell, hogy független legyen, az indítványozó alaptörvény-ellenesnek tekinti, és megjegyzi, hogy ez a megállapítás volt az oka annak, hogy a Kúria az NVB határozatát megváltoztatta. Ezzel a Kúria „teljes mértékben és kifejezetten” kizárta az Alaptörvény 28. cikkének értelmezési elveit, és megsértette az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

- [17] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezeken kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)-f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [18] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [19] 5. Megállapítható volt, hogy az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében alább felsorolt követelményeinek eleget tesz: a) tartalmazza a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a kúriai végzés vélt alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény 28. cikkének, és ezen keresztül a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme miatt, amit az állított *contra legem* jogalkalmazás idézett elő]; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést (a Kúria Kvk.VI.39.309/2022/5. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [28. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a bírói döntést.
- [20] Megállapítható továbbá, hogy az alkotmányjogi panaszt a Ve. 233. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtották be; az indítványozó kifogásteveői minőségére figyelemmel érintett; a Kúria Kvk.VI.39.309/2022/5. számú végzése a bírósági eljárást befejező döntésnek minősül; „Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére” az indítványozó hivatkozott, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését megjelölve; továbbá az ügyben a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőséget kimerítették.
- [21] 6. Az Alkotmánybíróság azt is megvizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz felvet-e az Alaptörvény 29. §-a szerinti bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést; és ennek kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.
- [22] Az alkotmányjogi panaszban foglalt megállapítások, AB határozatokból és az NVB határozatából származó hivatkozások, valamint az indítványozó Ve.-t érintő saját jogértelmezésének a bemutatása mind arra a központi érvelésre alapulnak, amely szerint a Kúria támadott végzése *contra legem*, és ezért sérti – a bíróságokra irányadó értelmezési szabályon keresztül – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [23] 6.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére főszabályként nem lehet alkotmányjogi panaszt alapítani, mert az nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a tevékenységükre irányulóan elvárásokat. Az abban foglaltak tehát – főszabályként – egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjogsérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz nem alapítható {például: 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]; 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3317/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [20]; 3039/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [11]}. Kivételes esetekben, így az indítványozó által is hivatkozott 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, vagy a 33/2021. (XII. 22.) AB határozat esetében, az Alkotmánybíróság elfogadhatónak minősítette az Alaptörvény 28. cikkére történő indítványozói hivatkozást, amennyiben az a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal szoros összefüggésben „természetes fogalmi egységben” merül fel – ilyenkor is hangsúlyozva, hogy „[a]z Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]} Mivel az Alkotmánybíróság nem vonhatja el a rendes bíróságok jogértelmezési hatáskörét, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki – ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3204/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [27]} –, és mivel nem tekinti az Abtv. 29. § szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek azt, ha az indítványozó az eljáró bíróság téves jogértelmezését sérelmezve a számára kedvezőtlen döntés megváltoztatását kívánja elérni {3241/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [15]}, továbbá mivel több határozatában is kimondta már, hogy az, hogy „a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta [jogi] álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem” {148/D/2011. AB határozat, ABH 2011, 2347, 2352; 3172/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20];

3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [28]; 3290/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [20]]; ezért az Alkotmánybíróság következetesen különbséget tesz *contra legem* és *contra constitutionem* jogértelmezés között, és csak az utóbbit tekinti az alkotmányossági jogsérelem szintjére felérőnek.

- [24] 6.2. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban – amelyre az indítványban is hivatkozott 23/2018. (XII. 28.) AB határozat is visszautal – az Alkotmánybíróság három, egymást erősítő feltétel együttes fennállását követelte meg annak megállapíthatóságához, hogy a bíróság *contra legem* jogalkalmazása felérjen az alkotmányossági sérelem szintjére, és megállapítható legyen az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelme. Ezek: a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe, döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg, s döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte [20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; legutóbb megerősítette: 3044/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [25] A jelen ügyben e feltételek nem állnak fenn.
- [26] A Kúria valamennyi – az NVB, illetve az indítványozó által is hivatkozott – releváns jogszabályi rendelkezést figyelembe vette és alkalmazta a felülvizsgálati kérelem elbírálása során. Észszerűen megindokolta, hogy miért a választási eljárás alapelveit is magában foglaló, azokat konkretizáló Ve. 14. § (1) bekezdésében foglalt követelmények csorbítását tette a vizsgálata tárgyává; és az ügy alapjogi vonatkozásait is figyelembe vette, amikor a választási bizottságok delegált tagjainak a közjogi tevékenységükön kívüli véleménynyilvánítási szabadságát elemezte. A támadott végzés a Ve. alapvető és tételes jogi rendelkezéseivel, valamint alkotmányossági érvekkel is alátámasztottan mutatott rá, hogy – magából a törvényből, valamint a választási bizottsági tagok tisztsége keletkezésének módjából és az összeférhetlenségi szabályokból fakadóan – milyen különbségek állnak fenn a választási bizottságok választott és megbízott tagjai között. A Ve. céljára és szövegezésére figyelemmel állapította meg, hogy a Ve. 14. § (1) bekezdése a „választási bizottságok” mint testületek, és nem személy szerint az egyes választási bizottsági tagok függetlenségéről rendelkezik; és hogy a „pártatlanság érvényesítésének” egyik garanciája a jelenleg hatályos szabályozásban éppen az, hogy a vegyes összetételű választási bizottságok közjogi tevékenységében a szakmaiságot képviselő választott tagok mellett a választási időszakban azonos jogokkal és kötelezettségekkel részt vesznek a választáson versengő jelölő szervezetek által megbízott tagok is, egymást kölcsönösen ellenőrizve, ezzel biztosítva a kiegyensúlyozott működést.
- [27] Hasonlóképpen, a szabályozás céljára, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésére és az Alkotmánybíróság kapcsolódó gyakorlatára is figyelemmel érvelt a Kúria a végzés indokolásában úgy, hogy a jogalkotó nem tett a választási bizottság delegált tagjainak a közjogi tevékenységen kívüli tevékenységét illetően a politikai véleményformálást korlátozó megkötést; és egy ilyen alapjogkorlátozó rendelkezés idegen is volna a Ve. rendszerében, mivel az a választási bizottságok tagjainak a közjogi tisztségükkel, a testületi munkájukkal összefüggő jogait és kötelezettségeit szabályozza, nem pedig a magánszemélyi minőségükben őket megillető véleménynyilvánítási szabadságot korlátozza. Ezt erősíti az a körülmény is, hogy a választási bizottságok delegált tagjai egyébként is nyíltan kötődnek az őket megbízó jelölthöz, és esetükben még az sem jelent összeférhetlenséget, ha rokoni kapcsolatban állnak a jelölttel, vagy tagjai valamely versengő pártnak. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán megjegyzi, hogy az indítványban hivatkozott 25/2013. (X. 4.) AB határozatban szereplő azon tételmondat, amely szerint „a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítélnie, de a pártatlan ítékezés látszatának megőrzése is feladata” (Indokolás [26]), nem a választási bizottságokra, hanem az igazságszolgáltatási tevékenységet ellátó bíróságokra vonatkozik, mégpedig a bírói függetlenség Alaptörvényben rögzített – és a történeti alkotmány vívmányának minősülő – alkotmányos garanciájából következően. Ehhez hasonló, szigorú mércét a választási bizottságok tagjaira a jogalkotó – különösen az Alaptörvény szintjén – nem írt elő. Ebből azonban még nem következik, hogy ez az alkotmányos garancia ne érvényesülne a választási eljárásban, csak az nem választási bizottságok szintjén, hanem a jogorvoslatok körében, a bírósági felülvizsgálatnál jelenik meg.
- [28] Mindezek alapján azt lehetett megállapítani, hogy a Kúria a támadott végzésben foglalt jogértelmezésével nem az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabályt megsértve, hanem éppen azt figyelembe véve járt el és alakította ki a döntését, ezért annak kapcsán – a *contra legem* jogalkalmazás összefüggésében – a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot érintő bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem merül fel.

[29] 7. A fent kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 29. §-ában foglaltakra, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 24.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[30] Egyetértek a végzéssel és az annak alapjául szolgáló kúriai döntés lényegi tartalmával is.

[31] A Kúria döntését illetően azonban kifogásolnom kell annak hivatkozását egy, a negyedik alaptörvényt módosító hatályon kívül helyezett korábbi alkotmánybírósági határozatra {lásd: a kúriai végzés [48] bekezdésének hivatkozását a 30/1992. (V. 26.) AB határozatra}.

Budapest, 2022. március 24.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/759/2022.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.escom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető
HU ISSN 2062-9273